

K. K. WAGH INSTITUTE OF ENGINEERING
EDUCATION & RESEARCH, NASHIK.

B E Y O N D T H E
HORIZON 2022

Outlook to the horizon
From every vantage point you'll find
A field of view which pulls your eyes in
Propels you forward in your mind

A frame that alters your perspective
Judging distance, space, and time
Positioning your thoughts, respective
To this subjective borderline

Creating layers of perception
Bifurcating split design
We all must broaden our reception
To maintain vision well aligned

BEYOND THE
HORiZON 2022

**KARMAVEER KAKSAHEB WAGH INSTITUTE OF
ENGINEERING EDUCATION & RESEARCH, NASHIK**

Vision

Empowering through Quality Technical education

Mission

Committed to serve the needs of the society at large by imparting state-of-the-art engineering education and to provide knowledge and develop Attitudes, Skills and Values leading to establishment of quality conscious and sustainable research oriented educational institute.

Title : Beyond the HORIZON

Languages : Marathi, Hindi and English

Co-ordinator : Prof. Priti P. Vaidya

Chief Editor : Mr. Umesh Gosavi

Publisher : KARMAVEER KAKASAHEB WAGH
INSTITUTE OF ENGINEERING
EDUCATION & RESEARCH, NASHIK
Amrutdham, Panchavti, Nashik - 422 003.
Ph. No.: (0253) 2512876/2512867
Fax No.: (0253) 2511962/2518870
Web: www.engg.kkwagh.edu.in

Printer : ADVAIT PRINTERS, Shop No. 2, Suyash Park,
Near Samrat Sweet, Rajeev Nagar,
Nashik- 422009, Maharashtra, India

The editorial board of "HORIZON-2022" of Karmaveer Kakasaheb Wagh Institute of Engineering Education & Research as an institution does not take any responsibility for opinions expressed and statements made by individual authors.

Message By President

It is a real pleasure for me to welcome you to the K K Wagh Group of Institutions. K K Wagh has been synonymous with quality education for over 50 years and been a responsible member of India.

As Chairman of the KK Wagh Trust, I feel proud in sharing that the trust has stayed true to its objective and vision throughout the years. We believe that quality education is the best and most assured route to prosperity and development in a society.

It is with this vision that our founding father, Shri Kakasaheb Wagh, followed by our beloved Trust President, Balasaheb Wagh (Bhau), contributed toward the development of rural India. Today, with over 30 institutes under its umbrella, K K Wagh provides programs for the complete and holistic development of child and youth in the urban and rural regions of Nashik. We offer courses in Engineering, Pharmacy, Agriculture, School Education, Fine Art and Performing Art along with traditional Arts, Science and Commerce courses. You may be surprised to know that at any given point there are more than 20,000 learners across the programs of K K Wagh.

Our alumni continue to excel in various fields and are leading teams in international corporations. When someone asks, "How do I measure the success of K K Wagh?" I reflect on two crucial attributes: firstly, we have students whose parents graduated from this very campus... what else can be a true testament to the value that we offer for generations to believe in us! Secondly, the longevity of the members of K K Wagh in the system. The springboard that we provide students is built by dedicated staff who believes in the vision and values of K K Wagh. Year after year, decade after decade they have worked with the same zeal.

Today, we stand at a very interesting crossroad in the field of education. "The competitiveness of a nation comes from its people and the human capacity comes from education." The proposed National Education Policy, 2020 has come with exciting opportunities for learners and academicians. It demands dedication, authenticity and innovation from educational institutes to develop skilled and valued citizens for sustainable development. Half a century ago, K K Wagh led the movement for top-class institutions. Again, the time has come when major institutes will have to lead the 21st century to implement the NEP. At K K Wagh we are ready for this challenge and are committed to lead the next phase. I invite you all to experience and engage with the K K Wagh Trust in this new phase.

I am glad to know that the annual magazine of K.K. Institute of Engineering Education and Research called 'Horizon' is published after the struggling experience of COVID 19 pandemic. I am sure the articles will reflect the creativity and social commitment of our students.

Best wishes to the editorial team.

Warm Wishes
Sameer B Wagh

FOUNDER & VISIONARY OF K K WAGH

BALASAHEB WAGH ALIAS BHAU

... a symbol of DETERMINATION – DEVOTION – DILIGENCE

The late Hon. Shri. Balasaheb Devram Wagh alias Bhau (1932-2022) was born in the legendary family of Padmashri Karmaveer Kakasaheb Wagh.

He was an Agriculture graduate and started his career in cooperative and agriculture gathering field experience in these sectors. Due to his scientific temper and rational approach, he succeeded in increasing the productivity of various sugar factories and brought them into the limelight. Later, he founded the K. K. Wagh Education Society in 1970 and played an instrumental role in shaping this society. Owing to his dedicated efforts, able stewardship and interest in providing students with diverse fields of education like Engineering, Agriculture, Pharmacy, Polytechnics in Senior Colleges and school education (SSC & CBSE schools) the K K Wagh Education Society could establish 9 campuses by 2022. A man of principles, he brought the light of knowledge into the lives of the rural population by providing education, especially for girls, at an affordable cost. His main focus was always on giving “quality education to all students”.

Being a man who believed in top quality, he strived so that the mark of K K Wagh spread across the globe from rural areas. Due to his constant support and engagement, more than 200 staff members have upgraded their educational qualifications and acquired degrees from institutes of repute in India. His rich experience in agriculture and love for nature prompted him to encourage biodiversity on all campuses of K K Wagh Education Society and his efforts have borne fruit in the form of rare varieties of plants and a lush green cover at the various learning centers.

He was aware of various social issues and hence inculcated a sense of social responsibility amongst the students. Due to his student-centric approach, all his activities are aimed at the overall holistic development of students. Besides being proud of the Indian heritage and tradition he also had a keen eye in arts and hence to promote culture, he started graduate degree courses in Fine arts and Performing Arts, the only institutes outside Pune offering these courses. He emphasized on the value system and character building to groom the students and faculty as good citizens of the globe.

A man who lived a very simple life was always busy in giving more to society and spreading knowledge and wisdom. A catalytic force behind three different associations of management of unaided colleges of Engineering, Polytechnic, and Agriculture & Allied. A leader who promoted quality education in various institutes in Maharashtra, and headed several delegations of managements for resolving the various issues along with the government and various organizations.

With his zeal and infinite energy, he tapped people’s hearts and inspired them to undertake global challenges. He planted the spirit of K K Wagh in each and every one he touched... It is due to his generous approach and dedicated contribution that his memories will be cherished and remembered forever in the minds of several thousand stakeholders.

OUR INSPIRATION

Padmashree Karmaveer Kakasaheb Wagh Late Shri Ratanseth Haridas Udesi (Kakusetlh)

Karmaveer Kakasaheb Wagh Education society is a leading educational trust in Nashik District. It was established in 1970 by the visionary leader Late Padmashree Karmaveer Kakasaheb Wagh. He realized the importance of education for upliftment of rural masses and started with a school in Niphad Tahsil. The education society later on received a land of 23 acres from the well-known Philanthropist Late Kakusetlh Udesi of Hirabai Hansaraj Surji Charitable Trust, Nashik and was utilized by K. K. Wagh Education Society to establish an ideal Technical Complex known as 'Hirabai Haridas Vidyanagri'. This picturesque complex houses the Engineering College, Pharmacy college and Polytechnic. Later on the other educational institutes in the field of Agriculture, Education, Nursing, Fine Arts and Performing Arts were started in the campus at Saraswati nagar, Nashik. Four English Medium universal schools are also run by the society in Nashik City, under CBSE pattern.

With the vision of empowering the youth through quality education, K. K. Wagh Education Society started colleges with faculties like Arts, Science and Commerce, Computer Science etc. at Nashik, Bhusaheb nagar, Kakasaheb nagar and Chandori. These colleges are useful for the children of farmers who were deprived of higher education due to non-availability of colleges in their native place. A pharmacy was established in Chandori Village to provide technical education for rural students.

The objective of K. K. Wagh Education Society is to provide quality education at affordable cost. Quality culture has been developed in all the institutes. All institutes have the State-of-the-Art laboratories with latest equipments, computers and internet connectivity. A major strength of all the institutes is Highly motivated and qualified faculty engaged in teaching, research, consultancy, training, testing and designing. Other facilities provided to the students include gymnasium and sport facilities, hostels for boys and girls, mess and canteen, transportation facility etc.

A small sapling planted by Karmaveer Kakasaheb Wagh has grown into a full tree with 35 institutes having over 20,000 students engaged in studies from K.G. to Ph.D. in various fields. There are over 1800 dedicated employees following the Indian ethics and striving hard towards developing the World class institutes.

Over 50,000 plus alumni spread across the globe are the true ambassadors of K.K. Wagh education society and feel proud about their achievement in various fields.

Board of directors

Hon. Er. Sameer Balasaheb Wagh	Chairman
Hon. Shri. Ashok Ratanshi Merchant	Trustee
Hon. Shri. Changdeorao Bhagvat Holkar	Trustee
Prof. Dr. Keshav Nilkanth Nandurkar	Trustee
Prof. Dr. Shirish Shrikrushna Sane	Trustee
Mrs. Shakuntala Balasaheb Wagh	Trustee
Dr. Venkat Suryabhan Mane	Trustee
Shri. Sadashiv Gabaji Thakare	Trustee
Prof. Dr. (Mrs.) Priti Dinesh Bhamare	Staff Representative
Prof. Kallappa Shankar Bandi	secretary

Advisory Committee

Name	Affiliation	Designation
Mr. V. R. Sawant	MD, MKCL	Chairman
Dr. U. N. Gaitonde	Professor, IIT Bombay	Member
Mr. D. M. More	Ex. Director General MERI	Member
Dr. V. V. Mahajani	Ex. Professor, ICT, Mumbai	Member
Dr. S. A. Halkude	Principal, WIT Solapur	Member

Think Tank

Name	Affiliation	Designation
Dr. Vijay P. Bhatkar	Computer Scientist	Chairman
Prof. Baburao M. Naik	Ex Director, SGGS, Nanded	Member
Shri. Narsinha A. Joshi	Ex Director, MSEB	Member

Magzine Advisory Committee

Prof. Dr. K. N. Nandurkar	Principal
Prof. P. P. Vaidya	Coordinator
Prof. A. S. Kamble	Member
Prof. P. J. Mondhe	Member
Prof. N. N. Jangale	Member

FROM PRINCIPAL'S DESK

Prof. Dr. K. N. Nandurkar

The Vision of founder trustees to provide quality technical education for the students with rural background was realized in 1984 after the establishment of this Engineering College. It was later on shifted to Nashik city and has become a land mark for excellence in technical education which is evident from ranking obtained by the institute at National level during the survey conducted by NIRF of MHRD, Government of India in 2016. This is the only institute from Nashik region to find place in the top 100 engineering institutes in the country. This institute was also placed in platinum category by AIC IT-II survey of Industry linked institutes for last 4 year The institute is also accredited with grade A by NAAC, and and granted autonomy from AY 2022-23.

K. K. Wagh Institute of Engineering Education and Research, Nashik offers ten UG, three PG and five Ph.D. programs of Savitribai Phule Pune University, Pune with total intake of 1204 per year. Besides S three engineering, the institute also conducts courses like MCA and MBA, blending the technology with management. The objective is to develop engineers and technocrats who will contribute towards the development of society. This is achieved under the guidance of advisory committee which comprises of experts from various fields.

The faculty members of this institute are actively engaged in research, consultancy, training and testing activities besides providing high quality academic inputs to the students. The strong interaction with Industries has resulted in large number of sponsored projects along with opportunities for the students to join In-plant training and getting good jobs. Many students have topped the university exams and also joined various prestigious institutes for higher studies in India and abroad.

Institute believes in developing overall personality of the students. Many extracurricular activities are organized throughout the year providing opportunities for students to exhibit their talents. There are active student chapters of professional societies like IE(I), IETE, CSI, ASHARE etc. After winning several awards at national level, some of the students have participated in international competition in different countries. for paper presentation, project competitions. There is well maintained gymnasium with excellent sports facilities. Various tournaments are held in the institute premises and students to represent university at national and international level.

I am glad to present our annual college magazine 'HORIZON 2022' to all our stake holders I am sure that you will find it interesting and informative. we would love to have your feedback about the same.

My best wishes to the entire magazine team for the efforts they have put in compiling such a wonderful magazine

K. K. Wagh Institute of Engineering Education & Research, Nashik

(An autonomous institute from AY 2022-23)

The institute was established in the year 1984 at Bhausaheb Nagar (Tal. Niphad, Dist. Nashik) and shifted to Nashik City in September 1986. A land of 8.2 hectares was generously donated by Shri. Kakusheth Udesi of Hirabai Haridas Charitable Trust, Mumbai. The Society started building infrastructure at this campus (known as Hirabai Haridas Vidya Nagari) in the year 1987. As on date it is fully developed and provides accommodation for College building, office, classrooms, drawing halls, laboratories, workshops etc. Building with built up area of 32,199 Sq.m. is one of the largest buildings in the City. All laboratories, classrooms etc. are designed as per the needs of the students. The institution has a good collection of reference books and textbooks, periodicals and journals.

The institute is approved by All India Council of Technical Education (AICTE), New Delhi and by the Government of Maharashtra, permanently affiliated to Savitribai Phule Pune University and has recognition auto are current accredited under section 2(F) and 12(B) of (UGC ACT 1956). The institute is recently granted autonomy by UGC from AY 2022-23. The institute is adjudged as Grade 'A' by Government of Maharashtra. The institute is Accredited by National Assessment & Accreditation Councils A Grade, Nine programmes of the institute are currently accredited by NBA. It is only institute in Nashik to be grouped four times under "Platinum Category" by AICTE-CII Survey of Industry Linked Institutes and according to NIRF ranking survey 2016 ranked 85th amongst all engineering institutes in India. The Teaching and Non-Teaching Staff UGC of the institute is a blend of senior experienced and young dynamic faculty members devoted to the noble cause of education. Many of our students were the toppers in the university examinations and are great demand from Multinational Companies in India and Abroad. Our training and placement wing tries hard to seek good jobs for our students. In addition to the academics, the students are engaged in sports and cultural activities to provide a healthy relief from rigorous routine. The institute is having spacious ground and the modern facilities for both indoor and outdoor games and ultra-modern Gymnasium for body building and fitness. Due to able and proper guidance and motivation, many of our students have topped at University, National and International level and different sport events.

The institute at present provides four-year course leading to Bachelor's Degree of Savitribai Phule Pune University in nine disciplines as Civil, Computer, Mechanical, Robotics & Automation, Telecommunication, Electrical, Information, Technology, Chemical and Artificial Intelligence and Data Science. and 3 post-graduate studies in Civil Engineering, Electronics & Telecommunication, Electrical Engineering Master of Computer Applications (MCA) & Master of Business Administration (MBA). The Institute has also established Research Centres for Ph.D. programme in Production, Electrical, Civil, Computer Engineering and E&TC.

COURSES OFFERED

The institute at present provides ten courses leading to Bachelor's Degree and five courses leading to Master's Degree in Engineering in addition to Master's Degree in MBA and MCA affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune.

Institute has a research center and offers Ph. D courses in branches of engineering.

SANCTIONED INTAKE

Under Graduate Courses

Sr. No.	BRANCH	YEAR OF STARTING	CUREENT INTAKE
1	COMPUTER	1984	120
2	E&TC	1984	120
3	CIVIL	1985	120
4	MECHANICAL	1995	120
5	ELECTRICAL	1996	120
6	CHEMICAL	1999	60
7	IT	2001	60
8	AI & DS	2020	120
9	ROBOTICS & AUTOMATION	2020	60
10	COMPUTER SCIENCE & DESIGN	2021	60
TOTAL			960

Post Graduate Courses

Sr. No.	BRANCH	SPECIALIZATION	YEAR OF STARTING	CUREENT INTAKE
1	M.E. (Electrical)	Power Systems	2011	18
2	M.E. (Civil)	STRUCTURES	2007	18
3	M.E. (E & TC)	VLSI & EMBEDDED SYSTEMS	2010	18
4	MCA		2007	120
5	MBA		2008	60
TOTAL				234

Prof. Dr. K.N. Nandurkar
Principal

Head of The Department

Prof. R.K. Munje
Electrical

Prof. Dr. S.S. Sane
Computer, AIDS, CSD

Prof. Dr. D.M. Chandwadkar
E&TC

Prof. Dr. M.B. Murugkar
Mechanical

Prof. Dr. P.D. Jadhao
Civil

Prof. Dr. P.D. Bhamare
IT

Prof. Dr. V.S. Mane
Chemical

Prof. Dr. P.J. Pawar
R&A

Prof. Dr. A.C. Pawar
Science

Prof. Dr. S.P. Dhake
MBA

Prof. Dr. V.C. Bagal
MCA

FOREWORD

Dear Readers,

It gives me an immense pleasure to publish the fifth edition of our College Magazine **BEYOND THE HORIZON** for the year 2022. The Magazine is an enhanced version that explores the insights of today's students and presents us a piece of their dynamic and intriguing minds. The name and fame of an institute depends on the caliber and achievements of the students and teachers. The role of a teacher is to be a facilitator in nurturing the skills and talents of students. The **HORIZON** is the acculmination of the efforts taken by our own students and helps structure their thoughts into a message. Students have worked really hard in this pandemic period to bring up exciting flashbacks of the college events and achievements during the year 2021-22. We have a wide range of poetry, inspirational articles, students achievements, events, and newly added glimpses of sketches, photographs under the arts section by an enthusiastic team of students. It has given them a fantastic platform to vent out their passion for writing and encouraged them for thinking within them. I would like to place on record my gratitude and heartfelt thanks to all those who have contributed to make this effort a success.

I profusely thank the management for giving support and encouragement and a free hand in this endeavor. I extend my sincere thanks to our Principal Prof. Dr. K. N. Nandurkar for his constant support and guidance during the process of planning and publication of the magazine. Last but not the least I am thankful to all the authors who have sent their articles. The magazine will surely provide an opportunity to the reader to know about latest trends in and around. I truly hope that the pages that follow will make an interesting read.

Prof. Priti Vaidya
Coordinator

संपादकीय

कला - एक आनंदमय छंद, स्वतःची अनोखी ओळख, आजतागायत जोपासलेली निष्ठा! वाचनाची, गायनाची, नाचण्याची, चित्र काढण्याची, लिहिण्याची इ. यात वाचन केलं की वेगवेगळे विचार आपल्याला समजतात. अनेक लोक, त्यांची मतं, त्यांचे भाव आपल्याला कळतात. आपल्या अंकातून आपण हेच करतोय. वेगवेगळ्या विचारांच्या नदऱ्या एका क्षितिज रूपी सागरात सामावून ते भाव,ती आगळीवेगळी मतं एकत्र जोडतोय. एक पूल बांधतोय, अनेक चित्रे रंगवतोय, आपल्यातल्याचं वेगवेगळ्या रंगांना ओळख देतोय. एक जिद्द भरतोय की, ' हो', तूही एक कलाकार आहे आणि तुझ्या कलेला ही वाव आहे!' कुणी लिहिलेली कविता, लेख हा चांगला किंवा वाईट हया पारड्यात बसतचं नाही. कारण कोणतंही साहित्य हे त्या साहित्यिकाच्या मनातून निघालेले निरागस भाव असतात. ते कुणाला पटतात तर कुणाला नाही पटत. पण हया सगळ्यात त्याची कला मात्र निरखते कारण तो एक साहित्यिक म्हणून स्वतःची ओळख निर्माण करत असतो. या अंकात देखील साहित्यिकाच्या गुणांना प्रोत्साहन देण्याचे काम केले जाणार आहे. त्याचे विचार केवळ त्याच्या पुरते मर्यादित न राहता ते इतर लोकांपर्यंत पोहोचवण्याचा सुयोग्य मार्ग म्हणजे हा वार्षिक अंक! कविता करणारा कवी, किंवा लेखन करणारा लेखक इथपासून ते नावारूपाला आलेला एक साहित्यिक हया अविस्मरणीय प्रवासात हा अंक साक्षी ठरेल. एका लेखकाला दिलेली दाद ही त्याच्या लेखनाला वाचून दिलेल्या प्रतिक्रियेत असते. आपल्या महाविद्यालयाने आपल्याला हा अंक रूपी मंच या साठीचं दिलाय की यातून आपल्याला उद्याचे साहित्यिक मिळावे आणि साहित्यिक जगात आपले अभियंते ही झळकावे. तांत्रिक शिक्षण आहेचं पण एक कलाकार ही आहे, याचा आनंद साजरा करूया, आणि हया “**Beyond The HORIZON 2022**” अंकातून जगाला प्रोत्साहित करूया.. तुम्हीही याचा भाग होवू शकता.याचे वाचन करून, उद्यासाठी तुम्हीही साहित्य जोपासू शकता.

आपला,

उमेश शशिकांत गोसावी.

अंतिम वर्ष (यांत्रिकी)

**There's no lone hand in the game we play ,
We must work to a bigger scheme ,
And the thing that counts in the world today ,
Is How do you pull with the team !**

**Oh, never the work of life is done
By the man with a selfish dream,
For the battle is lost or battle is won
By the spirit of the team ..**

**You may think it fine to be praised for skill,
But a greater thing to do
Is to set your mind and set your will,
On the goal that's just in the view;**

**It's helping your fellowman to score
When his chances hopeless seem ,
It's forgetting self till task is done ,
And fighting for the team !**

Magazine Editorial Board

Chief Editor

Umesh Shashikant Gosavi
(BE Mechanical)

Section Editor

Marathi

Gargee Sonawane
(TE Mechanical)

Hindi

Pratik Khodke
(BE E&TC)

English

Gargi Chitlange
(BE Civil)

Design

Shivani Jadhav
(TE Computer)

Associate Editor

Marathi

Sayali Kulkarni
(SE Computer)

Hindi

Shreya Shirsath
(SE R&A)

English

Gurkirat Singh
(TE E&TC)

Abhilesh Badgajar
(SE R&A)

Pranjali Sathone
(SE R&A)

Om Pardeshi
(FE AIDS)

Design Editor

Harshdeep Patil
(BE Mechanical)

Mrunmai Bhade
(FE IT)

Ashiya Ajare
(FE Computer)

Shruti Gangurde
(FE AIDS)

Sonakshi Shingade
(BE Mechanical)

Dinaz Kazi
(SE R&A)

Members

ANNUAL REPORT MAFFICK 2022

Institute level activities:

- A major milestone has been achieved by the institute on grant of autonomy by the University Grants Commission. This academic autonomy will be implemented from A.Y. 2022-23 in progressive manner.
- Mechanical Engineering department was accredited by National Board of Accreditation, New Delhi for three years from the A.Y. 2021-22. This is the ninth department of the institute accredited in the 3rd cycle.
- Placement scenario was very encouraging inspite of the Covid-19 pandemic. Total 636 students got placement through online campus interviews. The maximum package offered was Rs.15.6 Lacs. Many more companies are likely to visit for the campus drive in the near future.
- Team Brahmastra racing has participated in “BAJA SAE India -2022” competition at Pithampur, Indore, India; from 6 April 2022 to 10 April 2022, & won prizes in various categories.
- Our college Magazine “Horizon” was selected for the best Magazine Award. This was received by Mrs. Preeti Vaidya in the award ceremony organized at SPPU on 25th Nov. 2021.
- Major events such as Teachers Day, Engineers Day, Shiv Jayanti, Ambedkar Jayanti, Gandhi Jayanti and Ganesh Festival and Days, International Book Day, International Yoga Day, World Mother Language Day, National Mathematics Day, International Youth Day, Women’s Day were celebrated with full enthusiasm.
- K. K. Wagh – NITA (Nashik IT Association) Leadership Summit was held on 28th Aug. 2021. Various IT industry leaders and NITA officials attended this summit. This was an attempt to bridge the gap between Industry and academics.
- During the A.Y. 2021-22 NSS unit has organized various social activities in Online as well as Offline mode. Special NSS Camp was held at Mohgaon, Tal. & Dist. Nashik during 27th Feb. To 6th March 2022.
- In May 2020 examination held by Savitribai Phule, Pune University our students secured 19 university Ranks in second year and 26 ranks in third year from various branches. First rank was secured by 2 students in second year.
- An Online Alumni meet was organized by Alumni Association of K. K. Wagh Institute of Engineering Education & Research on 22nd Jan. 2022. About 300 alumni from all over the World participated in this event.

Staff achievements:

- Prof. Dr. K. N. Nandurkar has been invited to join Maharashtra State Council of CII as Co-convenor of Industry-Academic panel for the second year.
- Prof. Dr. K. N. Nandurkar honored and presenting a 'Certificate of Appreciation' for exemplary contribution in the field of Higher Education in 'ArdorComm- Higher Education & EdTech Conclave 2022' organized by ArdorComm Media Group in Pune.
- Our institute has signed MoU with Mahindra & Mahindra Ltd. for training of their Workmen. 14 Modules have been developed for training of over 180 hrs. It includes theory & practical sessions. Training of 2 batches has already started.
- Prof. Dr. S. S. Sane was invited as Guest of Honor National Conference on Innovation in Science, Engineering and Management: NCISEM-2022 on 11th March 2022.
- Mr. Ganesh Jadhav, Mr. Pawan Rahane, Ms. I. Priyadarshini, Ms. N. M. Pagare, Mr. Panakaj Rande bagged third prize of Rs. 7500/- in National level Teaching Learning Hackathon organized by Symbiosis University, Pune on 25th November 2021.
- Ms. Priya D. Rakibe received First Prize consecutively under Professional Category in Essay Competition organized by Computer Society of India, Nashik chapter with the theme "Online Education : Pros and Cons"
- Patent is published on "Spring-Type Lower Limb Exoskeleton" by Mr. A. D. Bhagure and Project group students; Prathamesh Desai, Krishna Khairnar and Apurv Ratnaparkhi on 20/8/2021, This patent will be helpful for restoring gait cycle of human being.
- Mr. Vilas Karbhari Matsagar has completed Ph.D. on the topic "Performance Analysis of Self-Lubricating Composite Material for High Speed Applications" from Department of Mechanical Engineering of Amrutvahini College of Engineering (AVCOE), Sangamner.
- Dr. Ravindra Munje has received a group 'Best Project Award' in the competition organized in AICTE ATAL FDP on AICTE-IDEA Lab organized by D. Y. Patil International University, Pune conducted from 23rd to 28th September 2021 with the hands of Hon. Vice-chancellor and Chairman of AICTE IDEA Lab Steering Committee Prof. Prabhat Ranjan.

Student Achievements:

- Ph.D. research scholar Mr. Kalavadekar successfully completed his PhD from our research center of Computer Engineering under the guidance of Prof. Dr. S. S. Sane. International Neeraja Trust has awarded Scholarship to eight meritorious and financially weaker students of our institute for A.Y. 2021-22. Certificates to selected students were distributed at the hands of Mr. Vasant Marathe, Trustee, Neeraja Trust.
- Shantanu Morade (SE, Computer Engineering) student secured second prize with the theme Smart Mobility and Tourism in Nashik Smart City Open Data Hackathon 2022 with cash prize Rs.21,000.00 along with certificate.
- Krushna Borse, Tejas Sonar and Mr. Kushal Birla have successfully completed our Google Cloud Ready Facilitator training provided by Google Cloud India. The top four institutes have completed all the 4 Tracks and our Institute KKWIEER is 2nd among them.

- Second Year Mechanical Engineering student Shreeya Bhawe, achieved Guinness world record by preparing the smallest wooden spoon of 2.50 mm, on 12/08/2021.
- Tejas Rayate and Pranjal Jain of TE (Electrical) Div. B, have been awarded the First Prize in the Quiz Competition Techvoltz 2022, held on 31st March 2022 by Guru Gobind Singh College of Engineering and Research Institute, Nashik in association with the Electrical Engineering Students' Association.
- Reva Kulkarni, Nishant Surwade, Riya Jain, Jay Thorat , Affan Shaikh, Amodi Baakle , second year AIDS, student secured second rank in IIT BOMBAY's Techfest 2021-22 along with certificates and cash prize of Rs. 30,000/- for developing Researcher's Discovery Platform using web scraping by python.
- Reva Kulkarni, second year student secured first prize in ACBCS EUREKA State Level Innovative Idea Competition 2021 along with cash prize of Rs. 5000/- and certificate.
- Ms. Priyanka Ghodke, FYMBA, Student is selected for Maharashtra Senior Women's T20 team under BCCI.
- Along with academic and extracurricular activities many students have won prizes in sports activities at University, Zonal and State level. The details which will be presented by our Physical Director during the Sports prize distribution function to be held soon.

Prominent visitors to the campus:

- Many dignitaries visited the institute during last academic year. These include:
- Hon. Shri. Rajesh Tope, Minister for Health & Family Welfare, Government of Maharashtra.
- Hon. Shri. Chandrashekhar Bavankule, Ex. Minister, Government of Maharashtra.
- Hon. Shri. S. M. Vanarase, Director, Vansum Industry, Pune.
- Dr. Arun Purandare, Structural Consultant, M.S. Imperial College of London.
- Dr. Vinayak Govilkar, Eminent Economist.
- Dignitaries from Japan Mr. Renya Kikuchi (Chairman, SCCIP, Japan Co. Ltd.), Mr. David Prakash (CEO, LSCL Robotics Pvt.Ltd., Bangalore visited the institute for collaboration in Robotics Education.

They appreciated the efforts taken by management in developing this magnificent institute. All these activities were possible due to the constant support of our Chairman and all trustees of KKWES.

I appreciated the efforts done by all staff & students during the academic year, which was unstable due to lockdown & other restrictions imposed by the Government to face the Covid situation.

I congratulate all the prizewinners and wish them all success in their career.

Thank You,

Dr. K. N. Nandurkar
PRINCIPAL

VISIT BY DIGNITARIES

Felicitation of Hon. Uday Samant,
(Minister of Higher and Technical Education)
by Hon. Balasaheb Wagh

Felicitation of Hon. Nitin Gadkari,
(Minister of Road Transport and Highways of
India) by Hon. Balasaheb Wagh

KKW NITA Leadership Summit

Felicitation of Hon. Zhapate (Charity Commissioner)
by Hon. Balasaheb Wagh

VISIT BY DIGNITARIES

**Felicitation of Hon. Seematai Hire
(MLA of Nashik west)**

**Meet with Hon. Harihar Kausadikar
(MCARE Pune)**

Felicitation of Hon Rajesh Tope

Alumni Meet at Bhausahab nagar

TRAINING AND PLACEMENT CELL

Institute is having a fully dedicated infrastructure for conducting the training and placement activities of the institute. This dedicated infrastructure is spread over 5078 Sq.Ft area being named as “Dr. A P J Abdul Kalam Career Development Center” This center is having computer labs, separate Group Discussion Rooms, Interview Rooms and is also equipped with Video Conferencing facility and is fully connected through Wi-Fi.

In K K Wagh students are trained from First to Final Year Engineering with an objective of making them more industry ready. Training includes both Technical Skills as well as Soft Skills. The Institute has Entrepreneurship Development Cell and it organizes expert lectures and workshops by inviting industry experts and professionals to motivate the students to take up Entrepreneurship as a career option. Many of our alumni have taken up Entrepreneurship as career. Institute also started German and Japan Language coaching classes for enhancing their employability skills.

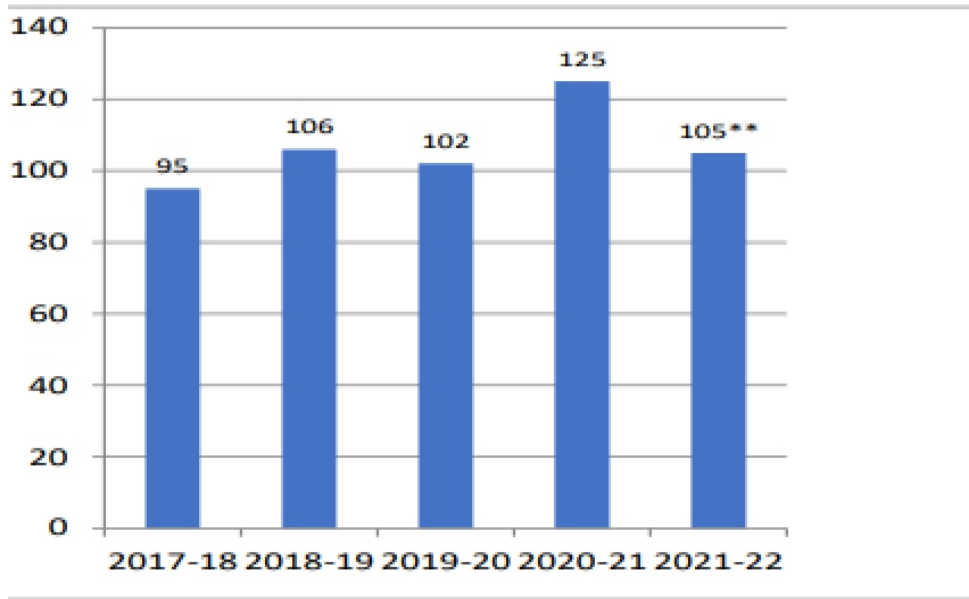
Every year, around 100+ reputed companies are visiting to institute regularly to conduct the campus interview. Our recruiters includes: MNCs, Governmental Organizations, Foreign Companies and Small and Medium Scale Industries. Students of K K Wagh have been placed in very reputed companies like: NVIDIA, TCS, Crompton Greaves, Wipro Technologies, Persistent Systems, Infosys, L&T InfoTech, IBM, KPIT Technologies, Emerson, BOSCH, JSW Steel, Bridge Stone, Goodyear Tyres, Byju’s, etc. The average package of campus recruitment is around Rs.4.5 lacs per annum with maximum of 15.0 lacs per annum

The institute maintains a cordial relationship with the industries and local industrial organizations like Nashik Industrial Manufacturers Associations (NIMA), Ambad Industrial Manufacturers Associations (AIMA) and Confederation of Indian Industries (CII) and invites them for HR connects and HR summits for enhancing industry institute interactions for molding the students to industry needs.

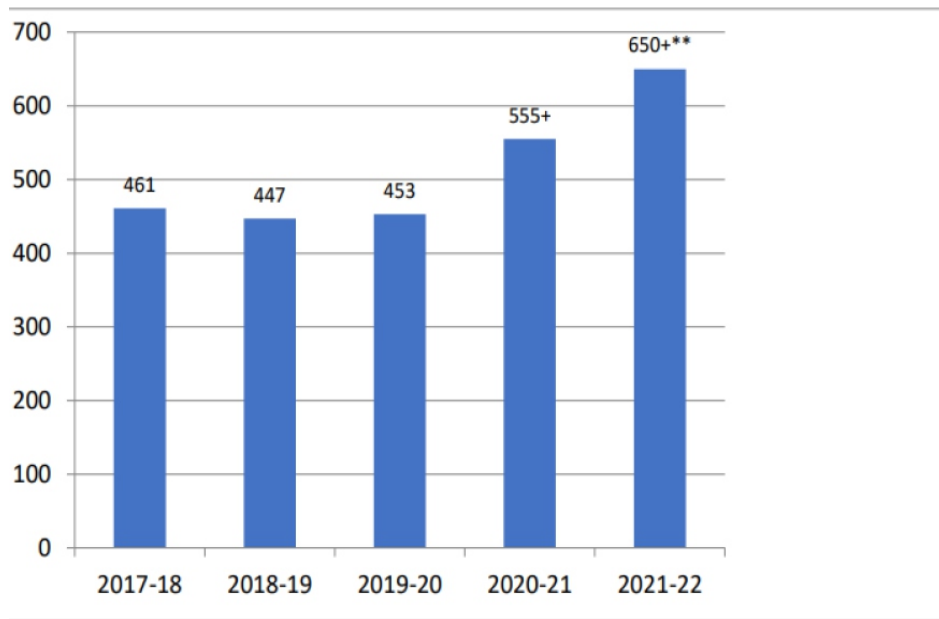
Highlights of the Training activities

T&P cell conducts TPO connect, HR Connect and other training programs from First to Final Year students to groom them meticulously for their campus selection process. The training flow from FE to BE is as detailed in the below table

CLASS	NAME OF THE PROGRAM	OUT COME
FE	TPO connect and Expert Seminars/Workshops	Students are made aware about - <ul style="list-style-type: none"> • Training and Placement Cell and its activities, • Details of the visiting Companies and their Eligibility Criteria • Importance of Academic Marks/Percentage
	Foreign Language(Japan, German etc)	To Enhances the employability skills
SE	TPO Connect, "Team Building and Motivational" Workshops	Students were trained for public speaking, group activity and SWOT Analysis
TE	Structured Training Programs(60 to 70 Hours) and TPO Connect	Training the students for Aptitude Test, MOCK Tests and Soft Skills
	HR Connect	Making the students aware about industry expectations
BE	TPO Connect, Company Specific Training	Preparing the Students for Placements/Mock Aptitude Tests/Mock Interview
	Programming skills. Post selection Training	Making our students industry ready

**Data as on April 2022. Still many campus Interviews are scheduled and few results are awaited
 Graph 1: Number of Industries conducted campus interview for K K Wagh Students

* Data as on April 2022. Still many campus Interviews are scheduled and few results are awaited
 Graph 2: Number of Students Placed through Campus Interview

<i>List of Core Companies</i>	
<i>ABB India Ltd.</i>	<i>Reliance Retail</i>
<i>Adani Electricity Ltd</i>	<i>Ring Plus Aqua</i>
<i>Anand Automotive Pvt Lts</i>	<i>Rishabh Instrument, Nashik</i>
<i>Atlas Copco</i>	<i>Schneider Electric , Nashik</i>
<i>Bombardier Transportations</i>	<i>Siemens</i>
<i>BOSCH</i>	<i>Tata Motors Ltd</i>
<i>Bridgestone</i>	<i>Praj Industries</i>
<i>Cable Corporation of India</i>	<i>Gujrat Ambuja Exports</i>
<i>Catapharma Chemicals</i>	<i>Hind Rectifiers</i>
<i>Caprihans</i>	<i>Hitachi ABB Power Grids India</i>
<i>CEAT</i>	<i>JEF</i>
<i>Climate Connect</i>	<i>jindal Global nonwovens</i>
<i>Crompton Greaves Ltd.</i>	<i>Jindal Saw Ltd</i>
<i>Delta Finocem Pvt. Ltd., Nashik</i>	<i>JSW</i>
<i>Dmart India</i>	<i>JSW Steel, Dolvi</i>
<i>EFACESS</i>	<i>Jyoti Structures Ltd.</i>
<i>Emerson</i>	<i>Kirloskar Group of Companies</i>
<i>Esdee Aluminium</i>	<i>Konark Engineering</i>
<i>Fabex Engineering</i>	<i>Kotak Mahindra</i>
<i>Faurecia Interior Systems Pvt. Ltd</i>	<i>Legrand</i>
<i>Fluor Daniel India Pvt. Ltd</i>	<i>Lupin Ltd</i>
<i>Fox India Pvt Ltd</i>	<i>Mahindra & Mahindra</i>
<i>General Mills</i>	<i>Mahindra Sona, Nashik</i>
<i>Glaxo SmithKline.</i>	<i>Motwane Industries</i>
<i>GLOBE CHEMIE</i>	<i>Neil Soft, Pune</i>
<i>Godrej Boyce Ltd</i>	<i>NRB Bearing</i>
<i>Good Year</i>	<i>Polycab India Ltd</i>
<i>Graphite India</i>	<i>Portcap</i>
<i>Mahindra & Mahindra</i>	<i>Neil Soft, Pune</i>
<i>Mahindra Sona, Nashik</i>	<i>NRB Bearing</i>
<i>Motwane Industries</i>	<i>Polycab India Ltd</i>
<i>Portcap</i>	<i>Portcap</i>
<i>Technoforce Solutions Pvt Ltd</i>	<i>VIP Industries Ltd</i>
<i>TORRECID INDIA PVT LTD</i>	<i>Yotta Infrastructure</i>
<i>Torrent Power, Mumbai</i>	<i>3D PLM Software-Pune</i>
<i>Videocon</i>	

List Of IT Recruiters	
<i>Amdocs</i>	<i>Icertis</i>
<i>Aress Software Pvt. Ltd, Nashik</i>	<i>Infosys Ltd</i>
<i>Atos Syntel</i>	<i>Invecas</i>
<i>BirlaSoft</i>	<i>KPIT Technologies</i>
<i>Bluepineapple</i>	<i>L&T Infotech</i>
<i>Bosleo Technologies</i>	<i>Lead Infotech</i>
<i>Capgemini</i>	<i>Lentra</i>
<i>Cognizant</i>	<i>Mindstix Software Labs Pvt Ltd</i>
<i>Cybage Software Pvt. Ltd.</i>	<i>Netwins</i>
<i>Dark Horse Digital</i>	<i>Nucsoft</i>
<i>Datamatics Pvt. Ltd.</i>	<i>Nvidia</i>
<i>Deloitte India</i>	<i>Perrinial System</i>
<i>Deskera Pune</i>	<i>Persistent Systems Limited</i>
<i>Digite</i>	<i>Quinnox</i>
<i>E Clerx</i>	<i>Reliance Jio</i>
<i>e Zest</i>	<i>Tata Consultancy Services</i>
<i>Eagle Peak Biz Solutions Pvt Ltd</i>	<i>Taviscoa Solutions Pvt Ltd</i>
<i>EQ Technologies</i>	<i>Webtech Developers</i>
<i>Eternus IT Solutions</i>	<i>Winjit Technology - Nashik</i>
<i>Extentia Technologies</i>	<i>Wipro Technologies</i>
<i>Fin IQ Pune</i>	<i>Wisdom Lab</i>
<i>Great Software Lab, Pune</i>	<i>WNS</i>
<i>Hexaware Technologies</i>	<i>Yardi</i>
<i>I gate</i>	<i>Zensar Technologies</i>
<i>IBM India Pvt Ltd</i>	
Service Industries	
<i>CBC Bank</i>	<i>HDFC SALES</i>
<i>FACE</i>	<i>ICICI Prudential</i>
<i>Federal Bank</i>	<i>India Infoline Finance Ltd.</i>
<i>IDFC</i>	<i>Shield Research</i>
<i>Jaro Educations</i>	<i>Shoppers Stop</i>
<i>Reliance Securities Ltd</i>	<i>Sriram Transport</i>
<i>Byjus's Think & Learn Pvt Ltd</i>	
Government Organization	
<i>Indian Navy.</i>	
<i>Indian Oil Corporation Limited</i>	

Training and Placement Cell

Counselling Students for Higher Studies in Abroad

Interaction with First year students

Students Training for Enhancing The Employability Skills

Training and Placement Cell

Students Placed in Persitant and Adani

Students Placed in Wipro and TIAA

Students Placed through Campus Interview in TCS, BOSCH, Finiq

KUSUMAGRAJ CENTRAL LIBRARY

Our Mission:

Kusumagraj Central Library at the K. K. Wagh Institute of Engineering Education & Research Nashik is privileged to support the institute's march towards its vision "Empowering Through Quality Technical Education". It strives to connect outstanding faculty and brilliant engineering students to knowledge and state of the art of their disciplines and thereby strengthens the aspirations and expectations of the research and teaching work at Kusumagraj Central Library, one of the largest libraries in engineering and technology in Nashik is truly a knowledge hub of K. K. Wagh educational society.

The Library has developed an excellent engineering collection of books, Indian and International journals and non-book materials in engineering, technology, management and social sciences or general reading books. It maintains a separate department for SC/ST Students book bank scheme books, Periodical sections, bound volumes of journals, online or e-books and e-book collections, compact discs and educational videos. The total collection of the library on 19th March 2022 is as follows.

E-Resources

Sr. No.	E-resources	Number of Journals	Back file Issues from	Simultaneous Access
1.	IEEE ASPP + POP all	236	2010	Multi User
2.	ASME	31	2000	Multi User
3.	ASME	37	1983	Multi User
4.	Elsevier (Science Direct)	296	2000	Multi User
5.	ACM Digital Library	58	1954	Multi User
6.	Bentham Science Collection	23	1993	Multi User
7.	J-Gate (MBA)	7657	2000	Multi User
8.	DELNET	1000	2001	Multi User
9.	NDL - National Digital Library	E-journal, E-books, Thesis, Audio & Video Lectures, etc.	--	Multi User
10.	SWAYAM	Online Education Course	--	Multi User
11.	Springer (E-book Package)	2082 Titles (Engineering E-book package)	--	Multi User
12.	DELNET World e-book Library	41,86,185 E-books	2014 -15 Published	Multi User
13.	NPTEL - IIT Video Lecture	940 IIT Video Lecture	--	Multi User
14.	D-space (Institutional Repository)	--	--	Multi User
15.	Knimbus (Remote access)	Federated Search Engine	--	Multi User

Our Digital Collection

Collection	Total As on 19th March 2022
Books	93,632
Title	25,282
Total Journals & magazines	190
National Journals & Magazines	141
International Journals & Magazines	49
Online E-resources	15
Number of Online E-Journals	10,299
Total Daily News papers	15

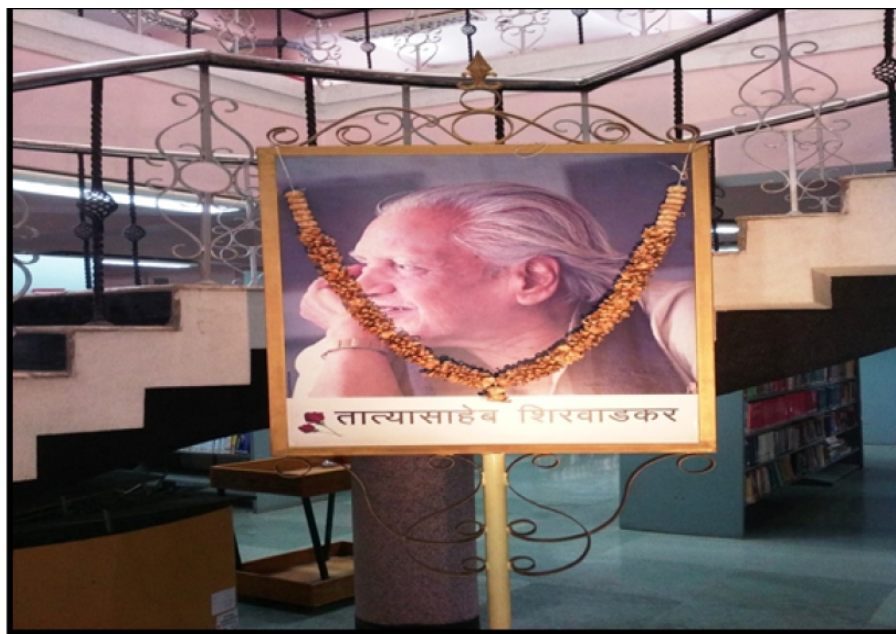
Infrastructure:

The Library is housed in an independent three stories building with carpet area of over 1482.2m² and is located towards centre of main building. The floor wise distribution of service and resources in library is indicated with

Ground floor area: 54.836 m²
451.819 m²

First floor area:

Second floor area: 488.521 m²

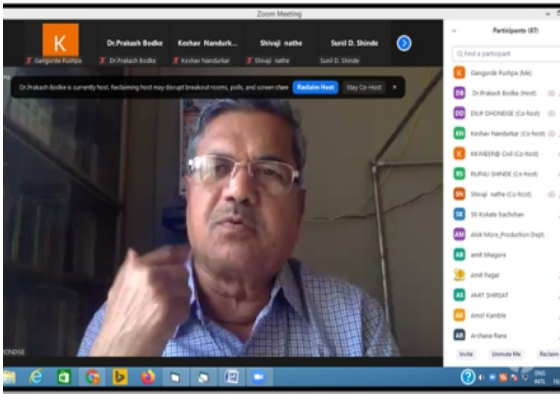
Late Shri. V. V. (Tatyasaheb) Shirvadkar

Marathi Book Exhibition 27th Jan. To 28th Jan. 2022

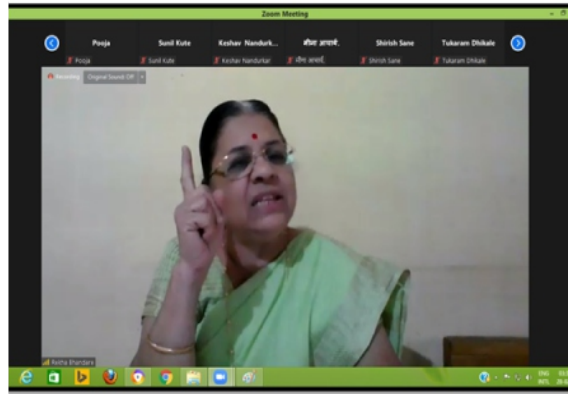

View of Central Library

Marathi Bhasha Saanvardhan Pandharvada

Hon. Prof. Dr. Dilip Dhondge, Principal K. A. A. N. M. S. Arts, Commerce and Science College, Satana, Dist. Nashik.

Marathi Bhasha Gaurav Din 27th Feb. 2022

Mrs. Rekha Bhandare, Retired Teacher & Author

वार्षिक जिमखाना अहवाल

कार्यक्रमाचे प्रमुख अतिथी आदरणीय मोनिका आथरे आंतरराष्ट्रीय अॅथलीट आणि श्री. शिव छत्रपती पुरस्कार विजेत्या तसेच के. के. वाघ शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष मा. श्री. समीर दादा वाघ, विश्वस्थ मा. श्री. चांगदेवदादा होळकर, मा. श्री. अशोकभाई मर्चंट, मा. श्री. अजिंक्य दादा वाघ, सचिव मा. प्रा. के.एस. बंदी सर, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. के. एन. नांदूरकर सर, उपप्राचार्य डॉ. शिरीष साने, डॉ. प्रिती भामरे, जिमखाना सेक्रेटरी पारिजात येवले, सर्व विभागप्रमुख, प्राध्यापक वर्ग व विद्यार्थी मित्र, मैत्रिणींनो, मित्र मैत्रिणींनो, सन २०२१-२२ चा वार्षिक जिमखाना अहवाल आपल्या पुढे सादर करण्यापूर्वी मी आपल्या सर्वांचे प्रेरणा स्थान असलेले आदरनीय कै. बाळासाहेब वाघ तथा भाऊ यांच्या पवित्र स्मृतीस विन्नम अभिवादन करून कार्यक्रमास सुरवात करतो. मित्रांनो गेली २ वर्ष आपण कोरोनाच्या महामारीमुळे विविध स्पर्धांमध्ये भाग घेऊ शकलो नाही. आणि स्पर्धांचे देखील आयोजन करू शकलो नाही. लॉकडाउन असल्या कारणाने शासनाच्या आदेशा प्रमाणे सर्व व्यायाम शाळा क्रीडांगणे व जाँगर पार्क बंद होते त्यामुळे आपण पाहिजे तसा घरच्याघरी शारीरिक व्यायाम करू शकलो नाही तरी ही आपल्या विद्यार्थ्यांनी घरच्या घरीच हॉलमध्ये किंवा टेरेसवर काही शारीरिक हालचाली (व्यायाम प्रकार) करून तंदुरुस्त रहावे या करिता जिमखाना विभागाने आपल्या खेळाडूंच्या सहकार्याने योगा आणि काही फिटनेस व्यायाम प्रकाराचे छोटे छोटे व्हिडिओ तयार करून विद्यार्थ्यां पर्यंत व्हाॅट्स अप द्वारे पोहचविले होते. आणि त्याचा बऱ्याच विद्यार्थ्यांना फायदा झाला. सन २०२१-२०२२ मध्ये घेण्यात आलेल्या आंतरमहाविद्यालय क्रीडा स्पर्धा ह्या अतिशय कमी वेळेत घेण्यात आल्या जवळ जवळ ६ महिने चालणाऱ्या क्रीडा स्पर्धा फक्त दिड महिन्यामध्ये पूर्ण करण्यात आल्या, तरी ही आपल्या महाविद्यालयाच्या संघांनी एकूण २७ क्रीडा प्रकारात सहभाग नोंदवला त्यात तीन संघ विजयी झाले. व चार संघ उपविजयी झाले. एकूण १५९ खेळाडूंनी आंतरमहाविद्यालय स्पर्धांमध्ये सहभाग नोंदवला व त्यापैकी ३२ खेळाडूंनी आंतरविभागीय स्पर्धेत नाशिक विभागाचे प्रतीनिधीत्व केले. व ५ खेळाडूंनी आंतरविद्यापीठ स्पर्धे करिता पुणे विद्यापीठ संघाचे प्रतीनिधीत्व केले. आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत सहभागी झालेले संघ पुढील प्रमाणे : १. फुटबॉल २. हॉलीबॉल ३. क्रिकेट ४. लॉन टेनिस ५. अॅथलेटिक्स ६. बास्केट बॉल नेट बॉल ९. हॅडबॉल १०. बॅडमिंटन ११. टेबल टेनिस १२. रोलबॉल १३. बॉक्सींग १४. स्विमिंग १५. ७. बुध्दीबळ ८. फेन्सींग १६. सायकलींग १७. वेट लिफ्टिंग १८. बेस्ट फिजीक्स या पैकी टेबल टेनिस मुले बुध्दीबळ मुले व मुली या संघांनी आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत नाशिक विभागात प्रथम क्रमांकाचे पारितोषीक मिळविले. व बॅडमिंटल मुले नेट बॉल मुले रोलबॉल मुले आणि हॉड बॉल मुले ह्या संघांनी द्वितीय क्रमांकाचे पारितोषीक मिळविले. सदर स्पर्धेमध्ये जे खेळाडू उत्कृष्ट खेळले त्यांची नाशिक विभागातर्फे आंतरविभागीय पातळीवर विविध संघांमध्ये निवड झाले.

१. बुध्दीबळ मोहिनी अमृतकर, सारिका प्रजापती व सागर लभडे. २. फुटबॉल शिवाशू चव्हाण, ३. बॉक्सकेट बॉल आदिती नाहार, शंतनू आहेर व पवार शुभम ४. टेबल टेनिस अर्थ शिंदेकर, आगळे गौरव, राठोड हिमाशू व समृधी वाघ ५. बॅडमिंटन राधा मुजुमदार, ६. व्हॉलिबॉल वैशणवी काळे, ७. बॉक्सींग तेजस रायते, ८. क्रिकेट प्रियंका घोडके, तेजस्वीनी बटवल, जागृती चौरे, ९. फेन्सींग यश निकम, १०. बेस्ट फिजीक्स यश दबे ११. नेट बॉल शंतनू आहेर, शुभम पवार, वेदांग कोळोपकर, व अनुष्का पगारे, १२. रोलबॉल घनमोठे शिवम, शिरभाते अर्थव, देव आदित्य, केदारे पंकज व आसावा निरज १३. स्विमिंग साहील तेजाळे, १४. हॅडबॉल पाटील आदर्श व बगाटे राहूल या खेळाडूंची नाशिक विभागातर्फे निवड झाली. यापैकी प्रियंका घोडके, यश दबे, शंतनू आहेर व पगारे अनुष्का यांची आंतरविद्यापीठ स्पर्धे करिता पुणे विद्यापीठाच्या संघात निवड झाली. जिमखाना विभागातर्फे यावर्षी जवळजवळ १५९ खेळाडूंनी वेगवेगळ्या क्रीडा स्पर्धेत सहभाग नोंदवला त्यापैकी ३२ खेळाडूंची आंतर विभागीयपातळीवर निवड झाली तसेच यावर्षी संदिप फॉउंडेशन अभियांत्रिकी महाविद्यालयानी आयोजित केलेल्या इन्टर इंजिनिअरींग टि २० क्रिकेट स्पर्धेमध्ये आपल्या महाविद्यालयाच्या क्रिकेट संघाने उत्कृष्ट खेळी करून अजिंक्यपद मिळविले. संघाचा कर्णधार शंतनू भांबर व संघातील सर्व खेळाडू यांचे अभिनंदन

ISTE REPORT

“Excellence is a journey and discipline is its vehicle“ and ISTE is the way to drive this vehicle of discipline throughout the journey of excellence.

“The sooner you start believing in yourself , the more you will start achieving the results “ and to perceive this result of self-confidence within the students, ISTE organized various personality development events starting with the online poster competition which helped the students to tap into their subconscious mind and allowed them to communicate their emotions through creativity. The competition was held with the topic, INDIA IN 2047 with 60 participants in online mode held on 29th november 2021. It was really a great way to unleash one’s creativity. The event was enlightened by the presence of the chief guest Mrs. Priya Bagul who guided students on getting industry ready.

After this there was the Installation Ceremony of the ISTE Students’ Chapter 2021-22 Committee which comprises of President – Srushti Pawar, Vice President – Evangeline Rebello, Secretary – Ruchika Kahane, Joint Secretary – Anamta Fatima, Treasurer – Mihir Bhamre, Co-Treasurer – Jayant Jain.

Core Committee members: Avinash Pawar, Gautami Nikam, Gurkiratsingh Kohli, Himanshi Shah, Kranti Sonawane, Neha Lohiya, Pushkaraj Thorat, Salas Shah, Shivam Gaikwad, Shubham Shinde, Surbhi Sable, Suyam Chaturvedi, Taniya Ramtekar, Tejas Rayate, VaishnaviDeshmane, Vaishnavi Kapse, Ved Dashpute, Vedanti Sarawade.

Ms. Dhanishtha Patole and Ms. Hridaya Ingle from the senior committee appealed to the junior committee to work hard with all dedication and with their whole potential wished them best of luck for the joyous journey. Along with Prize distribution, an Elocution Competition organized in accordance with the 89th birthday of Hon. Shri. Balasaheb Wagh. The event was held in Visveswaraya Hall in the Civil Department of the college. The Elocution Competition was held virtually at the institute level.

The event was graced by Dr. K. N. Nandurkar (Principal, K.K.W.I.E.E.R.), Dr. Pramod K. Shahabadkar (Training and Placement Officer), Prof. Deepali Shimpi (Faculty Advisor, ISTE Students Chapter), and Prof. Ramesh Bhandare (Assistant Faculty Advisor, ISTE Students’

Chapter). The Chief Guest for the Installation Ceremony was Mr. Hrushikesh R. Wakadkar. The event proceeded with the wise words by the Chief Guest where he shared his experience from being a student in the K. K. Wagh college to getting out in the industry. He emphasized

that the most important thing to survive in the industry is to believe in yourself and always have the will power of standing up from tough situations. After this insightful talk, the program headed towards the Prize Distribution Ceremony, wherein the winners of the Elocution Competition were awarded a Trophy and a Certificate from the dignitaries.

Moreover ISTE conducted a Marathi essay writing competition, which was a great success this year with 137 essays submission, as the topics chosen perfectly reflects the current scenario of the society. The topics for this competition mainly included were : कोरोना काळाने मला काय शिकवले ,अभिजात मराठी भाषा And many more... The event held on 28th february 2022 was glorified by the presence of well known poetess , Mrs.Rekha Bhandhare where she shared

thoughts on the importance of Marathi language and emphasized that we should conserve and protect our language.

And then came the grandest event of the year, the Master Students' Program. For this event top-14 speakers give presentations on 14 life changing topics under the grooming of experienced mentors and supermentors. It was started in the year 2003. Since then the legacy has been carried forward under ISTE by our principal Dr. K. N. Nandurkar sir. Msp 2022 was held on 2nd May 2022 at the P. C. Ray Hall in the Chemical Department of the college. The event was graced by Dr. K. N. Nandurkar (Principal, K.K.W.I.E.E.R.), Dr. Pramod Shahabadkar (Training and Placement Officer), Prof. Deepali Shimpi (Faculty Advisor, ISTE Students' Chapter), and Prof. Dr. Shirish Sane (Head of Computer Engineering Department). The Guest of Honor for the Master Students' Program was Mr. Sandeep Karkhanis. Following the presentations, all the speakers came on the stage to give the quote related to them and their topic and also revealed the theme of Master Students' Program 2022 that was "ENGINEERS IDEATION".

The theme reflected on the ideas, innovation and development that changed the world for betterment and also making us understand the importance and need of inventions by thinking outside the box.

Speech by Mr. Hrushikesh Wakadkar (Chief Guest) , Founder, CEO
eLuminous Technologies Pvt. Ltd. Nashik

Winners of Elocution, Art and Cake making Competition
organized in accordance with the 89th birthday of
Hon. Shri. Balasaheb Wagh.

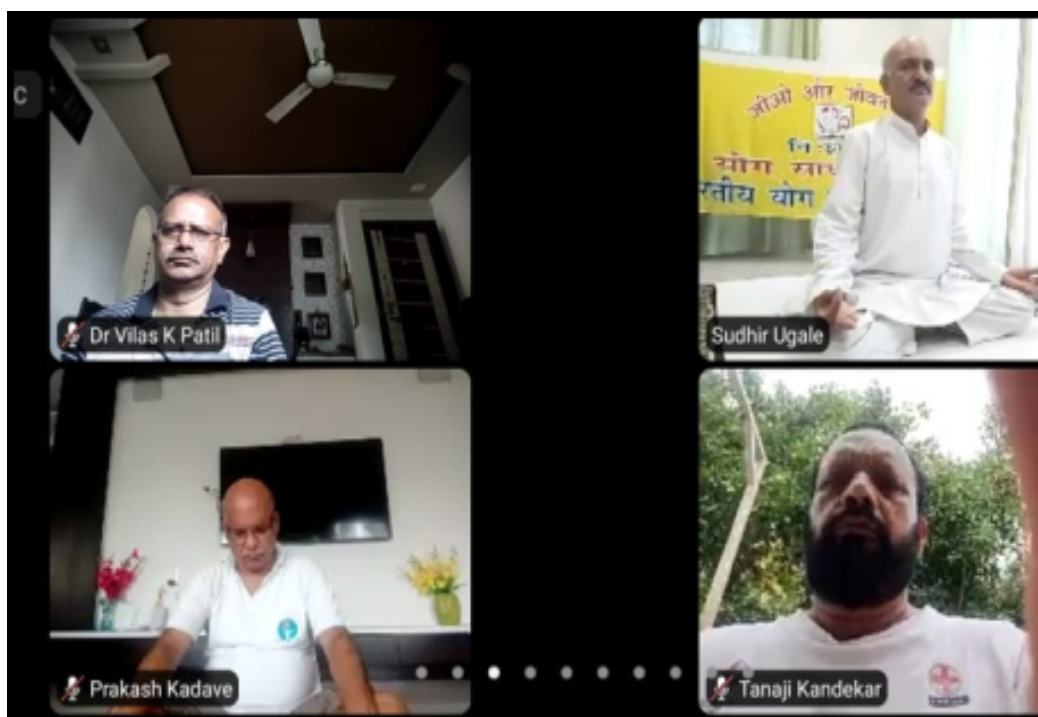

ISTE Core Committee 2021-22

NSS ACTIVITIES REPORT FOR AY2021-22

During AY 2021-22 NSS Unit had organised various social activities in On-line or Off-line mode. Some of the important activities are as follows:

- **Yoga day – 21st June 2021 around 500 students and staff participated in an on-line manner.**

- **Eco-Friendly Ganesh Idol making workshop- 20/8/2021- around 1500 students participated in an on-line manner.**

•Blood donation camps - 16/02/2022 and 04/03/2022 collected 129 blood bags

•Special camp at Mohgaon, Tal.& Dist. Nashik during 27th Feb to 6th March 2022.

NSS Camp inaugural function: Chief guest- Mr. Maheshkumar Upasani, Principal- Prof. Dr. K. N. Nandurkar, Sarpanch- Mrs. Bhagyashri Tile, Grampanchayat Members- Mrs. Surekha Tile and Mr. Yogesh Tile, Gramsevak - Mr. Dnyaneshwar Bhor

NSS Volunteers doing Gram Swachhata activity

•Womens Day- 8th March 2022 distributed Caps and masks to Lady members from Garden and house keeping section

•Eye Checkup Camp- 25th March 2022- 131 staff and students benefited

Trekking and cleaning at Ramshej Fort- 25th March 2022

WORKSHOP REPORT

Engineering Workshop

Dr. Nanasaheb B. Gurule

(Associate Professor and Workshop Superintendent)

Engineering Workshop is established with institute in 1984. The total area of workshop is 943.5 square meter with capital investment of worth Rupees 1.6 cores having seven shops namely Turning shop, Machine shop, Tin Smithy shop, Welding and Press shop, Carpentry and Pattern Making shop, Fitting shop and Black Smithy shop. Workshop is having Standards Room and Project Lab to encourage students about quality and hands-on-experiences. Workshop facilities are upgraded from time to time to keep pace with modern industrial and technological developments.

Engineering Workshop is having conventional machines like Lathe, Milling, Grinding, Drilling, Shaping machines, Electric Arc Welding, Gas Welding, Spot Welding, Wooden Saw Cutter, Wooden Planner Machine, Wood Turning Lathe, and Jig Saw machine. Engineering workshop is also well equipped with modern machine tools like 3D Printer, Laser Cutting Machine, band saw cutter, CNC turning machine, Vertical Milling Machine (VMC), Plasma Cutter, Micro MIG and TIG welding machines along with various wood working machines like Roller Press, Edge Binder, Wood Turning, Mortised Drilling, Tilting Saw Cutter, and Router table.

Engineering Workshop is having trained, experienced and committed staff to support and meet the needs of academic and institute development work. Our Engineering Workshop extends facilities to students for design, development and manufacturing of their final year projects, Mini Project as well as working models to participate in various National and International competitions. Our students are succeeded in winning various prizes in National competitions conducted by professional bodies like SAE BAJA, BAJA STUDENT INDIA, ISNEE QUAD TORC, QBDC QUAD TORC, NKRC GO-KART, ABU ROBOCON, E-SUPRA, BAJA EPI-CYCLE, PROTOTYPE FOR BUSSINESS STARTUP AND KARMAVEER EXPO.

Engineering Workshop had successfully completed in-house manufacturing various test rigs, structures and laboratory equipments as a part of final year projects. Engineering Workshop also assists to various laboratories of our institute for manufacturing, repair and maintenance of different Machines, Devices, fabricated structures and wooden furniture. Engineering Workshop has taken initiative to design and manufacture various multi-disciplinary products and electrical vehicles also.

ENGINEERING WORKSHOP

K. K. MOTOR SPORTS

K. K. MOTOR SPORTS is the official automobile club of K. K. Wagh Institute of Engineering Education & Research.

TEAM BRAHMASTRA RACING

Team Nemesis Karting is the official Go-kart team of K.K.W.I.E.E.R. They mainly participate in the National Kart Racing Championship and International F9 Gokart Championship. They have participated in India's first dirt kart event i.e. National Dirt Kart Championship and secured AIR 3 at the event. They have also won many awards in the static as well as dynamic category and look forward to continuing their legacy forward.

TEAM NIKOLA

Team Nikola is the official two-wheeler team of KKWIEER and was found in 2018 by a group of students from mechanical and electrical departments who were automobile enthusiasts. In the year 2019, Team Nikola participated in SAE ETWDC 2019, organised by society of Automotive engineers (SAE) southern section, India. They won the first prize in the category of best design with a cash prize of RS.15000 and also, they had excellent performance in business plan, Gradient test and brake test. In 2020 the team participated in ETWDC competition in which they secured second rank in Best Innovation and Design category and they were recognised for their CAE report, business strategy and professional work and impressive vehicle owner's manual.

TEAM NEMESIS

Team Nemesis Karting is the official Go-kart team of K.K.W.I.E.E.R. They mainly participate in the National Kart Racing Championship and International F9 Gokart Championship. They have participated in India's first dirt kart event i.e. National Dirt Kart Championship and secured AIR 3 at the event. They have also won many awards in the static as well as dynamic category and look forward to continuing their legacy forward.

परिप्रेक्ष्य

Abhilesh Badgujar
2021

मराठी विभाग

तिमिराला तेजावण्या,
पेटली लक्ष वातं,
अभिज्ञाला भेदण्या,
सरसावले चिमुकले हातं.

पुस्तकं शाई घेउनी हाती,
उजाडीन चेत,
गिरवीन अक्षरे, झेपेल गगनी,
घेवूनी आकाश कवेतं.

अक्षर होईन, शाई घेईन,
रेखाटेल वर्णाक्षरे,
प्रवाही मी, ऑजळात घेईन,
हे भुवर सारे.

तेज मी, तेजस्वी होईन,
घेईल कलम हातात,
अंधारलेल्या दिशांना उजाडेल,
पेटवुनी दिवा अंधारात.

संपादकीय

"मराठी भाषा" प्रत्येक महाराष्ट्रीयन माणसाचा अकिमान, शान आणि ओळख. पण आजच्या काळात लहान मुलांना क, ख, ग हे पूर्ण ज्ञ पारियात येत नाही. मराठी भाषेचा पेपर म्हणाल कि मुलांच्या चेहेऱ्यावरभाव बदलतात. कपाळावर आठ्या दिसू लागतात.परवा फका घरात तर फक नवीनच निमय मी फेकला, "घरात फक्त इंग्रजी भाषाच बोलली जाईल. कारण काय तर म्हणे आमच्या मुलाने शाळेत नीट इंग्रजी बोलावं." हे सगळं ठीके आहे हो पण या नादात मराठी चा गळा घोटाला जातो त्याच काय! काळासोबत चालण्यासाठी इंग्रजी भाषा महत्वाची आहे. म्हणूनच इंग्रजी भाषेला वाघिणीचं दूध देखील म्हणाले जाते. पण या वाघिणीच्या दूध पिण्याच्या नादात आपल्याला आईच्या दुधाचा मात्र विसर पडताना दिसतो. मराठी माध्यमाच्या शाळां मध्ये मुलांनाही संख्या कमी होताना दिसते आहे. पालक देखील आपल्या मुलांना त्या माध्यमात टाकणं टाळतात.

मी तर असे देखील काही लोक पहिले आहेत ज्यांना मराठी बोलणारे लोक हि कमी वाटत. आपल्या पेक्षा कमी दर्जाचे वाटत. दहावी झाल्यावर तर मराठी आणि आपला संबंध हा फक्त बोलणं झालं तर फुवटाच येतो. लिहिणं, वाचन तर खूप लांब. यात मुलांची पण चूक नाही. हे इंग्रजी पुस्तकातून दिल जात कारण तसे निर्देश असतात. याच सगळ्या मधून मराठी आणि मुलांनाचा परत परिचय घडवून आणण्यासाठी मी मराठी विभागीय संपादक माझ्या महाविद्यालयाचे मन पासून आधार मानते. आजच्या या इंग्रजी च्या मागे असलेल्या जगात आपल्या विद्यार्थ्यांना त्यांच्या मुळांशी धरून ठेवण्यात मदत होते.

आपली,
गार्गी सोनवणे
तृतीय वर्ष (यांत्रिकी)

अनुक्रमाणिका

अ.क्र.	शीर्षक	लेखक/कवी	पृष्ठ क्र
१	साधावे प्रयत्न स्वतः	उमेश शशिकांत गोसावी	४७
२	अभिजात मराठी भाषा	तनुजा काक्लीज	४८
३	पावसात भिजताना	मानसी राठी	५२
४	साद हिमालयाची.....	असीम आव्हाड	५३
५	सुगंध यशाचा	मानसी राठी	५७
६	भाषेची समृद्धी आणि समृद्ध भाषा	सायली कुलकर्णी	५८
७	पानिपत	अथर्व पंडित	६१
८	हा वेडा पाऊस...आणि तु!	निलेश पाटील	६३
९	शिवराय आणि निष्ठावंत शिलेदार	आदित्य सांगळे	६४
१०	कर्ण	वैभव बागुल	६६
११	मायेची ऊब	रामेश्वरी ठाकरे	६७
१२	थोडक्यात आवरण्याची गोष्ट	गार्गी सोनावणे	६८
१३	आई	दिव्या सूर्यवंशी	६९
१४	नारी शक्ती	मृण्मयी भदे	७०
१५	आर्थिक साक्षरता-काळाची गरज	हर्षदीप पाटील	७२
१६	बाई	वैभव बागुल	७५
१७	गाठ.	प्रसाद केंद्रे	७७
१८	क्षण	रोशनी अमृतकर	७८
१९	कोरोना काळाने मला काय शिकवले?	स्नेहल अहिरराव	८१
२०	सप्तरंगी जग	उत्कर्षा काटकर	८६
२१	जग - तुमचं...माझं...आपल्या सर्वांचं !	नेत्रा महाले	८८
२२	आयुष्याची दिशा.....	प्रणाली राणे	९०
२३	“लेट इट गो....!”	नेत्रा महाले	९१
२४	नारोशंकर मंदिर	आदित्य सांगळे	९२
२५	तुझी ओढ...	सुखदेव नौकुडकर	९३
२६	सोडून गेल्यावर “MISS YOU” म्हणण्यापेक्षा,	उमेश गोवर्धने	९४
२७	सोबत आहे तोपर्यंत “WITH YOU प्रेम एक अनुभव	श्वेता चौधरी	९६
२८	ययाती	जयेश सावकार	९८
२९	प्रेम	निवेदिता सोनवणे	१००
३०	जे माझ्यात नाही, ते तुझ्यात हवं	श्वेता चौधरी	१०२
३१	एकांत	वैभव बागुल	१०४

साधावे प्रयत्न स्वतः

प्रयत्न करण्याचे ध्यास, कधीही न झुकण्याचे व्यास,
प्रत्येक वेळी जिंकण्याचे अट्टहास, करत राहावे |

दिशा दाखवण्याचा रास, ओंजळीत पाणी जपत राहण्याचा त्रास,
प्रत्येकाला जिंकवण्याचे स्वप्न, साधत राहावे

अंधारातले काजवे, तीमिरातला प्रकाश,
कुणाच्या अंधारलेल्या वाटेचा दिवा, स्वतः व्हावे |

कधीही न संपणारा ज्ञानाचा कोष, अक्षरांना शब्दांचा डोस,
अशिक्षितांना शिक्षणाचा रस, पाजत जावा |

ऐसे अनुभव माझे, संसाराचे ओझे संसारात नसून,
समाजात असलेल्या दारिद्र्यात शोधावे, बदलण्यासाठी ||

- उमेश शशिकांत गोसावी

अंतिम वर्ष (यांत्रिकी)

अभिजात मराठी भाषा

माणूस जन्माला येतो तोचं मुळी माथ्यावर अनेक विध ऋणाचे ओझे घेऊनच! त्या अनेक ऋणांपैकी एक न फेडता येणारे ऋणं म्हणजे मातृभाषेचे ऋणं!

जगातील सुमारे 9 कोटी लोकसंख्येची मातृभाषा असलेली व महाराष्ट्राची राजभाषा असलेली अशी ही मराठी भाषा!

‘माझा मराठीची बोलू कौतुके |

परि अमृतातेही पैजा जिंके | |

ऐसी अक्षरे रसिके | मेळविन | |’

“अमृतालाही पैजेवर जिंकणारी अशी ही मराठी भाषा” असे जेंव्हा संत ज्ञानेश्वर म्हणतात, त्यावरून मराठी भाषा ही किती प्रगल्भ आहे हे समजते.

नुकतेचं नाशिकमध्ये 94 वे अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलन पार पडले. गोदातीरी वसलेल्या या कविश्रेष्ठ कुसुमाग्रजांच्या नगरीला जणू मोठ्या उत्सवाचे स्वरूप आले होते. साहित्य रसिकांसाठी जणू ही पर्वणीचं होती. या संमेलनात मराठी साहित्याचे सर्व नमुने सादर केले होते. मराठी पुस्तकांचे भव्य प्रदर्शन असो किंवा मराठी कवी, लेखक, कलाकार यांची उपस्थिती असो, सर्वकाही मराठीमय वातावरण होते. परंतु या सर्वात मुख्य आकर्षण ठरले म्हणजे प्रा.हरी नरके यांच्या संकल्पनेतून उभारण्यात आलेले अभिजात मराठी दालन....!

या दालनात मराठी साहित्याचा वारसा अगदी उत्तम प्रकारे सादर करण्यात आला होता. हे सर्व बघून मराठी भाषा ही किती प्राचीन आहे आणि तिचा साहित्यिक वारसा किती समृद्ध आहे याचा अंदाज आल्याशिवाय राहत नाही.

खरेतर हे अभिजात मराठी दालन उभारण्याच मुख्य हेतू असा कि, 'मराठी भाषा' ही अभिजात भाषेचा दर्जा मिळवण्यासाठी कुठेही कमी नाही. अभिजात भाषेचा दर्जा मिळवलेल्या इतर भाषांप्रमाणेच मराठी भाषेलासुद्धा एक प्राचीन, समृद्ध असा वारसा आहे. हे जनसामान्यांपर्यंत पोहोचवणे. कारण, अभिजात भाषेचा दर्जा मिळवण्यासाठी मराठी भाषिक लोक 2012 पासून प्रयत्न करत आहेत.

मुळात अभिजात भाषा म्हणजे काय तर हा वैशिष्ट्यपूर्ण भाषेला भारत सरकारद्वारे दिला जाणारा एक विशिष्ट दर्जा आहे. भारत सरकारने आतापर्यंत सहा भारतीय भाषांना हा दर्जा दिलेला आहे, त्यामध्ये तमिळ (2004), संस्कृत (2005), कन्नड (2008), तेलगु (2008), मल्याळम (2013) व उडिया (2014) या भाषांचा समावेश होतो. त्यामुळे मराठी समाजाचा मानबिंदू असलेल्या मराठी भाषेलासुद्धा हा दर्जा मिळावा यासाठी प्रयत्न चालू आहेत.

एखाद्या भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा देण्यासाठी केंद्र सरकारने काही निकष ठरवलेले आहेत. जसे कि, भाषेचे वय हे किमान दीड ते दोन हजार वर्षे इतके असावे. भाषेची स्वतःची स्वतंत्र परंपरा असावी. त्या भाषेचे वाडःमय स्वयंभू असावे. भाषेचे आताचे रूप व प्राचीन रूप यामध्ये अंतर असू शकते मात्र गाभा एकच असावा. भाषेचे साहित्यातील श्रेष्ठत्व असावे.

या सर्व निकषांच्या आधारे विचार केला तर मराठी भाषा हे सर्व निकष पूर्ण करते.

प्राचीन महारट्टी, मरहट्टी, महाराष्ट्री प्राकृत भाषा, अपभ्रंश मराठी भाषा आणि आजची मराठी भाषा असा मराठीचा प्रवास आहे. या वेगवेगळ्या भाषा नसून एकच भाषेची तीन रूपे आहेत. मात्र भाषेचा मुळ गाभा हा एकाच आहे.

मराठी भाषेच्या प्राचीनतेचा विचार केला असता असे लक्षात येते कि सातवाहन काळात 'गाथा सप्तशती', हा 700 श्लोकांचा मराठी ग्रंथ इसवी सनाच्या पहिल्या शतकात लिहिला गेला आहे. याचा अर्थ असा कि, ही भाषा त्या लिखाणा अगोदर किमान ३०० वर्षे अस्तित्वात असली पाहिजे. नाणेघाटातील ब्राम्ही लिपीतील

2220 वर्षापूर्वीच्या शिलालेखातील मराठी भाषिकांचा 'महारठिनो' असा उल्लेख, सिंहली भाषेतील दिप वंश व महा वंश या ग्रंथातील मराठीचा उल्लेख, 2250 वर्षापूर्वी बिहारमधील राजगृह येथे लिहिल्या गेले याल 'विनयपिटक' या जग मान्य बौद्ध धर्म ग्रंथामधील मराठीचा उल्लेख, वररुचीचे प्राकृतप्रकाश यावरून मराठीची प्राचीनता निर्विवादपणे सिद्ध होते.

मराठी भाषा ही केवळ प्राचीन भाषा आहे असे नाही तर तिच्यात श्रेष्ठ साहित्याची सातत्य पूर्ण परंपरा आहे. इ.स. तेराव्या शतकात संत ज्ञानेश्वरांनी 'ज्ञानेश्वरी', म्हाइंभट्टानी 'लीळाचरित्र' व मुकुंदराजाने 'विवेकसिंधू' यांसारखे ग्रंथ लिहिले. संत नामदेव, संत एकनाथ, संत तुकाराम, संत मुक्ताबाई, संत बहिणाबाई यांनी मराठीतून ओव्या, अभंग, भारुडे रचून समाजप्रबोधनही घडवले. संत रामदास स्वामींनी 'मनाचे श्लोक' रचले. मराठी भाषेचा विशिष्ट शब्दकोश असावा यासाठी छत्रपती शिवाजी महाराजांनी 'राज्यव्यवहारकोश' बनवून घेतला.

कालांतराने मराठी साहित्य वाढत गेले. त्यात कथा-कादंबरी, कविता, ललित लेख, नाटक, लोकसाहित्य, बालसाहित्य, कथा, विनोद, अग्रलेख, चारोळी, गझल, ओवी, अभंग, भजन, कीर्तन, पोवाडा, लावणी, भारुड, पोथी, आरती, लोकगीते, गोंधळ, उखाणे यांसारखे अनेक प्रकार समाविष्ट झाले. मराठी भाषेचा व्यासंग हा दिवसेंदिवस वाढतच आहे.

मराठी साहित्यातील श्रेष्ठ लेखक व कवी वि.वा. शिरवाडकर, विं.दा.करंदीकर, वि.स.खांडेकर, भालचंद्र नेमाडे यांना भारत सरकारकडून ज्ञानपीठ पुरस्काराने गौरवण्यात आले. तसेच दरवर्षी 'साहित्य अकादमी' या राष्ट्रीय पुरस्काराने गौरविण्यात येणाऱ्या साहित्यिकांमध्ये मराठीतील श्रेष्ठ साहित्यिक अग्रेसर आहेत. एखादी भाषा अभिजात असल्याखेरीज तिचे साहित्य इतके श्रेष्ठ असणे हे मुळीच शक्य नाही.

‘भाषा ऐसी अभिजात,

शब्दकोश अफाट |

ध्यास मराठी, श्वास मराठी

मराठी अमुचा थाट | |'

खरेतरं मराठी भाषा ही मुळातचं अभिजात आहे. परंतु, राष्ट्रीय अभिजात भाषेचा दर्जा मिळवण्यासाठीची धडपड यासाठी की अभिजात भाषेच्या संवर्धनासाठी राष्ट्रीय स्तरावर विशेष प्रयत्न केले जातात. जसे की, भारतातील सर्व 450 विद्यापीठामध्ये ती भाषा शिकण्याची सोय करण्यात येते, त्या भाषेतील प्राचीन ग्रंथ इतर भाषांमध्ये अनुवादित करण्यात येतात, भाषेच्या उत्कर्षासाठी काम करणारी संस्था, व्यक्ती, विद्यार्थी अशा साऱ्यांना भरीव अनुदान देऊन मदत करण्यात येते.

मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळाल्यानंतर त्यासोबत राज्याला मिळणाऱ्या रकमेत मराठी माणसाला रस नाही. परंतु मराठी भाषा ही अभिजात आहे आणि तिचे श्रेष्ठत्व राष्ट्रीय स्तरावर मान्य होणे हे तितकेचं गरजेचे आहे. तिचा अभिजात भाषेचा दर्जा तिला मिळवून देण्याचे कर्तव्य हे प्रत्येक मराठी भाषिकाचे आहे. जर मराठी भाषिकांनी या गोष्टीकडे कानाडोळा केला, तर भविष्यात होणाऱ्या मराठी भाषेच्या ऱ्हासाला मराठी माणूसचं जबाबदार असणार आहे.

असो, आज ना उद्या केंद्र सरकार मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा देणारच यात शंका नाही. कारण ते सिद्ध करण्याची ताकद व श्रेष्ठत्व हे स्वतः मराठी भाषा कित्येक वर्षांपासून सोबत घेऊन प्रवास करत आहे. परंतु प्रत्येक मराठी भाषिकासाठी आणि साहित्य रसिकांसाठी मराठी ही नेहमीच अभिजात आहे व ती असणारचं.

‘श्रेष्ठ कवी सुरेश भट यांनी म्हणल्याप्रमाणे,

लाभले आम्हास भाग्य, बोलतो मराठी |

जाहलो खरेच धन्य ऐकतो मराठी’

- तनुजा
तृतीय वर्ष (संगणक)

पावसात भिजताना

किती गोड होते क्षण ते,
पावसात आपण भिजत होतो
हळू हळू एकमेकांच्या मनात
आपण रुजत होतो
गार गार वारा आणि मातीचा सुगंध होता
चंद्रमाच्या छायेत खुललेला तुझा रंग होता
दररोज पाऊस तुझी
आठवण घेऊन येत होता
थेंबांऐवजी मला अश्रूंनी भिजवून जात होता

पावसाचे थेंब माझ्या त्वचेवर खुणावत होते
तु जवळ आहे असे आभास जाणवत होते
आज गेला पाऊस तर उद्या पुन्हा येईल
तुझ्या आठवणींच्या दुनियेत
मला पुन्हा घेऊन जाईल
इंद्रधनुष्याचे रंग आपल्या
जीवनात उमंग भरतील
असेच गोड क्षण आपल्याला
आयुष्यभर पुरतील

-मानसी निलेश राठी
द्वितीय वर्ष (स्थापत्य)

साद हिमालयाची.....

‘हिमालय’ जगातील सर्वात उंच पर्वतरांग. संस्कृत भाषेत हिमालय म्हणजे ‘हिम’. हिम जिथे वास करते ते स्थान! भारताच्या उत्तरेकडे पसरलेली ही पर्वतरांग अफाट पसरलेली आहे. उत्तर म्हणे अध्यात्माची दिशा आहे! रोजच्या चढाओढीच्या धावपळीपासून दूर उत्तरेला हिमालयाच्या कुशीत जाण्याची कल्पनाच तरल आहे!

माझा हिमालयाशी पहिला संबंध आला २०१२ साली. तेव्हा मी फक्त ९ वर्षांचा होतो. तेव्हा पाहीलेलं काश्मीरचं ते विलोभनीय सौंदर्य अजूनही माझ्या मनात ताजं आहे. तेव्हा वाटलं नव्हतं माझं आणि हिमालयाचं एक वेगळंच नातं तयार होईल. गेल्या १० वर्षांत मी ८ वेळा हिमालय वारी करून आलो आहे. हिमालय तुम्हाला परत परत बोलावतो आणि प्रत्येक वेळी मी आणि हिमालय हे नातं नव्याने उलगडत जात आहे.

२०१२ साली मी पहिल्यांदा हिमालयात गेलो. निसर्ग सौंदर्याने नटलेलं काश्मीर! काश्मीरला जमिनीवरील स्वर्ग का म्हटलं जात असेल त्याची प्रचिती जम्मू ते श्रीनगर या प्रवासातच आली. चहूबाजूंना सुंदर निसर्ग, दूर उचुंग हिमशिखरं आपल्याला जवळ बोलावत आहेत. एकदम सुंदर वातावरण! तेव्हाच माझी हिमालयाशी नकळत दोस्ती झाली. सोनमर्ग, गुलमर्गचे ते सौंदर्य पाहता मनोमनी, “ हिमालयात परत यायचेच”, हे ठरवलं! आणि तशी संधीही लवकरच चालून आली. परंतु आरामदायी पर्यटन सोडून ही जरा सापडलेली वेगळीच वाट होती. आपल्या आरामदायी पर्यटनाची वाट सोडून जरा आडवाट धरायची ठरवली तर निसर्गाची आपण न पाहिलेली, अद्भुत, विलोभनीय अशी रूपं आपल्या समोर यायला लागतात आणि आम्हाला सापडलेली ही वेगळी वाट म्हणजे ट्रेकिंग. हिमालयात ट्रेकिंग! “केदारकंठ” या ट्रेक पासून चालू झालेल्या या आडवाटेवर हळू हळू मजा यायला लागली आणि बघता बघता ५ ट्रेक चा अनुभव खात्यावर जमा झाला. केदारकंठ, चंद्रखाणी पास, रूपीन पास, रूपकुंड आणि बुरान घाटी हे सलग पाच ट्रेक केले आणि दोन वर्षांच्या अंतरानंतर रोहू या गावी सोलो ट्रीप ही झाली. हिमालयाने प्रत्येक वेळी आपले नवीन रूप दाखवले. अगदी वेड लावले. हा हिमालय असाच आहे. वेड लावतो. परत परत बोलावतो. प्रत्येक गावातून, प्रत्येक वळणावरून, शिखरावरून वेगवेगळा

दिसतो. रोज नवीन रूपं दाखवून पण, 'तू तर काहीचं बघितलेलं नाहीस अजून', असं डिवचत राहतो. वेळोवेळी आपण किती सूक्ष्म आहोत याची जाणीव आपल्याला करून देतो. व्यसन आहे हिमालय. प्रत्येक वेळी पुढचा पेग भरायलाच लावतो..!

सर्वसामान्यपणे हिमालय हे नाव काढल्यावर डोळ्यांसमोर उभे राहतात ते म्हणजे फक्त हिमशिखरं. पण हिमालय म्हणजे फक्त हिमशिखरं नाही. हिमालयातील लोक, तेथील वैविध्यपूर्ण झाडं, फुलं, त्या गर्जना करत वाहणाऱ्या नद्या आणि अशा कित्येक गोष्टी हिमालयाला हिमालय बनवतात!

आता पर्यंत माझ्या ८ हिमालय वाऱ्या झाल्या आहेत आणि प्रत्येक वारीत मला एक नवीन नदीने सोबत दिली आहे! मग ती 'टोन्स' असो 'रूपीन' असो किंवा 'पब्बर' असो. तुमचा हिमालय प्रवास सुरू झाल्यापासून तर तुम्हाला परत सोडेपर्यंत ह्या नद्या तुम्हाला साथ देतात. काही ठिकाणी रौद्र रूप धारण करतात तर काही ठिकाणी अगदी सौम्य निर्मळ रूपात तुमच्या समोर येतात. या हिमालयातील नद्यांमुळे हिमालयातील वळणा-वळणांचा प्रवास त्यांचा खळखळाट ऐकत सुकर होतो. रूपीन पास या ट्रेक वेळेस आमची पहिलीच कॅम्प साइट ही रूपीन नदीच्या जवळ होती. आमचा त्या दिवशीचा ट्रेक पूर्ण होत आला आणि अचानक मुसळधार पावसाने हजेरी लावली. साधारण दोन तास पाऊस कोसळत होता. त्या दोन तासांच्या पावसाने नदीच्या पाण्याला चांगलीच भरती आली. पाऊस थांबल्यावर आम्ही आल्या आल्या शांत वाहत असणाऱ्या रूपीन ने एकदमचं जोमात वाहायला सुरुवात केली. नदीचं पाणी खडकांवर आदळून एक सुंदर आवाज येत होता. त्यावेळची ती शांतता आणि खळखळून वाहणाऱ्या त्या रूपीन चा तो सुंदर आवाज आठवला की आजही मन हिमालयात जाऊन पोहचतं!, शांत होतं! मनातील इतर विचार बाजूला सरून मनातूनही ती रूपीन गर्जना करत वाहायला लागते. आणि मन परत हिमालयात रममाण होऊन जातं....

हिमालयात कधीही ऋतु बदलू शकतात. सकाळी ऊन तर दुपारी पाऊस आणि रात्री कडाक्याची थंडी. कधीही कुठलाही ऋतु अनुभवायला मिळू शकतो.. शेर्पा असं म्हणतात की, "मुंबईची फॅशन आणि हिमालयातील ऋतु, वातावरण हे कधीही बदलू शकतं."

हिमालय आणि नागमोडी रस्ते हे एक घट्ट समीकरण. याच नागमोडी रस्त्यांना लागूनच वाहणाऱ्या नद्या आणि एका बाजूला असलेले उंच उंच पहाड. आणि ह्याच चिंचोळ्या रस्त्यांवर चालणाऱ्या बस गाड्या व त्यांचे चालक! उंच उंच पहाडांमुळे इथे सर्वत्र घाट रस्तेच बघायला मिळतात. आणि सगळे रस्ते एका वेळी एकच वाहन जाऊ शकेल इतके छोटे. त्यामुळेच येथील चालकांचे कौतुक करावे तितके कमी. मोठ्या मोठ्या बस गाड्या एकमेकांसमोर आल्या की आपलीच तारांबळ उडते! आता काय होणार? दोन गाड्या कशा जाणार? बस खाली तर नाही जाणार ना? असे ना-ना सवाल मनाला भेडसावतात. पण समोर असतो तो हिमालयातला चालक. गाडी मागे पुढे करून, काही वेळेस 'आपण आता गेलोच खाली', अशी भीती दाखवून तो त्या रस्तावरून सहज गाडी काढतो. आणि मगच आपल्या जीवात जीव येतो! आपल्यासाठी हिमालय नवीनच असतो. पण त्यांचा तो रोजचा सखा असतो. त्यांच्यांशी गप्पा करत, वळणा-वळणांवर चालत तो गाडी चालवत असतो. त्या चालकाला कायमचं सलाम!

हे चालक आहेत हिमालयातील स्थानिकचं. आणि हिमालयातील स्थानिक आहेत एकदम सुंदर! दिसायलाही आणि मनानेही! गोरेपान चेहरे, विशेष उठून दिसणारी यांची धारधार नाकं असलेले पुरुष तर स्वच्छ नितळ गोरी कांती आणि गहिरे काळेभोर डोळे असलेल्या सुरेख स्त्रिया. ही मंडळी बॉलीवूड मध्ये कशी नाहीत असा चुकार विचार मनात येतो. आजूबाजूला पसरलेलं नितांत रमणीय सौंदर्य जणू त्या माणसांत उतरलं आहे. त्यांच्या सौंदर्याचं जितकं कौतुक करावं तितकं थोडं! आणि त्यांच्याइतकं मोठं मन तुम्हाला शोधून सापडणार नाही. गरीब असो, श्रीमंत असो येथील प्रत्येक जण सुखी आहे. साधं राहणीमान उगाच दिखावा नाही हे येथील लोकांचे वैशिष्ट्य आहे. कायमचं हसमुख, बोलके चेहरे! बाहेरून आलेल्या लोकांचे आदरातिथ्य मनापासून करण्याची त्यांची सवय. या सगळ्यांमुळे येथील वातावरणातच एक प्रसन्नता आहे. गेल्या ऑक्टोबर मध्ये मी एकटा हिमाचल प्रदेश येथील रोह्रू या छोट्या गावी गेलो होतो. तिथेच मी एका होम स्टे मध्ये राहिलो. त्यांची सफरचंदाची शेती आहे. त्या भागात बरीच शेती आहे त्यांची. पण त्यांच्या वागण्या बोलण्यात कुठेही दिखावा नव्हता की घमंड नव्हती. आणि आदरातिथ्य एखाद्या फाइव स्टार हॉटेल पेक्षाही

छान! आणि त्यांचा कायमचं प्रसन्न असलेला चेहरा. इथल्या सफरचंदांइतकेच येथील लोकही गोड आहेत. सतत कार्यमग्न राहणं हे हिमालयातील लोकांकडून शिकावे!

हिमालयात वृक्ष म्हंटले तर भरपूर प्रमाणात पाईन इथे पाहायला मिळते. ह्या पाईन चे पाईन कोन उचलून त्यांचा संग्रह करण्याचा आपल्याला नादचं लागतो. तसेच ओक, फर असे वृक्ष ही इथे पाहायला मिळतात. त्याचप्रमाणे भुर्ज चे झाड! कागदाच्या आधी याच भुर्ज पत्रांवर लिहिले जायचे. त्याचाही संग्रह करून आणायला आपल्याला मज्जा वाटते. आणि हिमालयातील फुलं. हिमालयात फुलांचे खूप प्रकार आढळतात. अगदी छोटी छोटी, काही गुच्छ स्वरूपात येणारी विविधरंगी फूल पाहून मन अगदी प्रसन्न होऊन जाते. या विविधरंगी फुलांचा बहर जुलै-ऑगस्ट या काळात येत असतो. आणि खास फुलांसाठी प्रसिद्ध असलेला 'व्हॅली ऑफ फ्लॉवर्स' हा ट्रेक याच काळात निघत असतो. हिमालय अगदी सुंदर फुलांनी नटलेला असतो. ह्या फुलांना बघणं हा खूप सुंदर अनुभव असतो. याच बरोबर 'न्होडोडेंडड्रॉन' ही फुलं इथे बघायला मिळतात. ही फुलं गुलाबी किंवा लाल असतात. आणि याचं वैशिष्ट्य म्हणजे ही फुलं फक्त १० हजार फुटांच्या वरतीच बघायला मिळतात. स्थानिक भाषेत यांना 'बुरान्स' असे म्हटले जाते. रूपीन पास या ट्रेक चा तिसरा कॅम्प ज्या जागी लागतो त्या जागेच नाव 'बुरान्स कांडी' असे आहे. तिथे मोठ्या प्रमाणात न्होडोडेंडड्रॉन पाहायला मिळतात. यांचा रस काढून त्याची विक्री इथे होते. अशा अनेक गोष्टी हिमालयाला हिमालय बनवतात. हिमालयात एकदा जाऊन मन कधीच भरत नाही. हिमालय तुम्हाला परत परत बोलावतो. कायमच आपल्याला सांभाळतो, काळजी घेतो आणि आपण किती छोटे आहोत याची जाणीव करून देत राहतो! हिमालय खरच वेड लावतो. रूपीन, बास्पा, झेलम, अशा नद्यांचा खळाळता आवेग, उत्तुंग हिमशिखरं, टुमदार छोटीशी गावं, आणि तिथलं हसरं प्रेमळ आदरातिथ्य अशा अनेक आठवणींचा कॅलिडोस्कोप म्हणजे हिमालय! दर सुट्टीत त्याची ओढ लागते. कधी हिमालयाच्या कुशीत जाऊन विसावतो असे होते. हिमालय हा असाच सुंदर आहे...!

-असीम प्राविणकुमार आढाड

प्रथम वर्ष (सी.एस.डी)

सुगंध यशाचा!

मराठी शाळेचा गणवेश अंगावर,
 संध्याकाळी ती गजरे विकत असते कोपऱ्यावर.
 सिग्नलकडे गाडी थांबताच खिडकीकडे येते,
 "एक गजरा घ्या ना काका" ती बाबांना म्हणते.
 एकदा मी म्हटलं तिला, "शाळेत ना तू जातेस?"
 एवढे सगळे गजरे विकून, "अभ्यास कधी
 करतेस?"
 म्हणाली, "कधी होतो अभ्यास, कधी नाही होत,
 घरातल्या माणसांचं भरलं पाहिजे ना पोट?"
 वडील आहेत आजारी, बिछान्याला खिळून,
 आईचे हात येतात गजरे वळून वळून"
 बाबांनी मग सगळेच गजरे एकदम घेतले विकत,
 खुश होऊन घराकडे ती गेली पळत पळत.

एक गजरा गाडीत लावून, एक आईला दिला,
 'बाकी गजरे करू काय' बाबांना प्रश्न पडला.
 आजी आजोबांचे फोटो गजरे माळून सजले,
 बाकी गजरे देवघरातले देव घालून बसले.
 तेव्हापासून आमच्या घरी गजरे घमघमत,
 तिचा अभ्यास व्हावा म्हणून आम्ही सुगंधात बुडत.
 निकालाच्या दिवशीही ती गाडीकडे आली,
 "आज गजरे विकणं बंद", हसून म्हणाली.
 पास झाले, उपकार तुमचे; गेले पुढच्या वर्गात"
 मदनबाणाचा एकच गजरा दिला बाबांच्या हातात.
 आज तिच्या केसातही मदनबाणच दिसला,
 तिच्या यशाचा सुगंध दोन्ही घरांत दरवळला.

-मानसी निलेश राठी

द्वितीय वर्ष (स्थापत्य)

भाषेची समृद्धी आणि समृद्ध भाषा

"भाषा ही विचारांची वेशभूषा होय"

चिमण्यांची चिवचिव असो, पोपटाचे विठू विठू असो किंवा कोकिळेची कुहूकुहू असो हे सगळे नेमके काय तर हे ध्वनी म्हणजे प्राण्यांच्या विचारांची वेशभूषा होय. मनुष्य एक सामाजिक प्राणी आहे. मनुष्य प्राण्याच्या आयुष्यात त्याचे विचार व्यक्त करण्याची तथा मनातल्या भावना स्पष्ट करण्याची सोय म्हणजे भाषा.

कोणत्याही भाषेची समृद्धता ही त्या भाषेचे व्याकरण, शब्दसंग्रह व सहजतेवर अवलंबून असते. भाषेचे दोन पैलू असतात 'लिहिणे आणि वाचणे', तथा बोलणे आपण जे लिहितो ते त्याच भावनेने, अर्थाने अचूकपणे वाचणाऱ्या पर्यंत पोहोचावे. उदाहरणार्थ कोणत्याही चित्रपटाचे मूळ त्याचे कथन असते लेखकाने ज्या भावनेने कथा मांडलेली आहे ती तशीच दिग्दर्शकाला कळून त्याने त्याचे चित्रिकरण केले तरच चित्रपट चांगला बनेल आणि त्यासाठीच लेखनाची भाषा समृद्ध असायला हवी. जेव्हा आपण लेखन करतो तेव्हा विराम चिन्हाचा देखील वापर केला जातो कोणताही मजकूर वाचत असताना त्याचा अर्थ लक्षात घेऊन आपण कमी जास्त वेळ थांबू शकतो परंतु लिहिताना ती थांबण्याची क्रिया करण्यासाठी विराम चिन्हाचा प्रयोग होतो.

संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीत आपण "मुंबईसह महाराष्ट्र झालाच पाहिजे" ही घोषणा ऐकली असेल तेव्हा चव्हाण म्हणले 'झाला पाहिजे म्हणा झालाच पाहिजे का म्हणता?', त्यावर उत्तर म्हणून आचार्य अत्रे यांनी लेख लिहिला जो 'च' चे महत्व दर्शवत होता तसेच बाळ गंगाधर टिळक यांची घोषणा "स्वराज्य हा माझा जन्मसिद्ध अधिकार आहे आणि तो मी मिळवणारच", त्या घोषणांवरून देखील 'चे' महात्म्य लक्षात येते. थोडक्यात भाषा इतकी समृद्ध असली पाहिजे की भाव अचूक व्यक्त व्हावेत.

कोणतीही भाषा समृद्ध असल्याची ओळख ही तिच्या प्रसिद्धीवर अवलंबून असते. आंतरराष्ट्रीय स्तरावर चायनीज स्पॅनिश आणि इंग्रजीही एकशे पन्नास करोड लोक दैनंदिन जीवनात त्याचा वापर करतात तर महाराष्ट्रात दर पंचवीस किलोमीटरवर भाषेची लय आणि ठसका बदलतो. आणि म्हणूनच डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकरांनी भाषेच्या आधारे प्रांत रचना केली होती.

समृद्ध भाषा आहे त्याचा व्याकरणाने देखील तसेच शब्द भंडाराने देखील ओळखली जाते म्हणजेच एका शब्दाला किती अनेक शब्द आहेत व कसा त्यानुसार त्या शब्दांचा वापर केला जातो. उदाहरणार्थ एखाद्या व्यक्तीला किंवा जागेला 'सुंदर' म्हणणे वेगळे आणि 'शोभनीय' म्हणणे वेगळे तसेच 'ब्युटीफुल' वेगळे आणि 'गॉर्जेस' वेगळे .

समृद्ध भाषेचा अजून एक पैलू म्हणजे स्वीकृती. किती लोक एखाद्या भाषेचा स्वीकार करतात उदाहरणार्थ जरी मराठी आणि हिंदी या भाषांच्या उगम संस्कृत मधून झाला असला तरी संस्कृत भाषेचे स्वीकृती कमी होती, कमी लोक तिचा अभ्यास करत होती. 80 ते 90 टक्के लोकांनाही भाषा येतच नव्हती. शेवटी माणूस हा ज्ञानाचा वेडा आहे. काळानुसार धार्मिक चाली नुसार त्या त्या भाषेचे महत्व वाढवून विशिष्ट समुदायापर्यंत संस्कृत सीमित राहिली.

त्यामुळे दैनंदिन जीवनात कोणी ज्ञान दिले असेल तर ते संत ज्ञानेश्वर महाराजांनी गीता मराठी मधून सांगून दिलं पण या उलट उदाहरण म्हणजे ब्रिटिशांचा भारतावर राज्य असताना खूप कमी लोकांना इंग्रजीचे ज्ञान होते .जेव्हा ब्रिटिशांना माहिती गोळा करण्यासाठी आजचा भाषेत आपण ज्याला 'डेटा' असे म्हणतो.

लोकांना इंग्रजीचे ज्ञान दिलं अर्थात ते राज्य करत होते म्हणून 'लॉर्ड मेकले' यांनी इंग्रजीत शिक्षण व्यवस्था मांडली पण मुख्य कारण हा डेटा गोळा करणे होते. ही गोष्ट अठराव्या एकोणिसाव्या शतकातली आहे तर बाराव्या तेराव्या शतकात संस्कृतचे ज्ञान झाकून राहिल्यामुळे ती प्रसिद्ध नाही झाली. संस्कृत मध्ये शब्द भंडार खूप आणि उत्कृष्ट पण ती प्रशासकीय व दैनंदिन जीवनात वापरण्यात आली नाही .

मधल्या काळात, स्वातंत्र्यापूर्वीच्या काळात मराठी भाषा संस्कृती प्रचंड होती मराठी वापरताना ते इतर भाषांच्या शब्दांचा देखील प्रयोग मराठी बोलताना करू लागले ते 'टेबला' चौपाई किंवा मोबाईल 'भ्रमणध्वनी' नाही म्हणाले.

भाषेमध्ये एखाद्या शब्दाचे पर्यायवाची शब्द असून ते दुसऱ्या भाषेचे शब्द पण वापरतात तेव्हा मी असं म्हणेल का की भाषा समृद्ध होते ? तर होय. पण मुळात भाषेचे उद्देश हा आहे की ती जास्तीत जास्त लोकांपर्यंत

पोहोचावी. इंग्रजी मध्ये पण काही काळानंतर ऑक्सफर्ड डिरेक्टरी मध्ये शब्दांची वाढ होते त्यामुळे होते काय की भाषेची समृद्धी वाढते.

भाषेची समृद्धी तेव्हाच वाढते जेव्हा ती प्रचंड प्रमाणात स्वीकारली जाते म्हणूनच इंग्रजीला आपण युनिवर्सल भाषा म्हणून ओळखतो अनेक लोक त्या भाषेत आपल्या विचारांचे आदान-प्रदान करतात थोडक्यात मी असं म्हणेल की ज्या भाषेत किंवा ज्या पद्धतीने आपले विचार एकमेकांपर्यंत पोहोचतात ती भाषा किंवा त्या भाषेची समृद्धी आपल्याला जाणवते तेव्हा ती भाषा विचारांची वेशभूषा होते.

-सायली कुलकर्णी

द्वितीय वर्ष (संगणक)

पानिपत

साम्राज्य वर्धिष्णू मराठ्यांचे अटकेपरी ते विस्तारीले।
 सिंधू नदी ते सिंधू सागरापावेतो वर्चस्व ते राखिले।।
 भगवा तो आसमंत जाहला, जरीपटका गौरवाने डुले।
 दिल्लीचेही तख्त मातब्बर महाराष्ट्राने रक्षिले।।

 व्यर्थ लटांबर सोबतीला, चूक झाली मोठी।
 निसर्गाने कोप केला रणनीती ठरली खोटी।।
 चंबळ-गंभीरा ओलांडता ओलांडता नाकी नऊ आलेले।
 कवायती तोफगाडे गारद्यांचे चिखलात रुतून पडलेले।।
 प्रचंड जलौघ यमुनेचा उतार कुठले तीज न आकळे।
 दिल्लीचे ते तख्त मातब्बर महाराष्ट्राने रक्षिले।।
 यमुना आत्ता नैसर्गिक सीमा दोहोंमधली लष्कराची कूच उत्तरेकडे।
 कुंजपुर्याचे ठाणे मारू चला निघुया आत्ताच सडे।।
 दत्ताजीचा सूड उगविला कुतुबशहाची गर्दन मारली |

 पाणी मुबलक पानपती त्या-भाऊंनी छावणीसाठी जागा हेरली।।
 नशिबाचा मात्र घात झाला।
 अब्दाली यमुनेपार आला।।
 पानपतच्या रणमैदानी दोन्ही सैन्यासागर समोरासमोर उभे राहिले।
 चकमकी अशा रोजच्याच शेवटच्या संग्रामाची वाट पाहू लागले।।
 मराठ्यांसाठी तेरावा महिना दुष्काळातला, बादशाही कालवा आटला।
 रसद तर बंदच होती वारासुद्धा फिरला।।

कुजून नव्हे तर लढून मरावे क्षात्रवृत्तीला तेच शोभिते।
 दिल्लीचे तख्त मातब्बर महाराष्ट्राने रक्षिले।।
 परत एकदा संक्रांत मराठी सेना सज्ज झाली।
 पानिपताच्या समरभूमीवरी संग्रामाची वेळ आली।।
 विश्वासराव प्रतिनिधी पेशव्यांचा सेनापतित्व भाऊंचं।
 राकट गडी तो समशेरबहादुर रक्त शेवटी राउंचं।।
 चतुरंग सैन्य मराठ्यांचं अफगाणांना जाऊन भिडले।
 स्वराज्यासाठी, स्वराष्ट्रासाठी उपाशीपोटी लढले, पडले।।
 शिंदे, पवार, गायकवाड, होळकर
 पायगुडे, देशपांडे, सरदार विंचूरकर नावे तरी ती किती घ्यावी।
 भीमपराक्रम पूर्वजांच्या आपुल्या आदरांजली त्यांना द्यावी।।
 दूरदेशी पानपतावरी मराठा लढला, भिडला, पडला...पण हटला नाही।
 अफगाणी दैत्यांकडून एकही मराठा शरणार्थी सुटला नाही।।
 अपरिमित हानी दोहोबाजूंची गिणती त्याची करवत नाही।
 महाभारतापरी ऐसे युद्ध जाहल्याचे ऐकीवात नाही।।
 बखरकार म्हणतात-
 “ अगणित खुर्दा गेला, २७ मोहरा पडल्या, २ मोती गळाले ”।
 “पण दिल्लीचे ते तख्त मातब्बर महाराष्ट्राने राखिले”।।

-अथर्व निलेश पंडित

तृतीय वर्ष (यांत्रिकी)

हा वेडा पाऊस... आणि तु!

हा वेडा पाऊस धो-धो कोसळतोय,
जणू तुझ्याच आठवणींचा मारा करतोय...!
वाऱ्याची ती धुंद झुळूक,
करून जाई तुझा स्पर्श हळूच...!
गडगडतोय तो जोराने ढग,
जणू तुलाच तो हाक देतोय बघ...!
टपटप आवाज हा प्रत्येक थेंबाचा,
तुच घेरला आहेस प्रत्येक कोपरा मनाचा...!
कडकडतीय ती क्षणार्धात वीज,
एकदा तरी तु माझ्यासाठी पावसात भिज...!
एकदा तरी तु फक्त माझ्यासाठी पावसात भिज...!

- निलेश पाटील

प्रथम वर्ष (रोबोटिक्स अँड ऑटोमेशन)

शिवराय आणि निष्ठावंत शिलेदार

वयाच्या १४ व्या वर्षी रायेश्वरी जेव्हा रक्ताचा अभिषेक करून महाराजांनी स्वराज्य स्थापनेची शपथ घेतली तेव्हा त्यांच्या सोबतीला त्यांचे बाल मित्र येसाजी कंक , तानाजी मालुसरे, बाजी पासलकर, वडीलधारे कानोजी जेधे, गुरुसमान दादोजी कोंडदेव हे सर्व निष्ठावंत लोकं साथीला होते. ही सर्व मंडळी राजांसोबतचं स्वराज्या साठी प्राण अर्पण करायला तयार झालीत.

शिवाजी महाराज यांच्या विजयी होण्याचं एक कारण म्हणजे त्यांनी उत्तम निष्ठावंत , स्वाभिमानी, कष्टकरी आणि विश्वासू साथीदारांची केलेली पारख. राजांना माणसं ओळखण्याची दृष्टी मात्र विलक्षण होती .

कान्होजी जेधे, बाजीप्रभु देशपांडे, मरारबाजी, नेतोजी पालकर, हंबीरराव मोहिते, मोरोपंत पिंगळे, येसाजी कंक, तानाजी मालुसरे, प्रतापराव गुजर, रामजी पांगेरा, बहिर्जी नाईक, अष्टप्रधान मंडळ आदी लोकं, जितके नाव घेऊ तितके कमीच.

अशी माणसं महाराजांनी मावळ मुळखातून वेचून वेचून मिळवली होती. महाराजांनी एक एक व्यक्ती हिच्या सारखा घडवला.

स्वामिनिष्ठा ही बाजारात विकत मिळत नाही. राजांनी त्यांच्या चमत्कारीक व्यक्तिमत्व आणि असाधारण धाडसाने माणसं मिळवली.

लाखो शूरवीर मावळे हे राज्यांच्या एका शब्दा खातर आपला जीव द्यायला तयार झाले. लढणारा प्रत्येक मावळा ही लढाई केवळ स्वराज्याची नसून आपली आहे हेच समजूनचं लढला. महाराजांनी मावळ्यांना स्वराज्यात त्यांचा योग्यतेनुसारचं स्थान दिलं.

मुरारबाजी ज्यांचं विलक्षण युद्ध कौशल्य बघून दिलेरखानाने युद्ध थांबवून त्यांना आपल्या बादशाहीत जहागीरी देऊ केली, बाजीप्रभु देशपांडे ज्यांनी केवळ ३०० मावळ्यांच्या सोबतीने ६ तास घोडखिंड लढवून आपल्या रक्ताने खिंड पावन केली,

किंवा प्रतापराव गुजर की ज्यांना आपण केलेल्या चुकीमुळे महाराजांना तोंड दाखवण्या पेक्षा मृत्यू प्रिय म्हणून १० हजार संख्या असलेल्या क्षत्रु गोठात फक्त ६ सरदारांसोबत घुसणे असो, किंवा सिंधदुर्ग च्या बांधकाम वेळी पैसे कमी पडले म्हणून आपले दागिने गहाण ठेऊन दुर्ग बांधायचा काम चालू ठेवणारा हिरोजी इंदुलकर, शत्रूच्या छावणीतून खडा न खडा माहिती आणणारे बहिर्जी नाईक, किंवा चाकण चा भुईकोट किल्ला साईस्तखानाच्या २० हजार सैन्या समोर ५६ दिवस लढवणारे फिरंगोजी नरसाळा असो.

शिवरायांच्या मावळ्यांची स्वामिनिष्ठची उधारणे जितकी द्यावे तितकी कमीच आहेत.

-आदित्य रमाकांत सांगळे
तृतीय वर्ष (स्थापत्य)

कर्ण

असून मी कौंतेय तरी राधेय म्हणून नावाजलो,
 माझ्या काही निर्णयांमुळेच मी पदोपदी हरलो.
 द्रोणांनी नाकारल्यानंतर मी परशुरामांना भेटलो होतो,
 अर्जुनापेक्षा ही श्रेष्ठ विद्या घेऊन मी रणांगणात उतरलो होतो.
 माझे शौर्य पाहून तर देवेंद्र पण भ्याला होत.,
 म्हणून तर कवचकुंडले तो दानत मागायला आला होता.
 दान देऊन कवचकुंडलांचे मी माझा शब्द पाळला होता,
 मृत्यू समोर दिसतानाही मी मैत्री धर्म पाळला होता.
 माहीत असून जन्माचे रहस्य मी कौरवांकडून उभा होतो,
 जाता जाता मी दुर्योधनचे उपकार फेडत होतो.
 काही ठिकाणी बरोबर तर कुठेतरी चुकीचा होतो,
 ज्याच्या त्याच्या नजरेत मी कर्ण वेगळा होतो...!
 कदाचित, अर्जुनापेक्षा ही किंचित श्रेष्ठ मी सुर्यपूत्र दानी होतो
 महाभारतानंतर सन्मान मिळवणारा असा मी मृत्युंजय कर्ण होतो...!

-वैभव संजय बागुल

अंतिम वर्ष (स्थापत्य)

मायेची ऊब

सूर्य जाता अस्ता
 उगम त्या संध्येचा,
 हर्षभरी ते पाखरू
 झेपावे अपुल्या घरा.
 मायेची चाहूल लागता
 धडपड होई सुरू,
 इवल्याश्या चोचीने मग
 आई दाणा लागे भरू.
 घे मज कुशीत तू
 चिमणे बोल ऐकता,
 उबदार मायेचा स्पर्श
 देई माऊली पिल्लाला.
 तिच्या कवेत शिरता
 भेटला आधार सारा,
 अन् प्रेमाच्या सावलीत
 बाळा झोपी गेला.

- रामेश्वरी ठाकरे

अंतिम वर्ष (स्थापत्य)

थोडक्यात आवरण्याची गोष्ट

टिफी, मोबाईलमुळे वाचन संस्कृतीची वाट लागली असे उसासे सोडणारे "काका" असं म्हटल्यावर सात्विक संतापाने तीळपापड होणारे ग्रंथालयाची वर्गणी थकवणारे आणि दुसऱ्याकडे चहाला गेल्यावर अनाहूतपणे त्यांच्या पुस्तक सेल्फात डोकावून चार पाच पुस्तके चाळत अप्रतिम असा कुचकामी शेरा मारत हा विषय जरा पुन्हा एकदा सविस्तर समजावून घेतो म्हणत अत्यंत चलाखीने पुस्तके झोळीत टाकून चहा अर्धवट टाकून घाईने अंतर्धान होत पुन्हा कधीही दर्शन न देणारे आणि समजा चुकून दर्शन झालेच तर मूळ विषयाचा विसर पाडण्याची क्षमता प्रकट करून दिवाळीच्या फराळाला आल्यावर नक्की परत करतो असे पक्के आश्वासन देणारे दिवाळीच्या अगोदरच प्रकट होण्याची दाट शक्यता लक्षात घेऊन यावर्षीचे दिवाळी अंक पडदा नशिन ठेऊन जुने दिवाळी अंक, बालकुमार साहित्य, वाचून कंटाळा आलेले आरोग्यविषयक साहित्य, ज्यांची सुरुवातीची आणि शेवटची खूपच पाने गहाळ झालेली आहेत अशी पुस्तके सेल्फात ठेवून आपलेही वाचन प्रेम सिद्ध करता करता वसूल न होणाऱ्या नुकसानी पासून वाचण्याचा हा साधा सोपा उपाय योजता योजता लवकरच मिळण्याची धूसर शक्यता असणाऱ्या सातव्या वेतन आयोगाच्या थकबाकी मधून भरपूर सुट असणाऱ्या एखाद्या पुस्तकाची खरेदी करण्याची सद्बुद्धी आमच्या वाचन संस्कृतीचे उर्ध्वयु असणाऱ्या काकांना मिळो अशी लेखक, प्रकाशक आणि पुस्तके विकत घेवून वाचणाऱ्या वाचकांची कळकळीची प्रार्थना.

-गार्गी प्रेमनाथ सोनावणे

तृतीय वर्ष (यांत्रिकी)

आई

आयुष्यात एक दिवस असा नक्की येईल,

की ज्यावेळी जवळचे सोडुन जातील,

स्वप्न तुटतील,

वाट हरवलेली असेल,

जीवन नकोस होईल,

तरीही जगावसं वाटेल,

कारण फक्त तुझं असेल.

आयुष्याच्या प्रत्येक वळणावर

तुझी आठवण येईल,

त्याचवेळी का वागलो वाईट

त्याचा आता पश्चाताप होईल,

ज्या क्षणी तु जवळ हवी.

त्याक्षणी तु दुर आहे,

नकोशा झालेल्या या जीवनाला

आधार फक्त तुझाच आहे.

-दिव्या सूर्यवंशी

द्वितीय वर्ष (स्थापत्य)

नारी शक्ती

“घनश्याम सुंदरा श्रीधरा अरुणोदय झाला, उठी लवकरी वनमाळी उद्याचाळे मित्र आला....”, रेडिओतील हे स्वर कानावर पडताचं झाली माझ्या दिवासाची सुरुवात. आईच्या हातंचा चहा म्हणजे अमृतचं दुसरं. आई माझा डबा, आई माझा रुमाल, आई माझी वेणी असं करत करत सकाळची घाई संपते न संपते तोवर संध्याकाळ होते आणि सुरु होते दुसऱ्या दिवसाची तयारी. त्या दिवशी मात्र तिच्या संतापाची लाट माझ्यावर उसळली, “मी काय रांधा वाढ उष्टी काढा यासाठी यासाठीच आहे का?”, असे म्हणत तिच्या रागाची ठिणगी माझ्या सुकलेल्या पेंढिवर पडली. हे थोडं लहान मुला सारखा होईल पण, “आई नसती तर.....?”, किंवा आयुष्यात “ती” नसती तर... ?, एक मुलगी म्हणून माझा या गोष्टी कडे बघण्याचा दृष्टीकोन वेगळा असू शकतो. पण पुरुषी दृष्टिकोनातून काय असेल “ती” च महत्त्व. जीवनाच्या उदया पासून ते अंतापर्यंत प्रत्येक टप्प्यावर असत “ती”. अनेक म्हणी, अनेक फलश्रुती ते पटवून देतात.

“यत्र नाच्यस्तू पुज्यंते रमंते तत्र देवता

यत्रे तस्तू न पूज्यंते सर्वास्त्रफलाक्रिया”

ही फलश्रुती सुद्धाहेच सांगते की जिथे नारी चा सन्मान केला जातो तिथे देवता निवास करतात पण जिथे नारीचा सन्मान केला जात नाही, तिथे केलेले सर्व चांगले कमदिखील निष्फळ ठरतात.

खरतर आज प्रत्येक क्षेत्रात स्त्रिया आघाडीवर आहे. क्रीडा असो वा साहित्य, संरक्षण असो वा घरातील कामकाज. तरी पण अजूनही 21व्या शतकात आपण मुलींवरील, स्त्रियांवरील अत्याचाराच्या बातम्या वरच्या वर ऐकतो. रोज एक तरी बातमी कानावर पडतेच. अजूनही काही ठिकाणी मुलींच्या जन्मावर रोख लावला जातो. गर्भलिंग निदान करून मुलीचा गर्भ पोटातच मारला जातो. तर काही ठिकाणी मुलींच्या जन्माचा सोहळा साजरा केला जातो. एकी कडे सुकाळं तर दुसरी कडे दुष्काळ अशी ही अवस्था म्हणायची. क्रीडा विभागातील “मेरी कॉम, पी.व्ही सिंधू”, असो वा साहित्य विभागातील “सुधामूर्ती”,

संरक्षणविभागातील “स्वाती महाडिक”, असो वा आपल्या मुलाबाळांनासाठी प्रत्येक स्तरावर कष्ट घेणारी आई. प्रत्येक स्त्री तीचे १००% देत असते.

स्त्री चं महत्त्व फक्त ८ मार्च च्या जागतिक महिला दिनां पुरत मय्यदित नसून ते अनंत आहे. कारण शिवरायांना जन्म देणाऱ्या, “जिजाऊ” देखील एक स्त्री चं होत्या.

“मैं मेरी झांसी नहीं दुंगी”,

म्हणत परकीय सत्तेवर आक्रमण करणाऱ्या “झाशीबाई”, देखील एक स्त्री चं होत्या, तर पतीच्या मृत्यू नंतर साम्राज्य चालवणाऱ्या “अहिल्याबाई होळकर” देखील स्त्री चं होत्या.

एक स्त्री फक्त स्त्री नसून एक शक्ती असते. म्हणूनच तिच्यातल्या “ती” ला दंडवत.

-मृण्मयी भदे

प्रथम वर्ष (माहिती तंत्रज्ञान)

आर्थिक साक्षरता-काळाची गरज

२०११ च्या जनगणनेनुसार भारतात साक्षरता ही ७४.०४% आहे. पण, यापैकी किती लोक आर्थिकदृष्ट्या साक्षर आहेत हा खरा प्रश्न आहे. मुळात आपल्या समाजात आर्थिक गोष्टींना खूप कमी महत्त्व दिलं जातं. समाजमाध्यमे, वर्तमानपत्र, टीव्ही यांमध्ये आर्थिक बाबींची चर्चा फार कमी होते. आपल्या समाजात क्रिकेट, सिनेमा आणि राजकारण या गोष्टींना जितकं महत्त्व दिलं जातं त्याच्या खूप कमी प्रमाणात आर्थिक बाबींना महत्त्व दिलं जातं. परंतु देशाच्या विकासासाठी या गोष्टींपेक्षा आर्थिक बाबींना महत्त्व देणे खूप गरजेचे आहे.

आपल्या समाजात एकदा शिक्षण झालं की ती व्यक्ती साक्षर समजली जाते. परंतु खरोखरच ती व्यक्ती आर्थिक साक्षर असते का ?, वाणिज्य सारख्या काही शाखा सोडल्या तर इतर शाखांच्या अभ्यासक्रमामध्ये आर्थिक बाबींचा समावेश नावालाही नसतो. आपल्या पारंपरिक शिक्षण पद्धतीचा हा मोठा दोष आहे कारण व्यक्तीच्या पुढील आयुष्यात आर्थिक नियोजनाला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. आपण शिक्षणात जे ज्ञान कमावतो त्याचा जितका उपयोग आपल्याला पुढील आयुष्यात होतो तितकाच आर्थिक ज्ञानाचा पण होतो. पण आपल्याला या गोष्टी दुर्दैवाने शिकवल्या जात नाहीत.

अर्थशास्त्राशी संबंध म्हणजे बजेट बघणे, इतका आपला मर्यादित समज आहे. खूप लोकं बजेट मध्ये आपला कर किती कमी झाला हेच बघतात. वास्तविक बजेट वाचणे, समजावून घेणे हे खूप महत्वाचे आहे. सरकारने पैसे कुठून उभारले, ते कसे खर्च केले, कोणत्या वस्तू महाग झाल्या, कोणत्या स्वस्त झाल्या, त्या का झाल्या, हे जागृत लोकांनी समजून घेणे गरजेचे आहे. कारण त्यामुळे आपल्याला कळेल की सरकारचा प्राधान्यक्रम काय आहे, सरकारचं आर्थिक धोरण काय आहे, सरकार कोणत्या योजनांवर पैसा खर्च करते. जर सरकार मूलभूत गोष्टींवर कमी खर्च करत असेल तर नागरिक दबावगट तयार करून सरकारला आपला प्राधान्यक्रम बदलायला लावू शकतात. आपल्या देशात सरकार आरोग्य आणि शिक्षण यांवर पुरेसा खर्च करत नाही. परंतु, निवडक लोक सोडले की कोणीचं या विषयावर बोलत नाही, कारण एकच 'आर्थिक असाक्षरता'.

हीच गोष्ट राजकारणात पण लागू होते. आजकाल सर्व राजकीय पक्ष धर्म, जात, एकमेकांवर कुरघोडी याचं राजकारण करतात. राजकीय व्यासपीठांवर आर्थिक विषय चर्चिते जात नाहीत. नागरिक पण आर्थिक प्रश्न सोडून इतर गोष्टींच्या चर्चा करण्यात मग्न असतात. त्यामुळे देशासमोरच्या, अर्थव्यवस्थेसमोरच्या मूळ समस्यांकडे दुर्लक्ष होते. परिणामी देशाचा विकास खुंटतो. आपल्याकडे काही लोकांचा आर्थिक समस्यांकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन पक्षसापेक्ष असतो. म्हणजे एखाद्या व्यक्तीच्या राजकीय विचारसरणीचे सरकार असेल तर त्या सरकारचे सगळे आर्थिक धोरणं ही बरोबर असतात मग ती चुकीची, देशाच्या प्रगतीला आडकाठी आणणारी असली, तरी. म्हणजे आपल्याकडे राजकारण आणि आर्थिक प्रश्न यांची सरमिसळ झाली आहे जी आपल्या प्रगतीला खूप मारक गोष्ट आहे. आज आपल्या देशासमोरची सगळ्यात मोठी समस्या कुठली असेल ती म्हणजे आर्थिक असाक्षरता. जर लोक आर्थिक साक्षर झाले तर ते सरकारला, व्यवस्थेला प्रश्न विचारू लागतील. मग सरकार कोणतंही असो त्याला आपलं लक्ष अर्थव्यवस्थेकडे वळवावचं लागेल.

हे झालं समाजाच्या पातळीवर. वैयक्तिक पातळीवर पण आर्थिक साक्षरता मोलाची भूमिका निभावते. सर्वसामान्य माणूस पैशांच्या व्यवस्थित गुंतवणुकीला कमी प्राधान्य देतो. खूप कमी लोक पैसा नीट गुंतवून आपलं जीवन, राहणीमान सुधारतात. बाकी लोक एकतर तो खर्च करून टाकतात नाहीतर अनुत्पादक मार्गांमध्ये तो गुंतवतात. पण पैसा अनुत्पादक पर्यायांमध्ये गुंतवला तरी त्याची किंमत वाढत नाही ती दिवसेंदिवस कमी होत जाते. आजकाल शेअर मार्केटमध्ये खूप लोक पैसे गुंतवतात म्हणजे ते आर्थिक साक्षर झाले का?, तर अजिबात नाही. खूप लोक फक्त ऐकीव गोष्टींवर विश्वास ठेवून त्यात पैसे गुंतवतात. परिणामी त्यांना मोठं नुकसान सहन करावं लागतं. अभ्यास करून गुंतवणूक करणाऱ्यांचा फायदा होतो. म्हणून कुठलाही पर्यायांत गुंतवणूक करण्याआधी स्वतः अभ्यास करणं खूप गरजेचं असतं. तसेच आवश्यक तिथं तज्ज्ञ मंडळींचा सल्ला सुद्धा मोलाचा असतो. शेअर मार्केट, म्युच्युअल फंड, बॉण्ड इ. यांसारखे खूप नवीन गुंतवणुकीचे पर्याय उपलब्ध आहेत. जर लोक आर्थिक साक्षर झाले तर त्यांना ह्या गुंतवणूक पर्यायांविषयी माहिती मिळेल, ते यांत गुंतवणूक करतील. म्हणजे आपल्याकडे संपत्ती निर्मितीची प्रक्रिया वेगवान होऊन

देशाच्या अर्थव्यवस्थेला निश्चित हातभार लागेल. तसेच अडचणीच्या काळात विविध विम्यांचं असलेलं महत्त्व लोकांना सांगितलं पाहिजे.

आर्थिक साक्षरता वाढीस लागण्यासाठी शालेय अभ्यासक्रमांपासून ते पदवी अभ्यासक्रमांपर्यंत या विषयाचा समावेश करायला हवा. तसेच समाजमाध्यमांवर, वर्तमानपत्रांत या विषयांवर मंथन झालं पाहिजे. नक्कीच यामुळे आपल्या देशाच्या विकासाकडे आपण वेगाने वाटचाल करू.

-हर्षदीप मिलिंद पाटील

अंतिम वर्ष (यांत्रिकी)

बाई

तुझ्याविना पुरुष म्हणून नेहमीच मी अपूर्ण आहे

आई, बहीण, बायको, मुलगी यातील एक

स्त्री म्हणून तू माझ्या जीवनाचा आधार आहेस.

तुझ्याविना जगणं आम्हा पुरुषांना जमलंच नाही,

पण तुला पूर्ण क्रेडीट देणं पणं मनाला पटलं नाही.

तरीसुद्धा, अपेक्षा न ठेवता तू पाठीशी उभी आहेस,

तुझ्या याचं बलिदानापुढे

आम्हां पुरुषांचे असंख्य जीवन समर्पित आहेत...!

पण तुझ्या या बलिदानाचे कुठे गं पुरुषजातीने उपकार फेडले,

आमच्यातीलचं काही नराधमांनी

तुझ्यावर असंख्य अत्याचार केलेत.

ज्याच्यावर तू विश्वास ठेवला ना

त्यानेच तुझा घात केला अन,

पुरुषजातीला न मिटणारा कलंक तो लावून गेला...!

वर्षानुवर्षे तुझ्यावर होणाऱ्या अत्याचारांचा

आजही हिशोब लागत नाही, तू जाब विचारलास ना बाई

तर उत्तर मी देऊचं शकत नाही.

आज आम्ही माफी मागितली ना बाई तरी तू माफ करशील,

तुझा स्थायी स्वभाव तू कुठे एवढ्या लवकर सोडशील?

माहितीय मला, तसं कठीण आहे आम्हा पुरुषांना माफ करणं

तरीसुद्धा,

उभा आहे तुझ्यासमोर

मान खाली घालून ,

कारण माहीत आहे मला

तुझ्या जखमा भरायला आणि तू माफ करायला

आमच्या पुरुषांच्या अगणित पिढ्या पुरतील...!

-वैभव संजय बागुल

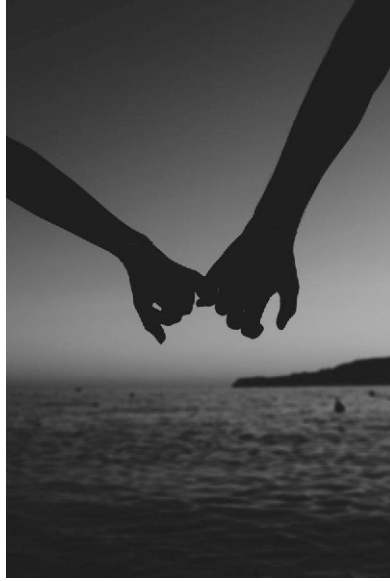
अंतिम वर्ष (स्थापत्य)

गाठ

शब्दात भावनांची गाठ होत आहे,
 आठवणीतच हल्ली पहाट होत आहे.
 तिमिरात ह्या माझ्या तू काजवा हो बघ,
 दिवसाही मनाचा कधी घात होत आहे.
 तुझा नी माझा अनुराघ असा निखळ,
 त्यातही अडवी जात येत आहे.
 मग तोडून बंधनांचे दोर,
 तू सप्तपदिस होकार दे.
 परिणामांचे भय कोणास,
 मी नेहमीच आयुष्याचा जुगार पाहात आहे.

-प्रसाद केंद्रे

प्रथम वर्ष (सी.एस.डी)

क्षण

“क्षण हे सोनेरी, आठवणी चंदेरी, जगणे सुंदर हे वेचुया चला,
गाणे मैत्रीचे, रंगीत नात्यांचे, मिळूनी एकसाथ गाऊया चला...”

प्रत्येक क्षण जगण्याचा आनंद घेता आला, की त्याच्या सुंदर आठवणी तयार होत असतात. आणि मग आयुष्य ह्या चार ओळींसारखं चंदेरी, सोनेरी, रंगेबेरंगी होऊन जातं.

विनोदाच्या जगातला अमूल्य तारा म्हणजेचं 'चार्ली चॅपलिन' म्हणतो 'A day without laughter is a day wasted' म्हणजेचं ज्या दिवशी आपण हसलो नाही तो दिवस वाया गेला समजायचं. आता त्याला बिचाऱ्याला कुठे माहिती की आजकालच्या जगात कोणाला मनमोकळं हसायला वेळचं मिळत नाही. म्हणून, सकाळी उठल्यापासून ते रात्री झोपेपर्यंत नुसती 'रॅट रेस' चालू असते सर्वांची. विद्यार्थी गुणांच्या मागे, सामान्य माणूस जॉब च्या मागे, श्रीमंत माणूस पैश्याच्या मागे, प्रियकर प्रियासीच्या मागे, आई पोरांच्या मागे आणि सर्वजण यशाच्या मागे. अशा ह्या धावपळीच्या जीवनात हसायला वेळ कुणाला आहे? पण मग चार्लीच्या म्हणण्या नुसार आपला तर प्रत्येक दिवस वाया जातो आहे.

आधी जेव्हा मोबाईल किंवा इंटरनेट नव्हते तेव्हाचं जगणं आणि वागणं वेगळं होतं. हल्ली सर्वच गोष्टी इंटरनेट वर मिळतात. मला तर आठवत पण नाही मी सर्वासोबत मनमोकळा केव्हा हसलो. शाळेत असतांना एखाद्या ऑफ तासाला पुढे जावून जोक सांगण्याची पद्धत हल्ली असेल असं मला वाटत नाही. पण मी समोर जावून एकदा सांगितलेला एक जोक मात्र मला अजूनही आठवतो आणि त्यावर सगळेचं हसले होते. तो जोक होता की 'एक म्हातारा माणूस दुसऱ्याला म्हणतो, मी इतका म्हातारा आहे की रामाच्या लग्नात भात वाढायला होतो, त्यानंतर तो दुसरा म्हातारा त्याला एक कानाखाली वाजवतो आणि म्हणतो मी पण तुझ्याइतकाचं म्हातारा आहे, तु ज्या लग्नात भात वाढायला होतास त्या लग्नात मी पंगतीत जेवायला होतो, मला भात वाढायला विसरला होतास म्हणून मारलं'. ह्या जोकवर तेव्हा सर्वांनाचं हसू आलं होतं, आजकाल अश्या जोकवर कुणी हसणार नाही म्हणून बऱ्याच मुलांची व्यासपीठावर बोलण्याची हिम्मतही होत नाही. कारण त्याची जागा आता 'इन्स्टा रिल्स', 'टिकटॉक' आणि 'व्हाट्सअँप मॅसेज' ने घेतली आहे. एक 'स्टँडअप कॉमेडी' सोडली तर हातात मोबाईल आल्यापासून व्यासपीठावर जावून कोणाला हसवलं असेल किंवा कोणी आपल्याला हसवलं असेल असं अजिबात आठवत नाही.

पूर्वी गोपाळ काल्याला विनोदी पथनाट्य असायची. बाबा दमुन आल्यावर एकत्र टीव्ही समोर बसून विनोदी कार्यक्रम बघितले जायचे. हल्ली ना त्या टीव्ही वरचे कार्यक्रम बघण्याजोगे असतात ना कोणतीही पथनाट्य

होतात. एकत्र कुटुंब पद्धती मध्ये हसत खेळत जीवन जगण्याची मजा वेगळीच होती. कितीही मोठं दुःख असेल तरी ते कुटुंबात बोलून मोकळं होता यायचं, कधी कधी तर त्याचा विनोदही व्हायचा. पण आता मात्र एकत्र कुटुंब पद्धती तर सोडाचं पण प्रत्येकाला वेगवेगळ्या खोल्या असल्याने प्रत्येकजण नैराश्याच्या गर्तेत अडकून राहिलेला दिसतो. लग्नसमारंभ म्हंटले की मित्र परिवार, कुटुंब एकत्र येऊन गप्पा गोष्टी करत आणि विनोदी विषय निघून हास्याचा माहोल असायचा. सध्या ऑनलाईन पत्रिका येतात, जेव्हापासून लग्नाला जमलं तर घरातला एखादा व्यक्ती कर्तव्य म्हणून जायला लागला तेव्हा पासून घरातली पोरं अभ्यास आणि मोबाईल सोडून बाहेर पडायला नाही म्हणायला लागली. यशाच्या आणि कृत्रिम सुखाच्या मागे धावणाऱ्या आजच्या पिढीला हसायची आणि हसवायची गरज वाटत नाही.

प्रत्येक गोष्टीकडे बघण्याचा स्वार्थी दृष्टिकोन माणसाला जेव्हा आतल्या आत खायला लागतो ना, तेव्हा हसण्याची किंमत कळते. सर्वजण दूर निघून गेल्यावर ज्या आठवणी उरतात आणि त्या एकट्याला दुःखात त्रास देतात तेव्हा विनोदी स्वभावाच्या जोडीदाराची कमतरता जाणवते. परीक्षेत मार्क्स कमी मिळाल्यावर हसत खेळत मित्रांमध्ये जे दुःख विसरता येतं ना ते एकट्याला खोलीत बसून नाही कमी करता येतं. ऑफिस मध्ये बॉसने झापल्यावर कुटुंबात एकत्र येऊन ते टेन्शन दूर करण्यात जी मजा आहे ना ती जगात पैसे देऊन विकत घेता येतं नाही. उतरवायात कुटुंबातील सर्वजण कामाला गेल्यावर एकट्यात आयुष्य ढकलणाऱ्या आजी-आजोबांना स्वतःच्या बोलण्यातून हसवणाऱ्या नातवंड रुपी मित्राची जी गरज भासते ना, ती असते खरी वार्धक्यातली गुरुकिल्ली. चार भिंती मध्ये कुडत राहणाऱ्या अरसिक माणसाला जगाची किंमत तेव्हा कळेल जेव्हा त्याच्या विनोदवरं जग हसेल आणि प्रेक्षकांच्या भरभरून टाळ्या वाजतील. भूतकाळाचे धडे घेऊन आणि भविष्याकडे सतत बघणाऱ्या इसमाला वर्तमानात जगता यायला हवं. आपल्या प्रत्येकातला तो इसम दिवसातल्या काही वेळेसाठी मनमोकळा हसायला हवा. सुरुवातीला तो फक्त 4 लोकात बसायला हवा आणि नंतर अनेक लोकात उठून दिसायला हवा. असिमीत आयुष्य जगू पाहणाऱ्या प्रत्येकाला किमान दिवसातल्या त्या क्षणी का होईना पण कोणत्याही सीमांचे बंधन नसावे.

नुसतं एकत्र राहूनचं नव्हे तर एकत्र हसत खेळत जगून रोजच्या दिवसाला 'waste' नव्हे तर 'Invest' करण्यात आपण यशस्वी होऊ शकलो तर चालींचा मंत्र खऱ्या अर्थाने आपल्या कामी येऊ शकतो. सगळेचं क्षण सोनेरी होतील, आठवणी चंदेरी होतील, सुंदर जगात जगणे सुंदर होईल, सर्वमिळून एकसाथ मैत्रीचे गाणे गाऊ शकू. शिक्षण, नोकरी, जबाबदाऱ्या, पैसा, यश याच सोबत मित्र, कुटुंब, नातीगोती पण तितकेच महत्वाचे आहेत. कारण त्यांच्यामुळेचं आयुष्यात मनोरंजन होतं आणि आपल्याला हसायचं महत्त्व कळतं.

एका हिंदी सिनेमातला डायलॉग आठवतो, की 'बाबुमोशाय जिंदगी बडी होनी चाहिये लंबी नहीं'. हसता आणि हसवता आलं की जीवन अमर्याद आणि मोठं होऊन जाईल. बऱ्याच लोकांकडून ऐकलंय की 'हसल्याने आयुष्य मोठं होतं', 'अनेक आजार कमी होतात'. आयुष्य मोठं होईल तेव्हा होईल पण आपण मात्र आजचा दिवस मोठा करून जगायला लागू आणि ह्या रॅट रेस नावाच्या आजारातून एकदिवस नक्की बाहेर पडू. मग जिंदगी बडी होईल.

-रोशनी अमृतकर

प्रथम वर्ष (संगणक)

कोरोना काळाने मला काय शिकवले?

“सभोवतालच्या सुखदुःखात अडकलेल्यांना

जीवनाकडे पाहायला शिकवले

शहरांमध्ये ऐटीत डोलणाऱ्यांना

मातीत राबायला शिकवले,

‘कोरोना’ तू माणसाला

माणसासम जगायला शिकवले!!”

ऐकून नवलचं वाटेल, पण खरंच कधीकधी वैतातून चांगले उदयास येते हे कोरोनामुळे गेल्या दोन वर्षात शिकलो. आपण तंत्रज्ञान अवगत केलं आणि स्वतःला ह्या पृथ्वीवरील बादशहाचं समजू लागलो. पण निसर्गासमोर आपण क्षुल्लकचं आहोत, हेच अंतिम सत्य आहे. डोळ्यांना न दिसणारा एक अदृश्य विषाणू संपूर्ण मानव जातीचा विध्वंस करू शकतो. पण, निसर्गाच्या दृष्टीने हा विषाणू जणू कचरा साफ करण्यासाठी पाठवलेला दूतच होता.

मात्र अशा तणावपूर्ण वातावरणातही अनेकांनी काही नव्या गोष्टी शिकल्या, तर काहींनी त्याच गोष्टी नव्याने शिकल्या. अर्थातच, “ काही नव्या सवयी अंगी जडल्या तर काही सवयी लावून घ्याव्या लागल्या.”

आयुष्यात नुसतं पळत राहण्यापेक्षा एखाद्या ठिकाणी थांबून सुख उपभोगण्याचा निर्मळ आनंद, निसर्गाचा आदर आणि जपवणूक, आपल्या गरजा, इच्छा व अपेक्षा यांचे वर्गीकरणात्मक मूल्यमापन, ह्या तीन बाबी मी ह्या काळात जाणीवपूर्वक शिकलो.

कोरोनामुळे ‘आरोग्य हीच खरी संपत्ती’ ह्या सुवचनाचे महत्व अधिकच समजले. फिंगर फूड म्हणजे अन्न तोंडात कोंबणे यापेक्षा जेवणापूर्वी हात धुणे, बाहेरून आल्यावर हातपाय धुणे ही आपल्या संस्कृतीची योग्यता लक्षात आली.

कोरोनाकाळात कुणी वाचनावर भर दिला, तर कुणी कुटुंबाशी एरवीपेक्षा जास्त संवाद साधला, कुणी बालपण पुन्हा अनुभवलं, स्वतःच्या तसेच इतरांच्या आवडीनिवडी जपल्या आणि सर्वात महत्वाचं म्हणजे अनेकांनी कधी नव्हे तो स्वतःसाठी वेळ दिला.

“विलग्नवासाच्या नावाखाली
इस्पितळचं निवासस्थान झाले,
डॉक्टर, पोलीस अन प्रशासनात
तू देव शोधायला शिकवलं,
‘कोरोना’, तू माणसाला
माणसासम जगायला शिकवलं !!”

‘स्वच्छ तेच सुंदर’, अर्थातच स्वच्छता किती महत्वाची आहे आणि किती बारीक-सारीक सवयीद्वारे आपण निरोगी आयुष्य जगू शकतो, हे कोरोनामुळे समजले. शिवाय, आपली माणसं, आपले कुटुंब हे किती गरजेचे असतात, हे देखील कोरोनामुळे समजले.

“काम करा लाख मोलाचे, निसर्ग आणि त्याच्या संवर्धनाचे”, ह्या वचनाचा विचार करताना लक्षात आले कि, माणूस सतत स्वतःच्या प्रगतीचा विचार करत असतो. आणि त्यासाठी मेहनत करतो पण, हे सर्व करताना अनेक महत्वाच्या गोष्टींना आपण मोठी हानी पोहोचवतो हेच आपण सर्व विसरून जातो. संहाराची परिस्थिती सध्या अशी आहे कि जिथे जागा दिसेल तिथे इमारत उभी केली जातेय. झाडांची कत्तल देखील मोठ्या प्रमाणावर होते. भारताची राजधानी दिल्ली आणि मुंबई यासारखी शहरे वायु प्रदूषणाच्या मोठ्या संकटाचा सामना करीत आहेत. पण, आता या सर्वात कोरोनाने आपल्याला काय शिकवले असा प्रश्न तुम्हाला पडला असेल तर त्याचे उत्तर अगदी सोपे आहे. निसर्गाला त्रास दिला कि तुम्हाला त्रास होतोच, हीच महत्वाची शिकवण आहे. निसर्गाला कधीही गृहीत धरू नये, निसर्गासमोर कोणाचेही चालत नाही हेच तंतोतंत खरे आहे.

“कुटुंब जे तुम्हाला –

भूतकाळासोबत स्वीकारते,

वर्तमानकाळात पाठराखण करते,

आणि भविष्यात तुम्हाला धीर देते, प्रेम देते!”

कोरोनामुळे आपल्याला आपल्या लाखमोलाच्या माणसासमवेत वेळ घालवत आला. नोकरी आणि पोटापाण्यासाठीच्या धावपळीने जीवनशैली अतिशय धकाधकीची बनलीय आणि त्यामुळे घरच्यांना वेळ देणे, त्यांच्याशी गप्पा मारणेदेखील दुर्मिळ झाले आहे. खरंतर, घराच्या मंडळींना वेळ देणे अतिशय महत्वाचे असते. आई-वडिलांचा एकमेकांशी आणि मुलांशी संवाद, घरातील ज्येष्ठ लोकांशी संवाद, घरातील वातावरण हे अगदी प्रसन्न आणि आल्हाददायक असावे, या बाबी अत्यंत महत्वाच्या आहेत. कोरोनाने सर्वांना घरात बसायला लावले आहे आणि यामुळे घरच्यांना भरपूर वेळ देणे शक्य झाले आहे. काही घरांमध्ये वाद होत आहेत, पण अनेक नातीदेखील मजबूत होत आहेत. कोरोनाने आपल्या सर्वांनाच नात्याचे महत्व, त्याची काळजी तसेच प्रेम शिकवले.

“नको हरवू माणुसकीची मती

जाण मानवा, आपली संस्कृती!!”

कोरोनामुळे भारतीय संस्कृतीला उजाळा मिळाला. जसे बाहेरून आल्यावर हातपाय धुणे, हात जोडून नमस्कार करणे, कचऱ्याची योग्य विल्हेवाट लावणे, दररोज अंघोळ करणे, स्वच्छ कपडे परिधान करणे, यासारख्या चांगल्या सवयी आपल्या भारतीय संस्कृतीत आधीपासूनच आहेत. परंतु लोकांना त्याचा विसर पडत चालला होता. कोरोनामुळे आपल्याला आपल्या दैनंदिन सवयींची आठवण व त्याचबरोबर भारतीय संस्कृतीची जाणीव देखील झाली.

“संस्कार, बोली आणि भविष्य जागवणारी आशा,

संस्कृतीतून जन्मते, आपुलकीची दिशा!!”

आपल्याकडे आहाराबाबत खूप जागृकता होती. पण, आधुनिक जीवनशैली व धकाधकीच्या जीवनात योग्य आहाराकडे मोठ्या प्रमाणावर दुर्लक्ष झाले होते. पिझ्झा, बर्गर, चिप्स यांसासाखे फास्टफूड, याप्रमाणेच हॉटेल संस्कृतीचे दुष्परिणाम यामुळे लोकांचे आरोग्य धोक्यात आले आहे. मधुमेह, रक्तदाब यासारख्या जीवनशैलीशी निगडीत आजारांच्या विळख्यात लोक अडकले आहेत, परंतु कोरोना विषाणूमुळे रोगप्रतिकारक शक्तीचे महत्व समजले आणि योग्य आहार शरीरासाठी किती महत्वाचा आहे, हे समजले.

कोरोना विषाणूमुळे शरीरसंपत्तीचे महत्व समजले. यासाठी योग्य शारीरिक सवयी, योगासने, प्राणायाम यासारख्या गोष्टींचा विचार करण्याची आवश्यकता वाटली. सकाळी लवकर उठणे, सूर्यनमस्कार करणे, फिरायला जाणे, व्यायाम करणे याचे महत्व लोकांना पटले.

भारतीय संस्कृतीचे मोठेपण कोरोनामुळे समजलेच पण, त्याचबरोबर आधुनिक तंत्रज्ञानाचा योग्य वापर करून कोरोनाकाळात उद्धवलेल्या परिस्थितीवर मात करता आली. मोबाईल, संगणक, इंटरनेट यांच्या मदतीने जग चालूच राहिल. झूम, गुगलमीट यासारख्या गोष्टीमुळे ऑनलाईन असले तरी शिक्षण मात्र कदापि थांबले नाही. कोरोना विषाणूमुळे धार्मिक कल्पनांना तडा गेला. लॉकडाऊन काळात मंदिर, मस्जिद, चर्च याप्रमाणे सर्व धार्मिक स्थळे बंद राहिली. “भारत देश कधीच ना गीतेवर, ना कुराण-बायबलवर चालतो, तर तो फक्त संविधानावर चालतो” याची प्रचीती आली.

कोरोनावर मात करण्यासाठी कोणतेही साधू-संत, मुला-मौलवी किवा कोणत्याही धर्माचे धर्मप्रमुख पुढे आले नाहीत. तर याउलट ज्या केंद्र व राज्य सरकारची टीका करण्यात आपले दिवस जातात, तेच देवदुताप्रमाणे आपल्या मदतीला धावले. आरोग्य कर्मचारी, पोलीस, शिक्षक, अंगणवाडी सेवक-सेविका यांनी कोरोना काळात जीवाचे रान करून कोरोनाविषयक जनजागृती केली. आपल्या सोयीने जी मदत करता येईल ती निःसंकोचपणे केली.

यापुढे मोठमोठ्या दान-देणग्या ह्या धर्मास्थळांना देण्याऐवजी समाजात शाळा, कॉलेज, आरोग्य सुविधा उभारण्यावर जास्त भर दिला तर नक्कीच सुसंस्कृत, साक्षर, सुंदर आणि सभ्य समाजाची निर्मिती होईल, हे कोरोनाने शिकवले आहे.

जगद्गुरु संत तुकाराम महाराज म्हणतात-

“जे का रंजले गांजले, त्यासी म्हणे जो आपुले,
तोचि साधू ओळखावा, देव तेथेचि जाणावा!!”

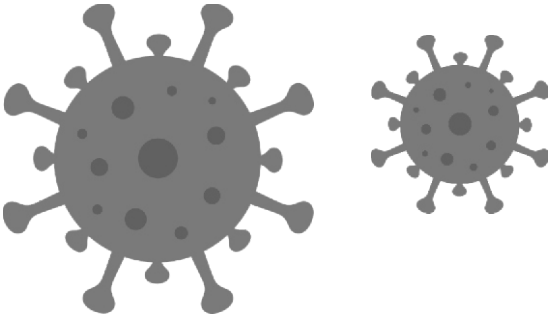
मागील दोन वर्षांपूर्वी कोरोनाची साथ आली आणि त्यामुळे सक्तीने लॉकडाऊन जाहीर झाला. अत्यंत तातडीच्या सेवांव्यतिरिक्त सगळं काही बंद झाले. कोणाकडे जायचे नाही, तर कुणाला आपल्याकडे येवू द्यायचे नाही, कुणाशी हात मिळवायचा नाही. थोडक्यात काय तर स्वतःला घरात बंदिस्त करून घ्यायचे. संपूर्ण जग स्तब्ध झाल्यासारखे वाटत होते. विनाकारण केल्या जाणाऱ्या खर्चाला खीळ बसली आणि सगळ्यात महत्वाचं म्हणजे कमी पैशातही घर चालवता येऊ शकतं हा धडा या कोरोनामुळे मिळाला.

दादासाहेब येथे देखील म्हणतात कि, “कोरोनामुळे गरीब-श्रीमंत, काळा-गोरा अशा प्रत्येकालाच स्वच्छता आणि निरोगी आयुष्य कसं जगायचं हे शिकवले आहे”

समीर सावंत देखील आपल्या लेखनातून म्हणतात,

“हीच अमुची प्रार्थना अन हेच अमुचे मागणे
माणसाने माणसाशी माणसासम वागणे!!
लाभले आयुष्य जितके ते जगावे चांगले
पाऊले चालो पुढे... जे थांबले ते संपले,
घेतला जो श्वास आता तो पुन्हा न लाभणे
माणसाने माणसाशी माणसासम वागणे!!

खरंतर हीच कोरोना काळाने मला दिलेली शिकवण होय.

-स्नेहल समाधान अहिरराव
तृतीय वर्ष (स्थापत्य)

सप्तरंगी जग

आज वाटले स्वतः मध्येचं जरा डोकावून पहावे,

इंद्रधनुच्या नजरेतून आज सारे जग पहावे.

आपलेही आयुष्य असेच असावे,

रंगीबेरंगी रंगांनी बहरून फुलावे..

खरंच त्याच्याकडून थोडे फार शिकावे..

सर्व रंगांना सामावून घेतो तसेच.

आपणही आपल्या आयुष्यातील माणसांना,

आपलेसे करावे.

आज वाटले स्वतः मध्येचं जरा डोकावून पहावे..

इंद्रधनुच्या नजरेतून आज सारे जग पहावे.

हवेहवेसे वाटणारे निसर्गाचे सौंदर्य डोळ्यात टीपावे,

मध्येचं आलेल्या हळुवार वाऱ्याने.

क्षणार्धात सगळे नाहीसे व्हावे,

स्वतः च्याच डोळ्यात टिपलेले सौंदर्य हळूच मनाच्या नजरेने पुन्हा पहावे..

नाहीसे झालेले सगळे क्षण मनाच्या डोळ्यांनी

स्वप्नांच्या रुपात पहावे.

आज वाटले स्वतः मध्येचं जरा डोकावून पहावे,

इंद्रधनुच्या नजरेतून आज सारे जग पहावे.

हवेहवेसे वाटणाऱ्या लोकांसोबत मन मोकळे हसावे,

मध्येचं काही रुसवा फुगवा येऊन सगळेच नाहीसे व्हावे.

मग पुन्हा एकदा त्या गोड आठवणींनी मनात आपले घर करावे.

रुसवे फुगवे विसरून, छान सगळे एकत्र यावे,
 आज वाटले स्वतः मध्येचं जरा डोकावून पहावे.
 इंद्रधनुच्या नजरेतून आज सारे जग पहावे....
 इंद्रधनुच्या मागील कुतूहलही जाणून घ्यावे वाटते,
 सुंदर इंद्रधनू बनायला पावसालही उन्हात पडावे लागते.

थोडे फार कष्ट आपणही घ्यावे;

मग आपलेही आयुष्य तेजस्वी व्हावे,
 अशाच गोड इंद्रधनूने सारे आसमंत न्याहाळून जावे.

आज वाटले स्वतः मध्येचं जरा डोकावून पहावे,
 इंद्रधनुच्या नजरेतून आज सारे जग पहावे.

इंद्रधनू इतके तेज स्वतः मध्ये आणावे,
 सकारात्मक विचारांनी सगळ्यांना आनंदी पहावे.

सुख दुःखाची पाऊले मोजत

एकमेकांच्या आयुष्यात रंग भरावे,
 एकमेकांना सोबत देत आयुष्य सारे स्वप्नात पहावे.

सजवलेल्या स्वप्नांना मग प्रगतीचे पंख द्यावे,
 स्वप्नात पाहिलेले सर्व काही अलगद सत्यात उतरावे.

आज वाटले स्वतः मध्येचं जरा डोकावून पहावे,
 इंद्रधनुच्या नजरेतून आज सारे जग पहावे...

आज सारे जग पहावे.....

-उत्कर्षा मनोहर काटकर

प्रथम वर्ष (एम.सी.ए.)

जग - तुमचं...माझं...आपल्या सर्वांचं !

किती अद्भुत जगात जगतो ना आपण!, इथल्या सगळ्याचं गोष्टी सुंदर, अद्वितीय आहेत. खरं तरं या जगाची व्याप्ती इतकी विशाल आहे की, संपूर्ण आयुष्य जरी घालवलं तरीही हे जग पिंजून काढणे निव्वळ अशक्यच! हे संपूर्ण जग विलक्षण गोष्टींनी तुडुंब भरलेलं आहे. हे विशाल जग जरी थांबला ना., तरी माणसांचं जगणं मात्र थांबत नाही. कारण, म्हणायला फक्त या बाह्य जगात जगत असतो आपण..... पण वस्तुस्थिती मात्र वेगळीच जाणवते. त्यावेळेस लक्षात येतं की, या वास्तवाच्या जगात फार कमी लोक वावरतात.... किंवा कदाचित कोणीच वावरत नसावं...! माणूस जगतो तो स्वतःच्या विश्वात.... त्याच्या स्वतःच्या जगात.... माणसाच्या कळत-नकळतपणे तो त्याच्या जगाची व्याख्या स्वतःच ठरवत असतो. या जगाला कोणत्याही सीमा नसतात. या त्याच्या जगात 'अनोळखी' असं कोणीच नसतं. कारण, त्याच्या जगात त्याने निवडलेलीच माणसं वास्तव करतात... कोणासाठी त्यांचं कुटुंब त्यांचं जग बनतं तर, कोणासाठी त्यांची कालचे त्यांचं जग बनून जाते. आणि मग नंतर आयुष्यभर त्याच्या जगात तो रमतो. आपल्यापैकी कोणीही ठरवून हे घडवून आणत नाही. ते आपसूकच घडून जातं. प्रत्येकासाठी त्याचं जग हे वेगळं असतं!, ते त्याच त्याने निवडलेला असतं....

काळानुसार तो त्याच्या जगात बदल करत जातो. लहान असताना खेळणी आणि खाऊमध्येच त्याचं जग असतं, तारुण्यात त्याचं अस्तित्त्व टिकवणाऱ्या गोष्टीत तो त्याचं जग शोधतो आणि शेवटी उतारवयात त्याच्या अनुभवांमध्ये आणि आठवणींमध्ये त्याचं जग शोधत बसतो. अर्थातच वास्तवाच्या जगाचा 'बदलाच्या' नियमांचं तो काटेकोरपणे पालन करतो....

वास्तवाच्या आणि स्वतःच्या जगात जगतांना किती विरोधाभासी वागतो ना आपण....! स्वतःच्या जगात जगतांना माणूस कधीच तक्रार करत नाही आणि वास्तवाच्या जगात मात्र तक्रारींशिवाय तो जगतच नाही! स्वतःच्या जगातील गुण-दोषांना तो धैर्याने सामोरे जातो; पण बऱ्याचदा वास्तवाच्या जगातल्या गुणदोषांचा

संबंध तो नशिबासोबत जोडतो. स्वतःच्या जगात तो कोणाशीच स्पर्धा करत नाही आणि वास्तवाच्या जगात मात्र पावलोपावली स्पर्धा करत राहतो. स्वतःच्या जगात त्याचा आनंद त्याने निर्माण केलेला असतो आणि वास्तवाच्या जगात मात्र हाच आनंद तो इतर व्यक्ती किंवा वस्तूंमध्ये शोधत बसतो.

स्वतःच्या जगात तो अगदी प्रभावीपणे जगतो मात्र वास्तवाच्या जगात इतरांवर प्रभाव पाडण्यासाठी प्रयत्न करत राहतो. अर्थात प्रत्येक स्वभावाची वैशिष्ट्ये वेगळी असू शकतात, पण आपल्या या अशा वागण्याचं नवलचं वाटतं!

जगातल्या प्रत्येक माणसामध्ये त्याने मानलेलं त्याचं एक 'जग' कायम वास्तव करत असतं. खरंतर एक नाही, अशी शेकडो, हजारो आणि लाखो जगं त्या एकट्या माणसात असतात. या जगाची जाणीव मात्र फार कमी लोकांना असते! वास्तवातलं अद्भूत जग मात्र आनंदाने या अशा कित्येक छोट्या जगांना स्वतःमध्ये सामावून घेत राहतं. आणि अजूनच अद्भूत होत राहतं. आता या जगाची व्याख्या करावी तरी कशी?

-नेत्रा शेखर महाले

अंतिम वर्ष (स्थापत्य)

आयुष्याची दिशा.....

आयुष्य जगत असताना अशी एक वेळ मात्र नक्की येते जिथे आपण आयुष्य जगायला शिकतो. छोट्या छोट्या गोष्टी ज्या मनाला दुखावतात त्या गोष्टीं साठी रडणारा व्यक्ती जेव्हा एखादी मोठी गोष्ट घडली तेव्हा शांत होऊन जातो, तेव्हा त्या व्यक्तीने खऱ्या अर्थाने जगायला सुरुवात केली असे म्हणता येईल. अशी वेळ, जिथे आयुष्यात कोण आहे, याने आपल्याला काही फरक पडत नाही. कोणी आपल्या आयुष्यामधून निघून जात आहे याचाही फरक पडत नाही.

ती वेळ.

जिथे आपण जगायला शिकलो,

तिथे दुःख हा शब्दच नाही.

स्वतःसाठी जगणं, आयुष्याची दिशा,

नवीन सुरुवात,

कधीही न संपणार.

-प्रणाली मनोहर राणे
द्वितीय वर्ष (संगणक)

“लेट इट गो....!”

प्रत्येक व्यक्ती आयुष्य जगतांना कितीतरी स्वप्न मनात ठेवून जगत असतो. लहानपणाची स्वप्न आणि आताची स्वप्न यांमध्ये फरक असतो तो फक्त इतकाच की, लहानपणी फक्त उत्कंठेपूरते असणारं स्वप्न आता वस्तुस्थितीभोवती फिरत.... ध्यास मात्र तसाच असतो... याच स्वप्नांचा पाठलाग करताना कितीतरी गोष्टी सोडून घाव्या लागतात... काही न कळतपणे सुटूनही जातात... खरं तर काय धरून ठेवावं यापेक्षा काय सोडून घावं हे कळणं कधीकधी जास्त महत्त्वाच असतं...

खूप अवघड वाटतं हे 'Letting go...' कधीकधी आपण धरून ठेवलेली गोष्ट; समोरच्याने कधीच सोडून दिलेली असते. मग त्या मनातल्या कोणत्याही भावना असोत. 'लेट इट गो....!' असं म्हणून पटकन सोडून देता येत नाही. अर्थात प्रत्येक स्वभावाची काहीतरी वैशिष्ट्य असतात. कोणाला जमत तर कोणाला नाही जमत. पण तरीदेखील भावनिक गोष्टीत म्हणजेच मनात असलेला राग, रुसवा, प्रेम, तिरस्कार या सगळ्या गोष्टी एका मयदिनंतर सोडून दिलेल्याच बऱ्या. अशावेळी थोडसं स्वार्थी होऊन निर्णय घेतलेला केव्हाही चांगला; फक्त आपल्यामुळे कुणी इतर दुखावला जाणार नाही याची मात्र काळजी घ्यायला हवी. तरीही काही गोष्टी या सूटतच नाही. किंवा त्या गोष्टींबाबत कायम द्विधा मनस्थिती असते. अशावेळी 'व्यक्त होणं' हा सर्वोत्तम मार्ग ! आता ही व्यक्त होण्याची पद्धत मात्र ज्याची त्याने शोधायला हवी...!

पण कोणत्याही गोष्टीची सवय लागायला नको. कारण ज्या वेळी आपण आपल्या स्वप्नांचा पाठलाग करतो ना त्यावेळी कोणीही 'लेट इट गो....!' असा पर्याय स्वतःला देत नाही. त्याक्षणी फक्त आपल्या स्वप्नांची छबी डोळ्यांसमोर आणली की कोणत्याही अडचणी पलीकडचा उपाय हा आपण शोधतोच! इवलसं आयुष्य आहे आपलं, त्यात किती आणि काय काय धरून ठेवणार मनात, त्यामुळेच स्वतःसाठी का असेना पण काही गोष्टी सोडून दिलेल्याच चांगल्या वाटतात.

-नेत्रा शेखर महाले

अंतिम वर्ष (स्थापत्य)

नारोशंकर मंदिर

नाशिकला लाभलेला अजून एक आशीर्वाद म्हणजे वैभवशाली ऐतिहासिक परंपरा. सुंदर मंदिरे, महत्वाचे तीर्थक्षेत्र व उत्कृष्ट गड किल्ले. सांगितलं तर नवल वाटेल पण महाराष्ट्रातील सर्वात जास्त किल्ले हे नाशिक मध्येच आहे.

आजचं आपलं मंदिर आहे गोदाघाटावर स्थित असलेलं 'श्री नारोशंकर महादेव मंदिर'. पेशव्यांच्या काळात नाशिकचे सरदार नारोशंकर राजेबहादूर यांनी १७४७ मध्ये रामेश्वर मंदिर बांधले. मंदिर बांधण्याचा खर्च १८ लाख एवढं सांगितला जातो. या मंदिराचे सभामंडप हेमाडपंथी तर मंदिराभोवती असलेल्या छत्र्या (बुरुजा सारखं) राजपूत शैलीच्या आहेत. हे मंदिर नित्यांत सुंदर आहे. हत्ती, माकड, पुष्प, देवी, सर्प कोरलेले आहेत. ११ फूट इतक्या उंच संरक्षण भिंती बांधल्या आहेत. मंदिराला २ प्रवेश द्वार आहेत. मंदिराची सर्वात खास अशी गोष्ट म्हणजे प्रवेश द्वारावर बांधलेली घंटा. ह्या घंटेचा इतिहास ही अभिमान वाटणारा आहे. श्रीमंत बाजीराव पेशवे यांच्या कारकिर्दीत त्यांचे बंधू चिमाजी आप्पा यांच्या नेतृत्वाखाली पोर्तुगीजांविरुद्ध वसईच्या लढाईमध्ये मराठ्यांनी अभूतपूर्व पराक्रम केला व वसईचा किल्ला जिंकला. त्यावेळी वसईच्या किल्ल्यामधील चर्चच्या या घंटा मराठ्यांच्या पराक्रम व विजयाचा चिन्ह म्हणून पेशवे १७३९ मध्ये सोबत घेऊन आले. ५ घंटा आणल्याची नोंद आहे. त्यातील एक घंटा नाशिकमधील रामेश्वर मंदिरात ठेवण्याचे ठरवले. सरदार नारोशंकर यांनी ह्या लढाईत पराक्रम गाजवला असा समज आहे. तेव्हा पासून ह्या मंदिराला नारोशंकर मंदिर व नारोशंकरची घंटा असा म्हणतात. आजही ही घंटा मराठ्यांच्या शौर्याचे प्रतीक म्हणून दिमाखात उभी आहे.

-आदित्य र. सांगळे

तृतीय वर्ष (स्थापत्य)

तुझी ओढ...

आठवणींचं भांडार,

तुझ्याच स्वप्नांचा संसार...!

न कळत ओघळणारे अश्रु,

तुझ्याच आठवणीने गालावर खुललेलं हसू...!

हृदयाच्या तळाशी लपवलेल्या भावना,

तुझ्याशीच जोडलेल्या प्रत्येक क्षणांना...!

आठवणी या तुझ्याच कडु-गोड,

क्षणोक्षणी लागे तुझीच ओढ...!

-सुखदेव नौकुडकर

प्रथम वर्ष (रोबोटिक्स अँड ऑटोमेशन)

सोडून गेल्यावर "MISS YOU" म्हणण्यापेक्षा,

सोबत आहे तोपर्यंत "WITH YOU" म्हणा !

"लाखो जीव घेणाऱ्या क्रूर हिटलरने आत्महत्या केली शेवटी! "सुंदर विचार देणारे साने गुरुजी आत्मघात करून घेतात". "मनशक्ती नावाचं मनाला खंबीर करण्याचं शिक्षण देणारे लोणावळ्याचे स्वामी विज्ञानानंद मंत्रालयावरून उडी मारून जीव देतात". "आध्यात्मिक गुरु अशी ओळख निर्माण केलेले व कित्येकांना आधार देणारे भैय्युजी महाराज आपलं जीवन आपल्या हातान संपवतात". "पॉझिटिव्ह विचार देणारा चित्रपट करूनही सुशांत सिंग राजपुतनं नैराश्यातून आत्महत्या केली". "आणि आता सहा आठ महिन्यापूर्वी नैराश्याशी लढा कसा द्यायचा हे शिकवणाऱ्या शीतल आमटे करजगी आपलं जीवन संपवतात".

या काही सेलिब्रिटींच्या उदाहरणातून काय शिकायचं आपण ?

पाण्यात शांतपणे पोहोणारं बदक वरून शांत दिसत असलं तरी पाण्याखाली त्याचे पाय वेगानं हालत असतात. शांत पोहोतोय हे दाखवण्यासाठी फक्त त्याचे कष्ट त्यालाच माहित असतात, माणुस वर वर दिसतो तितका आतून खंबीर असेलच असे नाही. मनात वेगळी खळबळ असू शकते. जी आपल्यापर्यंत पोहोचत नसते किंवा तो त्या आनंदी आणि सुखी चेहऱ्याच्या आड लपवत असतो, लपवण्याचा प्रयत्न करत असतो.

शेवटी काय...?? वर सुंदर ताजमहाल असला तरी खाली पायात कबरच आहे, हे विसरून चालत नाही. भय्युजी महाराजांनी आत्महत्या केल्या नंतर ABP माझा चैनलने एक परिचर्चा घडवून आणली होती. त्यात बोलताना भय्युजी महाराजांचे मित्र अशोक वानखेडे यांनी मानवी स्वभावाचा फार चांगला पैलू सांगितला. भैय्युजी महाराज स्वतः एक "अध्यात्मिक" गुरु होते, परंतू ते एक व्यक्ती पण होते. आपल्या मनातील "स्ट्रेस बाहेर काढायला त्यांच्या जवळ " आउटलेट " नव्हता. डॉ. शितल आमटे (बाबा आमटे यांची नात त्याचं ही अगदी भैयु महाराजासारखं झाले) इतके महत्वाचं असतं का हे आउटलेट?

होय! कोटयावधी रूपये खर्च करून पाण्यासाठी विशाल धरण बांधलं आणि समजा त्याला आउटलेट चं दिले नाही तर काय होईल? निश्चितच धरण फूटेल. इतकं महत्वाचे असते हे waste weir... मानवी शरीर म्हणजे विविध पंचतत्वापासून सांधलेले एक धरणचं आहे. या शरीरात समस्यांची आवक अती प्रमाणात झाली तर हे शरीररूपी धरण फूटेल की राहिल? मुंबई का तुंबते? पुरेसे आउटलेट राहिले नाहीत. म्हणून आपले आउटलेट सदैव सताड उघडे ठेवा. आपल्या तोंडाचे आउटलेट वापरून आपल्या समस्या, आपल्या माणसांना सांगा. आपल्या अंतर्मनाचं आउटलेट उघडण्यासाठी विपश्यना ध्यान साधनेचा अवलंब करा आणि शक्य

झाल्यास जगातील सगळ्यात मोठे आउटलेट म्हणजे आपले डोळे, ते उघडा. फुटून जाऊ द्या अश्रूचा बांध...! वाहून जाऊ द्या... स्ट्रेस, दूःख, उपेक्षा. पिस्तोलच्या गोळीने डोक्याला छिद्र पाडण्यापेक्षा, पंख्याला लटकण्यापेक्षा..! हे केव्हाही सोप्य नाही का? म्हणूनच मित्र नावाच्या खांद्याचा आधार घ्या. मन मोकळं करा. बेस्ट आउटलेट परिवार आणि मित्र. यांच्यासोबत हसा, बोला, रडा, भांडा, व्यक्त व्ह!! मुक्त व्हा!! काळजी घ्या....!

सोडून गेल्यावर "MISS YOU म्हणण्यापेक्षा, सोबत आहे तोपर्यंत "WITH YOU" म्हणा आपुलकीची माणस मिळायला खुप मोठे भाग्य लागतं.

-उमेश महादू गोवर्धने

तृतीय वर्ष (विद्युत)

प्रेम एक अनुभव

विषय तसा खोल आहे, पण जन्माच सार्थक याशिवाय होत नाही. या शब्दाकडे बघण्याचे प्रत्येकाचे दृष्टिकोन जरा वेगळे

च भासतात. कुणाला ते नजरेत जाणवत, कुणाला ते स्पर्शात जाणवत, कुणाला ओघात जाणवत तर, कुणाला ते जाणवत ही नाही. पण काही लोक ज्यांना हा प्रकार जाणवतच नाही ते बऱ्याचदा तो भाव त्यांच्याच नकळत आपल्या वागण्यातून आपोआप प्रकट करतात. जस कोकिळेला मंजुळ गाणं आणि कर्काला कर्कश गळा काढायला सांगावं लागत नाही, तस काही माणसांना त्यांचं प्रेम प्रदर्शित करण्याची गरजच भासत नाही.

बऱ्याचदा मनापासून खरं प्रेम केलेली माणसं एकटी पडलेली दिसतात. बहुदा लोक नशिबानं वेगळी होतात पण प्रत्येक ठिकाणी नशिबालाच दोष नको; म्हणून लोक स्वतःच नको त्या चुका करून त्या नात्याला पूर्णविराम देतात. पण लोकांना एका गोष्टीचा उलगाडा कधीच होत नाही की; प्रेम ज्याच्यावर आहे त्याला मिळवण्यासाठी जिवाच्या आकांतानं प्रयत्न करतात, पण जेव्हा त्याच्या प्रेमाला राखायची वेळ येते तेव्हा स्वतःच त्याचा गळा घोटतात. तसही प्रत्येकाचाच समज असतो, मी चुकलोच नाही तर माघार घ्यायचा प्रश्नच उद्भवत नाही. आयुष्यात सर्व घटना आपली तालीम घेत असतात पण प्रेम मात्र रंगीत तालीम दाखवत.

आकर्षणाला प्रेम समजण्याची चूक जगात कितीतरी माणसं शेवट पर्यंत करत असतात. खरं प्रेम हे त्या माणसाला मिळवण्यात नाही तर त्याला त्यागण्यात आहे. प्रेम करण्यासाठी समर्पित वृत्ती मनी असणं खूप गरजेचं आहे कारण लाख-मोलाची गोष्ट मिळवण्यासाठी पृथ्वी-मोलाच्या गोष्टींचा त्याग करावाच लागतोच.

सतत प्रेम प्रदर्शित केल्याने खरं प्रेम आहे; असं होत नाही. ते आतून असावं लागत. वर- वर नेत्रांचे लक्षदीप पेटवण्यापेक्षा शुद्ध मनाने त्याची वाट बघणं जास्त अवघड आहे. सहाजिकच, प्रेमात पडलेल्या लोकांना वाट

बघण आवडतच नाही, चकोराप्रमाणे चंद्राची वाट पाहून चंद्र किरणांवरच आपली तहान भागवण्याचं सामर्थ्य क्वचितच कुणात असत.

एखाद्या अंध माणसाचं प्रेम सहाजिकच त्याच्या कानांवर आणि हातांवर असत कारण तेच त्याला जगाचा भास करवून देतात, एखाद्या मुक व्यक्तीचं प्रेम त्याच्या दृष्टीवर जास्त असत कारण ती दृष्टीचं त्याच्या भावना प्रकट करते तसंच आपल्या जगण्यातील कमी भरून काढणाऱ्या व्यक्तीवर आपल प्रेम असणं सहाजिक नाही पण गरजेचं आहे.....

-श्वेता राजेंद्र चौधरी
अंतिम वर्ष (यांत्रिकी)

ययाती

रथ ओढणारे ५ बेधुंद घोडे एका रस्त्यावरून धावत आहे, एका बाजूला पर्वत तर दुसरीकडे खोल दरी. घोड्यांच्या या बेधुंदपणाची ययातिला भीती वाटते आणि ती खरी ठरते. एक घोडा बेभान होऊन सुटतो, ययातीच्या प्रयत्नांना दाद न देता तो घोडा आणि ययाति दरीत पडतात आणि ययाति झोपेतून खाडकन् जागा होतो.

मदिरा आणि मदिराक्षी यात नखशिखांत बुडालेल्या ययातीची मनस्तिथी दर्शविणारे हे रूपक आत्मिक शांती आणि संयमाचा संदेश देऊन जात. हे रूपक आहे रूपककथा हा साहित्यप्रकार खऱ्या अर्थाने रुजवणारे लेखक वि. स. खांडेकर यांच्या अजरामर कलाकृती ययातीच्या मुखपृष्ठावरचे. ह्या कादंबरीने १९७४ साली मराठीला पहिला सर्वोच्च असा ज्ञानपीठ पुरस्कार मिळवून दिला असून १९५८ ते १९६७ या काळात भारतीय भाषांतील तमाम साहित्यनिर्मितीत सर्वोच्च साहित्याचा दर्जा ययातिला मिळतो. लेखकांनी मराठी कादंबरीचे शिल्पकार ह. ना. आपटे आणि मराठी विनोदाचे शिल्पकार श्रीपादकृष्ण कोल्हटकर यांना हे पुस्तक अर्पण केले आहे. पुस्तकाची मांडणी अतिशय रेखीव असून खांडेकरांची शब्दसंपदा अफाट असल्याचा प्रत्यय वेळोवेळी येतो. शेवटच्या पार्श्वभूमी सदरात कादंबरीचा संपूर्ण प्रवास रेखाटला आहे तर मलपृष्ठावर कादंबरीचा अल्पपरिचय दिला आहे.

ययातीची कामकथा, देवयानीची संसारकथा, कचाची भक्तीकथा आणि शर्मिष्ठेची प्रेमकथा म्हणजे ‘ययाति’. ययाति या कुरु वंशातील राजाच्या जीवनचरित्राचा आधार घेऊन ही कादंबरी रचली आहे. इंद्रावर विजय मिळवणारा राजा नहुष स्वर्गाचा राजा झाल्यावर उन्मादाने इतका हुरळून गेला की त्याने आपल्या पालखीचे भोई ऋषीमुर्तीनाच बनवले. त्यातल्याच एका ऋषीने श्राप दिला की नहुषाची मुले कधीच सुखी होणार नाही आणि याचमुळे यती आणि ययातीच्या वाटेला एक अतृप्त आयुष्य येते.

मानवी मनातील सूक्ष्मछटा आणि अनेक पटल हळूवारपणे उलगडत त्यांचे होणारे पडसाद शब्दबद्ध केल्याने आपण आपल्याच मनाचा आरसा वाचल्याचे भासते. पौराणिक असून चिरतरुण असलेल्या या कादंबरीत

मनाच्या या तरल भावना शब्दांद्वारे बुद्धीपर्यंत पोहचवण्यात खांडेकरांचा हातखंडा आहे. ययाति वाचताना एक गोष्ट प्रकर्षाने जाणवते ती म्हणजे काळ बदलतो, प्रवृत्ती नाही. ऐतिहासिक पात्रांच्या प्रवृत्तींची एखादी आवृत्ती काळाच्या प्रत्येक टप्प्यात आपल्यासोबत वावरत असते. पुस्तक वाचताना अनेक प्रश्न पडतात, यात भौतिक सुखामागे धावणारा माणूस नेहमी अतृप्त का असावा हा ठरलेला प्रश्न. याचच उत्तर कादंबरीत कुठल्यातरी पानावर व्यक्तीपरत्वे सापडेल.

तत्कालीन प्रसंग अनुभवण्यासाठी पुस्तकाची जड पण तितकीच काव्यात्मक भाषा मदत करते. निवांत, सखोल वाचण्यासारखे हे पुस्तक आहे. कारण, एकाच प्रसंगाचे विविध अर्थ प्रत्येक वेळी निघू शकतात. पुस्तकाचा अनुवाद अनेक भाषांमध्ये उपलब्ध आहे.

तारुण्य, सौंदर्य, वार्धक्य, प्रेम, वैफल्य अशा विविध भावनांचा शोध दृक्श्राव्य माध्यमातून घेण्यापेक्षा जर उत्कृष्ट अशा साहित्यातून अनुभवला तर नवीन पिढीत उथळपणा न जाणवता प्रगल्भता नक्कीच दिसेल यात शंका नाही.

-जयेश सावकार

अंतिम वर्ष (उत्पादन)

प्रेम

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते,

त्याला माहीत नसले तरी स्वतः अनुभवावे लागते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

त्याच्या उत्तरची वाट खूप उत्कंठेने बघावी लागते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

होकार असेल की नकार ह्यातच आख्खी रात्र काढावी लागते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

त्याची एक झलक बघायला कधी कधी तासनतास वाट बघावी लागते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

होकार आला तर आनंदाची सीमा सातासमुद्रापार असते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

धी कधी मन खचून जाते प्रतीक्षा करत पण प्रेमावर ठाम राहावे लागते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

नकळत त्याच्या विचारानं स्वतःशी लाजायला होते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

नजरेतून केलेले इशारे कळत नकळत समजून घ्यावे लागते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते,

त्याला अनपेक्षित भेटवस्तु देऊन आनंदी करायचे असते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते.....

रुसला की त्याला मनवावे लागते, वेडापणा करून त्याला हसवावे लागते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

तो चिडला की त्याला समजून घ्यावे लागते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

पदोपदी सुखदुःखात त्याला साथ द्यावी लागते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...

कधीकधी खूप प्रयत्न करावे लागते, कधीकधी आपोआप होऊन जाते,

प्रेम हे असचं असत...कधी खूप काही शिकवून जाते,

तर कधी सर्व काही घेऊन जाते,

प्रेमावर कविता करायला प्रेमात एकदा तरी पडावे लागते...!

-निवेदिता उत्तम सोनवणे

तृतीय वर्ष (स्थापत्य)

जे माझ्यात नाही, ते तुझ्यात हवं

जे माझ्यात नाही, ते तुझ्यात हवं
मी अंधुक असेल तर तू तेजाळ व्हावं,
अंधुकशा तिमिरात तू तेजासारखं दिसावं,
जे माझ्यात नाही ते तुझ्यात हवं ||

मी रुक्ष जरी असेल, तू सदाबहार रहावं
नसेलही मला समज, तू मात्र समजूतदार व्हा
असेलही मी कुरूप तू सुंदर असावं,
जे माझ्यात नाही, ते तुझ्यात हवं ||

मी उथळ वाहतेय, तू संध व्हावं
वणवा असेल मी, तू पाणी होऊन विझवावं
असेल मी अजोड, तू मात्र अतूट राहावं
जे माझ्यात नाही ते तुझ्यात हवं ||

जेव्हा होईल मी लहान, तू मोठं व्हावं
जिथे घेऊन जाशील तू, मी तुझ्या मागे यावं
जर असेल मी हास्य तर तू खळी बनून जावं,
जे माझ्यात नाही ते तुझ्यात हवं ||

असेल मी तिमिर, तू मला तेजाकडे न्यावं
आडवळणी आहे मी, तू वळणदार व्हावं,

असेल मी विसंगत, तू निमूटपणे मला आवराव

जे माझ्यात नाही ते तुझ्यात हवं ||

विसंगत होतच राहीन मी, तू नेहमी जोडत राहावं,

चुकवत राहीन मी, तू शिकवत राहावं,

विरले जरी मी, तू मला सांधत राहावं,

जे माझ्यात नाही ते तुझ्यात हवं ||

बरीच अपूर्ण आहे रे मी, तुझ्यासंवे जरा पूर्ण व्हावं,

माझा जातच राहील तोल, तू पटकन येऊन सावराव,

तू ऐकवं ना मला, मी तुझंच ऐकत राहावं,

माझ्यातल्या उणीवा तू, तुझ्यातल्या मी भरून काढत राहावं,

आयुष्य हे असच तुझ्या कवेत बेफिकीर सरत जावं,

जे माझ्यात नाही ते तुझ्यात हवं,

जे माझ्यात नाही ते तुझ्यात हवं ||

-श्वेता राजेंद्र चौधरी

अंतिम वर्ष (यांत्रिकी)

एकांत

अलीकडे मला काय झालंय,
मलाच माझे कळत नाही.
बसलो जरी निवांत तरी,
एकांत मला मिळत नाही.

निवांत बसणं काय असत,
तेच तर मला कळत नाही.
म्हणून तर माझेच प्रश्न,
अजूनही मला सुटत नाही.

जरा शांत बसलो की,
मनाला काही पटत नाही.
येऊ लागतात असंख्य विचार(मनात),
ते काही थांबत नाहीत.

प्रश्न तर राहिलेच बाजूला.
विचारांचाच गुंता सुटत नाही,
विचारांचा गुंता असतो
तो सहजासहजी सुटत नसतो
त्याला सोडवण्यासाठी

मनाला एकांत हा हवाच असतो.
निवांत बसून एकांत मिळवावा असा काही
गुंता अलगदपणे सुटावा तोही
गुंता सुटल्यावर (विचारांचा)
मोर्चा आपला वळवावा
प्रश्नांकडे उत्तर मिळतात आपल्याला
एकेक करून हळुवारपणे...!

-वैभव संजय बागुल
अंतिम वर्ष (स्थापत्य)

दृष्टिकोण

हिन्दी विभाग

परिंदे कैसे हर एक तिनका पूरी शिद्दत से चुनते है
हर बार उजड़कर नए आशियाने का ख्वाब बुनते हैं
रास्तों की मुसीबतों से घबराया न करो
आज बस दृष्टिकोण बदल कर ही समस्या का हल खोजते है
सब कुछ आसानी से मिल जाए ये तय कब हुआ
सच्चे मुसाफिर अपनी मजिल पाकर ही रुकते है ।

संपादकीय

संपादक , लेखक , रचनाकार ऐसे अनेक शब्दों का सरल अर्थ लगभग एक सा ही होता है जिनका प्रमुख काम है अपने लेखन से अपने भाव एवं भावनाओं को लोगों तक पहुंचाना । अपने विचार आजाद होकर कागज पर उकेरकर अपनी रचनाओं को जीवंत करने का उत्तम प्रयत्न करता है एक लेखक ।

कुछ इसी तरह का काम करने की ओर मैं बढ़ता गया व मुझे महाविद्यालय के वार्षिक अंक में हिंदी विभाग के संपादक का काम सौंपा गया और मैं नई उत्सुकता के साथ इस काम में संपूर्ण रूप से जुट गया । हिंदी भाषा पढ़ने व महसूस करने का एक अलग ही एहसास नजर आता है , शब्दों के कानों पर पड़ते ही एक अपनेपन, सादगी और सरलता का भाव महसूस होने लगता है । हिंदी भाषा के प्रचार प्रसार के लिए हमें हिंदी के महत्व को समझकर इसे उचित सम्मान देना चाहिए और साथ ही साथ ज्यादा से ज्यादा उपयोग में लाना चाहिए। जिससे की हिंदी का महत्व व हमारी विरासत, हमारी संस्कृति का यह अहम भाग हम हमेशा संजो कर रखेंगे एवं आने वाली पीढ़ी को भी इसके बारे में सरलता से बता पायेंगे और हिंदी का महत्व समझा पायेंगे व हिंदी का सम्मान करना सीखा पाएंगे ।

संस्कार से सजी धजी है
सिर पर न्यारी बिंदी है
इससे प्यारी नहीं है भाषा
सबसे प्यारी हिंदी है

आपका,
प्रतीक खोडके
अंतिम वर्ष (अनुविद्युतकीय एवं दूरसंचार)

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	शीर्षक	लेखक/कवी	पृष्ठ क्र.
१	अंत अनंत है ।	उमेश गोसावी	१०९
२	सपनों की भूमि	आशिया अजारे	११०
३	ज़िंदगी : एक किताब	आचल राउत	१११
४	हमसफर	सुखदेव नौकुडकर	११३
५	पता नहीं तुम हो भी या नहीं	मयूरी जाधव	११४
६	क्रोध- "मानव आत्मघाती बम"	शिवानी जाधव	११५
७	आंठ पहरे	देवांश दुबे	११९
८	पैगाम	यश मोरे	१२०
९	ज़िंदगी	प्रसाद केन्द्रे	१२१
१०	आश्चस्त सत्य	श्रुती गांगुर्डे	१२२
११	मंज़र	प्रज्वली वाघचौरे	१२३
१२	तुम	सेजल नवारे	१२४
१३	जननी	राहुल शर्म	१२५
१४	समय	यश गरगडे	१२६
१५	मेरे पापा	ऋचा चौधरी	१२७
१७	सूर्यास्त	आशिया अजारे	१२८
१७	तो शायद वो प्यार है...	निवेदिता सोनवणे	१२९
१८	कोरोना काल ने हमें क्या सिखाया ?	साक्षी नागरे	१३१
१९	रात	किरण चौधरी	१३५
२०	भारत के वीर	नेहा राजपूत	१३६
२१	मानवता और जातिवाद	आदित्य अग्रवाल	१३७
२२	वक्त	चेतन जगताप	१३९
२३	माँ	सुनीता जैसवाल	१४०
२४	एक अलग सी बारिश	श्रेया शिरसाठ	१४१
२५	अभियांत्रिकी का अंतिम वर्ष	प्रतीक खोडके	१४३

अंत अनंत है |

भावना एक विचित्र प्रलोभन है, जो मन में विचित्र विचारों कि उत्पत्ति करते हैं। किसी भी विषय का मूल कारण इतना तेजस्वी नहीं होता, लेकिन अगर भावनाओं से, वह विषय अगर जुड़ जाए तो यह एक विचित्र तेज से मिलते हुए एक विचित्र भाव बनाते हुए उस जीव का उसी के विचारों से अंत कर सकता है।

जब अंत एक प्रारंभ दिख जाए तो वह जीव अनंत बन सकता है, जो किसी भी बंधन से मुक्त होता है, जब उसे हर एक भाव से कुछ मोह नहीं रहता। एक शांत आत्मा और विचारों की नदी बन जाता है वह जीव, पर इतना आसान भी नहीं, ऐसा जीव बनना जो हर स्थिति में स्थित प्रज्ञ रहे, एक तपस्या करनी पड़ती है अपने ही विचारों, भावनाओं और मन में भरे अनगिनत संबंधों से।

जब वह जीव यह सब विचारों यदि मन के मनस्थिति से युद्ध करले और खुदको जीत ले और खुदको ही सर्वस्व समझने लगे, तब बात आती है इस स्थिति में कायम बने रहने की ! इसके लिए बुद्धि का योग से संबंध बनाकर, प्रतिदिन उसका अभ्यास करते हुए, बुद्धि को उस स्थिति का अनुभव देते हुए उनपर डटे रहने की प्रेरणा देनी पड़ती है। और अंतिम अंत से जुड़े रहने की ओर अनंत की स्थिति में स्थित रहने की चेष्टा करनी पड़ती है। इससे उसका मन एक शांत और कठोर रूप लेता है | जो हर परिस्थिति को एक गणना मानते हुए उस गणना में प्रत्यक्ष रूप से सहभाग नहीं लेता। तब यह स्थिति उस जीव को किसी भी कार्य करने के लिए ज्ञान और जिज्ञासा का सागर प्रदान करती है।

उस जीव को यह सृष्टि निरागस रूप दे देती है, जो किसी भी प्राणी को स्थित प्रज्ञ कर देने की शक्ति प्राप्त कर लेता है। इसी स्थिति को मैं भगवान एवं उस ऊर्जा का स्रोत मानता हूँ। जिसे कोई भी सामान्य जीव प्राप्त यदि योग से बना सकता है। तो इस विचार पर आप आपकी दृष्टि एवं विचार बना सकते हैं, और इसे बदल सकते हैं। क्योंकि हर विचार और स्थिति कायम बनाने की शक्ति मैं हो सकता हूँ, पर उस स्थिति को किसी भी जीव को स्वीकार करने के मोह में नहीं डाल सकता, क्योंकि यह इस सृष्टि का अपमान करने का कार्य हो जाएगा | इसीलिए कोई भी इस विचार को किसी भी रूप में बदल और बना सकता है। जो अंत का अनंत बन जाए।

जिससे “अन्तः-अस्थि-प्रारंभ” की कक्षा अनंत चलते रहे। ऐसा अंत अनंत हो जाए।

- उमेश शशिकांत गोसावी

अंतिम वर्ष(यांत्रिक)

सपनों की भूमि

क्या आपने कभी ऐसी जगह के बारे में सोचा है जो किसी खुशनुमा सपने से कम न हो। मुझे यकीन है कि आपने कम से कम एक बार ऐसी जगह के बारे में सोचा होगा, और इस विषय के बारे में शुरू करने के बाद आप इसकी कल्पना भी कर पाएंगे।

हम में से प्रत्येक के लिए यह स्वप्न भूमि किसी न किसी रूप में भिन्न होगी। लेकिन उनमें कम से कम एक चीज समान होने वाली है, वह यह है कि हर कोई सुखी जीवन जी रहा है। कोई अपराध नहीं है, कोई दुखी नहीं है, सब कुछ संतुलित है और सिर्फ इंसान ही नहीं बल्कि जानवर भी सुखी जीवन जी रहे हैं।

क्या आप जानते हैं इसे 'सपनों का देश' क्यों कहते हैं..? क्योंकि सपनों को हासिल करना मुश्किल होता है, लेकिन जब ठान लिया जाए तो नामुमकिन नहीं। समस्या यह है कि हर कोई इस खूबसूरत 'सपनों की भूमि' में रहना चाहता है, लेकिन कोई भी इसे हासिल करने की दिशा में काम नहीं करना चाहता। यदि हम अपने सपनों को साकार करना चाहते हैं तो यह अनिवार्य है कि हम एक समूह के रूप में इस दिशा में काम करें, क्योंकि आपका हर कदम मायने रखता है।

अंत में मैं यह कहना चाहती हूँ, कि आपके सपने अपने आप सच नहीं होने वाले हैं, आपने उन्हें सच होने के लिए अपना सर्वश्रेष्ठ देना चाहिए क्योंकि- "हमेशा अपने सपनों में नहीं रहा जा सकता है, यह भूलकर कि वास्तविकता में कैसे जीते है"

-आशिया अजारे

प्रथम वर्ष (संगणक)

ज़िंदगी : एक किताब

एक एक पन्ना करते करते
किताबे लिखते गए ,
उन्ही पन्नों पर अपनी
भावनाओं को छुपाते रहे
लगता था की मेरी ज़िंदगी
इन पन्नों से सांसे ले रही थी ,
पर आज समझ आया कि
मेरी रूह ही इन पन्नों में दबी रह गई |
कुछ पन्ने ऐसे भी थे
जिन्हे मैं खोलना नहीं चाहती थी ,
और कुछ ऐसे भी
जिन्हे मैं पलटना नहीं चाहती ,
इन पन्नों में मेरी रूह समाई हुई थी
इन में बसे हुए थे कुछ हसीन पल
वो पल जो लम्हे थे पर
किसी खास की वजह से
आज इस किताब के पन्नो पर थे

इन पन्नों पर थे मेरे सपने,
वो अरमान जो मैंने कभी अपने लिए सजाए थे !
क्या ये मेरे जज़्बातों को छुपा पाएंगे ?
वो जज़्बात जिन्हें मैं खुद से कभी अलग न कर पाई
जिन्हें अपने दिल के किसी कोने में आज भी संभाल कर रखे है
क्या यह किताब मेरी कहानी बयां कर पाएगी या
मेरी ज़िंदगी एक रहस्य बन कर रह जायेगी ?

- आचल प्रविण राउत

तृतीय वर्ष (रसायन)

हमसफर

जिंदगी के सफर में
 एक अनजान मुसाफिर से मुलाकात हुई
 मुलाकात भी कुछ इस कदर हुई,
 न जाने कब हमने उनपर जान लुटा दी
 चलते-चलते बातें करते
 अनजान से वो जान बन गये
 धीरे धीरे सपनों में आकर
 रातों का वो सुकून बन गये
 दिल कुछ इस तरह लगाया था हमने,

कि कब हम खुदसे ही अनजान हो रहे थे
 बातों से उनके हालात जानकर
 बेचैन खुद को पा रहे थे
 जिंदगी के हर लम्हे, हर मोड़ पर
 हात उनका थामकर चलना चाहते थे पूरा सफर,
 अचानक
 ना जाने क्यों हाथ हमारा छोड़ कर
 अगले ही मोड़ पर
 बन गये वो हमारा बीता हुआ कल

- सुखदेव नौकुडकर

प्रथम वर्ष (रोबोटिक्स और ऑटोमेशन)

पता नहीं तुम हो भी या नहीं

पता नहीं तुम हो भी या नहीं
पता नहीं तुम्हें पाने की राह में सब सही जा रहे हैं
या गलत
पर जग में हर कोई बस तुम्हें ही पाने की राह पे जा
रहा हैं

नींदों से उठा उठा कर
तुम्हारे ख्वाब दिखाती हो
पर पता नहीं क्यों सुबह उठकर तुम्हें देखूँ
तो कही नज़र नहीं आती हो
हर एक की तमन्ना हैं
बस तुम्हें पाने की
पर पता नहीं तुम किसको मिलोगी या नहीं
मिलोगी

या फिर कुछ लोगों को मिल भी गयी हो
कुछ महान लोग कह गए कि,
एक ना एक दिन तुम जरूर मिल जाओगी

बस तुम्हें पाने के लिए
शिद्दत और लगन होनी चाहिए
सारा संसार तो बस तुम्हारे पीछे भाग रहा है
पर किसी को पता नहीं की तुम कब कैसे किसको
मिल जाओगी
हर एक की तरह मैंने भी देखा है तुम्हारा सपना
दौड़ रही हूँ मैं भी तुम्हे पाने की रेस में
मन में यह विश्वास लेकर कि,
तुम एक न एक दिन ज़रूर मिल जाओगी
पता नहीं तुम हो भी या नहीं
अगर हो तो ज़रूर मिल जाओगी

- मयूरी जाधव

द्वितीय वर्ष(संगणक)

पता नहीं तुम हो भी या नहीं

पता नहीं तुम हो भी या नहीं
पता नहीं तुम्हें पाने की राह में सब सही जा रहे हैं
या गलत
पर जग में हर कोई बस तुम्हें ही पाने की राह पे जा
रहा है

नींदों से उठा उठा कर
तुम्हारे ख्वाब दिखाती हो
पर पता नहीं क्यों सुबह उठकर तुम्हें देखूँ
तो कही नज़र नहीं आती हो
हर एक की तमन्ना हैं
बस तुम्हें पाने की
पर पता नहीं तुम किसको मिलोगी या नहीं
मिलोगी

या फिर कुछ लोगों को मिल भी गयी हो
कुछ महान लोग कह गए कि,
एक ना एक दिन तुम जरूर मिल जाओगी

बस तुम्हें पाने के लिए
शिद्दत और लगन होनी चाहिए
सारा संसार तो बस तुम्हारे पीछे भाग रहा है
पर किसी को पता नहीं की तुम कब कैसे किसको
मिल जाओगी
हर एक की तरह मैंने भी देखा है तुम्हारा सपना
दौड़ रही हूँ मैं भी तुम्हे पाने की रेस में
मन में यह विश्वास लेकर कि,
तुम एक न एक दिन ज़रूर मिल जाओगी
पता नहीं तुम हो भी या नहीं
अगर हो तो ज़रूर मिल जाओगी

- मयूरी जाधव

द्वितीय वर्ष(संगणक)

क्रोध- "मानव आत्मघाती बम"

क्रोध से भ्रम पैदा होता है।

भ्रम से बुद्धि व्यग्र होती है।

जब बुद्धि व्यग्र होती है तब तर्क नष्ट हो जाता है।

जब तर्क नष्ट होता है तब व्यक्ति का पतन हो जाता है।

~ भगवद् गीता

क्या आप अपने जीवन में अक्सर क्रोधित हो जाते हैं जिससे आपका ध्यान सही और गलत पर से हट जाता है? क्या कभी ऐसा समय आया है जब आप किसी बात या किसी पर बहुत क्रोधित होने के कारण उस बात के पीछे का कारण देखने में असफल रहे हों? क्या आप क्रोधित होने पर अपने साथ के लोगो पर चिल्लाते हैं? तो पार्टी में आपका स्वागत है - आप उन लाखों शिकारों में से एक हैं जो इस विनाशकारी भावना और अस्थिरता के शिकार हैं जो किसी भी समय विस्फोट के लिए तैयार मानव बम जैसा है।

दुर्भाग्य से हम में यह घातक वायरस हमें बुरी तरह से नुकसान पहुंचाता है - तनाव, उच्च रक्तचाप, रिश्ते खराब होने के साथ, कभी-कभी दोस्तों, सहकर्मियों और परिवार के बीच अलग-थलग पड़ जाना भी महसूस होता है। क्रोध हमें भूला देता है कि हम कौन हैं, हम किससे बात कर रहे हैं और क्यों बात कर रहे हैं। दिलचस्प बात यह है कि एक बार जब हम किसी पर चिल्लाकर अपना गुस्सा निकालते हैं, तो हममें से ज्यादातर लोग पछताते हैं- "हे भगवान, मुझे अपनी जीभ पर नियंत्रण रखना चाहिए था!" हम यह समझने में असफल रहते हैं कि क्रोध एक दोधारी तलवार है जो हमें व्यक्तिगत पीड़ा दे सकती है जैसे यह दूसरों को पीड़ा देती है।

आइए मैं एक छोटी सी कहानी साझा करती हूँ जिसमें बताया गया है कि क्रोध हमें और दूसरों को कैसे नुकसान पहुंचा सकता है। यह कहानी एक पिता और उसके बेटे की है। छोटे लड़के का मिजाज बिगड़ गया

और पिता ने इसका हल खोजने का फैसला किया। एक दिन उसके पिता ने उसे कीलों का एक थैला दिया और उससे कहा कि हर बार वह अपना आपा खो दे तब पीछे की बाड़ में एक कील ठोक दिया करे। पहले दिन लड़के ने बाड़ में 37 कील ठोक दी थी।

फिर यह धीरे-धीरे कम होता गया। उसने पाया कि उन कीलों को बाड़ में डालने की तुलना में अपना गुस्सा रोकना आसान था। आखिरकार वह दिन आ ही गया जब लड़के ने अपना आपा बिल्कुल भी नहीं खोया। उसने अपने पिता को इसके बारे में बताया और पिता ने सुझाव दिया कि लड़का अब प्रत्येक दिन के लिए एक कील निकालता जाए जो उसने क्रोध पर काबू पाने के लिए बाड़ में ठोके थे। दिन बीतते गए और लड़का आखिरकार अपने पिता को बता पाया कि सभी कील चले गए हैं। पिता ने अपने पुत्र का हाथ पकड़कर उसे बाड़ के पास ले गए। पिता ने कहा "तुमने अच्छा किया बेटा, लेकिन बाड़ में छेदों को देखो, बाड़ कभी भी एक जैसी नहीं होगी। जब आप गुस्से में कुछ कहते हैं, तो वे इस तरह एक निशान छोड़ देते हैं। आप एक आदमी में चाकू डालकर उसे बाहर निकालो। इससे कोई फर्क नहीं पड़ता कि आप कितनी बार "आई एम सॉरी" कहते हैं, वो चाकू घाव कर ही देता है।"

एक साधारण सी कहानी- लेकिन क्या यह हमें कहीं चुभ रही है? यह! जब हम पीछे मुड़कर देखते हैं और गिनते हैं, तो कई बार हम ऐसे बहुत से छेद बना चुके हैं और आसानी से भूल भी गए हैं। अपने क्रोध को नियंत्रित करने में हमारी असमर्थता दूसरों में कई घाव पैदा कर देती और हमें इसका एहसास कभी नहीं होता!

"गुस्से में बोलना" एक बुरी आदत है जो हमें सफलता से पीछे खींचती है, मार्शल गोल्डस्मिथ ने अपनी बेस्टसेलर पुस्तक, "क्लाट गॉट यू हियर वॉट गेट यू देयर" में कहा है। प्रबंधन उपकरण के रूप में क्रोध का अपना मूल्य है। लेकिन यह भावनात्मक अस्थिरता सबसे विश्वसनीय नेतृत्व उपकरण नहीं है।

जब हम क्रोधित होते हैं, तो हम आमतौर पर नियंत्रण से बाहर हो जाते हैं। जब हमने नियंत्रण खो देते हैं तो लोगों का नेतृत्व करना कठिन है। हम सोचते हैं कि हमारा गुस्सा पर नियंत्रण है, और हम अपने सहज क्रोध का उपयोग हेरफेर करने और लोगों को प्रेरित करने के लिए कर सकते हैं। लेकिन यह अनुमान लगाना बहुत कठिन है कि लोग हमारे क्रोध पर कैसी प्रतिक्रिया देंगे।

क्रोध की सबसे बुरी बात यह है कि यह हमारे बदलने की क्षमता को रोकता है। एक बार जब हम भावनात्मक अस्थिरता के लिए प्रतिष्ठा प्राप्त कर लेते हैं, तो हम जीवन भर के लिए ब्रांडेड हो जाते हैं! अगर हम गुस्सैल नेता हैं तो हमारे साथियों के मन में एक खास जगह होती है। जब वे हमारे बारे में बात करते हैं, तो उनके मुंह से पहला शब्द निकलता है, "मैंने सुना है कि उनका गुस्सा "

क्या हम गुस्सा करना बंद कर सकते हैं?

यह एक अरब डॉलर का सवाल है! मार्शल गोल्डस्मिथ हमें अपनी किताब में एक युवा किसान के बारे में एक अच्छी कहानी बताता है जो एक नदी के माध्यम से अपनी नाव में नदी के ऊपर अपनी उपज गांव तक पहुंचाने के लिए जा रहा था। युवा किसान जल्दी में था। यह एक गर्म दिन था और वह अपनी पोशाक बनाना चाहता था और अंधेरा होने से पहले घर पहुंचना चाहता था। जैसे ही उसने आगे देखा। उसने एक और नाव देखी, जो तेजी से नीचे की ओर अपनी नाव की ओर जा रही थी। ऐसा लग रहा था कि यह नाव उसे मारने की पूरी कोशिश कर रही है। वह रास्ते से हटने के लिए उग्र रूप से दौड़ा, लेकिन यह मदद नहीं कर रहा था।

वह दूसरी नाव पर चिल्लाया, "दिशा बदलो, तुम बेवकूफ हो! तुम मुझे मारने जा रहे हो। नदी चौड़ी है। सावधान रहो!" उसके चिल्लाने का कोई फायदा नहीं हुआ। दूसरी नाव ने उसकी नाव को टक्कर मार दी और वह क्रोधित हो गया क्योंकि वह खड़ा हो गया और दूसरी नाव से चिल्लाया, "बेवकूफ! तुम इस चौड़ी नदी के बीच में मेरी नाव को कैसे मार सकते हो? तुम्हारे साथ क्या गलत है?"

जब उसने दूसरी नाव को देखा, तो उसने महसूस किया कि दूसरी नाव में कोई नहीं है। वह एक खाली नाव पर चिल्ला रहा था जो किराए के साथ नीचे की ओर जा रही थी।

सबक सरल है- दूसरी नाव में कभी कोई नहीं होता है। जब हम क्रोधित होते हैं तो हम एक खाली नाव पर चिल्ला रहे होते हैं! हम सभी के जीवन में ऐसे लोग होते हैं जो हमें पागल कर देते हैं, जिनसे हम जुनून से नफरत करते हैं। इस तरह के लोगों के साथ व्यवहार करने का सबसे अच्छा तरीका यह है कि वे हमें क्रोधित न होने दें। गुस्सा करने से स्थिति में सुधार नहीं होता है और बुरा महसूस करने पर जीवन बर्बाद करने के लिए बहुत छोटा है। यह केवल हमें एक ऐसे व्यक्ति के रूप में अपनी प्रतिष्ठा खोने में मदद कर सकता है जो हमेशा क्रोधित रहता है। जब हम गुस्से में होते हैं, अगर हम अपना मुंह बंद रखते हैं, तो कोई नहीं जान सकता कि हम वास्तव में कैसा महसूस करते हैं।

हजारों किताबें, लेख और वेबसाइटें हैं। जो हमें क्रोध को नियंत्रित करने का तरीका बताते हैं। लेकिन मैंने जो पढ़ा है, उनमें से सबसे सरल और सर्वश्रेष्ठ देने की कोशिश करता हूँ। क्रिस्टल कॉन्सेप्ट्स के पॉल डीड्स सुझाव देते हैं कि जब क्रोध हमारे रक्त प्रवाह में बहता है, तो अपने आप को शांत करें: एक गहरी सांस लें, एक सुकून देने वाला दृश्य देखें जो हमें पसंद हो और खुद से कहें, "आराम करो, आराम करो"। कुछ भी कहने से पहले दो बार सोचें: जब क्रोधित हो, तो अपने लक्ष्य को कोसना या जंगली बातें कहना शुरू करना आसान होता है। थोड़ी देर रुकें और सोचें कि क्या यह लड़ाई लड़ने लायक है। क्या चुप रहना बेहतर है? थोड़ा टहलें: पैदल चलने से हमारे दिमाग से एंडोर्फिन रिलीज होता है जो सेहत का एहसास देता है और हमें आराम देता है। उन लोगों के साथ काम करें जिन्होंने हमें गुस्सा दिलाया है: ऐसा तब करें जब हम शांत हों ताकि यह सुनिश्चित हो सके कि जिस व्यक्ति या लोगों ने हमें नाराज किया है वह भी शांत हो। इस तरह, हम सभी मौजूदा समस्याओं पर ध्यान केंद्रित करने में सक्षम होंगे। द्वेष न रखें: उन लोगों को क्षमा करें जिन्होंने हमें क्रोधित किया है। यह उन्हें दिखाने का एक शानदार तरीका है कि हम अब क्रोधित नहीं हैं। लेकिन यह मत सोचो कि दूसरे लोग हमारे उदाहरण का अनुसरण करेंगे। यह सोचना अवास्तविक है कि सभी लोगों को हमारे जैसा ही व्यवहार करना चाहिए। एक "क्रोध लॉग बुक" बनाएं: उन सभी स्थितियों को लिखें जो हमें "क्रोध लॉगबुक" में सेट करती हैं। यह रोजमर्रा की स्थितियों के प्रति हमारी प्रतिक्रियाओं पर नज़र रखता है। यह हमारे गुस्से को नियंत्रण में रखने के लिए एक बहुत ही उपयोगी उपकरण है क्योंकि हम स्थिति की समीक्षा कर सकते हैं और बाद की तारीख में इसे हल करने का प्रयास कर सकते हैं।

हमेशा याद रखें, क्रोध वास्तव में हमारे स्वास्थ्य को नुकसान पहुंचा सकता है और बेहतर होगा कि हम अपने रक्तचाप को बढ़ाने की तुलना में इसे छोड़ दें।

तो अगली बार जब आप गुस्से में बोलना शुरू करें तो बेहतर होगा कि आप आईने में देखें। हर मामले में आप पाएंगे कि आपके क्रोध की जड़ "बाहर" नहीं बल्कि "यहाँ" है। आप क्रोध को वहन करने वाले मानव बम नहीं हैं- घातक हथियार जो हमारी व्यक्तिगत और व्यावसायिक सफलता के लिए सबसे बड़ी बाधा है।

-शिवानी जाधव

तृतीय वर्ष (संगणक)

आंठ पहरेँ

युहि किसी कि यादों मे गुनगुनाती रहती ये आंठ पहरेँ,
 खिले गुलाबों कि पंखुडियां सुखाती रहती ये आंठ पहरेँ।
 सरगोशी करते पत्तो को सहलाती जाती हुई हवाएं,
 दबे – दबे कदमों से जाने कब गुजर जाती ये आंठ पहरेँ।
 कमरे मे लगा मेरा आईना भी हैरान गया,
 दिन ब दिन उम्र बढ़ाती जाती ये आंठ पहरेँ।
 शोर से भरे हुए 'शांत' समाज मे,
 आवाज देकर हमे पास बुलाती ये आंठ पहरेँ।
 दुखती आंखे, जखमी दिल और उलझे धागों जैसी जिंदगी को,
 तेरे चेहरे के रूप मे उम्मीद की राह दिखाती ये आंठ पहरेँ।

- देवांश दुबे

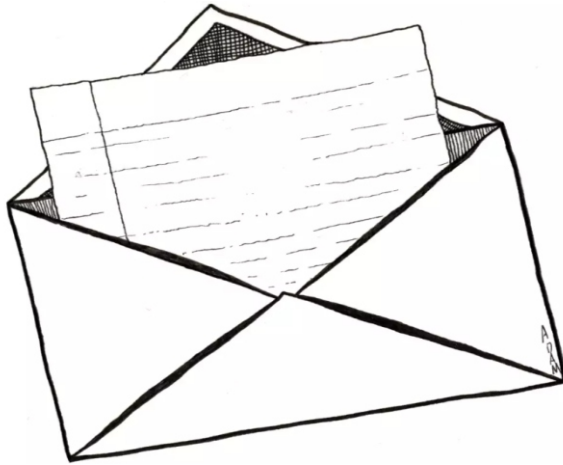
प्रथम वर्ष (सूचना प्रौद्योगिकी)

पैगाम

आज उनका पैगाम आया है,
साथ अशकों का मकान लाया है,
लिखते हैं की कैसे हो,
बताओ इससे बड़ा कभी कोई इम्तेहान आया है,
हम तो लम्हा दर लम्हा उनकी याद में रहते है,
उनको आज जाके शायद कोई मक़ाम पे हमारा
काम आया है,
और हाँ, हम से थोड़ी दूरी बनाए रखना,
फिलहाल हमें मोहब्बत का जुकाम आया है,

तुम्हारे एक ख़त ने हमको बेरंग कर दिया,
वाह रे खुदा, हमने भी बड़ा बेहूदा खुमान पाया है,
चलो ख़त तो ख़त ही सही,
पर तुम्हारे ज़हन में हमारा नाम तो आया है |....
आज उनका पैगाम आया है...
- यश मोरे
तृतीय वर्ष (यांत्रिक)

ज़िंदगी

ज़िंदगी के कुछ पल बड़े थे कम्बख्त से
कुछ सपनों से बड़े थे, कुछ अपनो से |

सपना हम ने कहाँ,

वह तो नादान से बचपन ने देखा था,

होकर बड़े तो हमने अपनो को ही

सपना बनाया था |

गजब की है दुनिया साहब पैसों को ही

सपना समझ बैठी,

फिर अपने तो कैसे अपने,

उनको भी पराया समझ बैठी |

ज़िंदगी तो एक भटका हुआ

दरिया का जहाज़ ठहरा,

जो प्यासे का पानी में ही अंत कराए,

यहा तलाश तो सिर्फ एक रास्ते की है,

जो दरिया पार कराए |

ज़माना यूँ ही नहीं बदलता,

जहाँ एक से कारवाँ बन जाए,

हो सके तो खुद बदल लो साहब,

क्या जाने ज़माना खुदबखुद बदल जाए |

-प्रसाद केन्द्रे

प्रथम वर्ष (संगणक)

आश्वस्त सत्य

आत्मविश्वास मनुष्य की सबसे बड़ी शक्ति है। आप अपने बारे में, अपने विचारों और अपने काम को लेकर कितने आश्वस्त हैं यह आपका प्रतिनिधित्व करता है। आत्मविश्वास से अपना प्रतिनिधित्व करने से निश्चित रूप से बहुत सारे द्वार खुलेंगे। आत्मविश्वासी होने का मतलब यह नहीं है कि आप हर समय सही हैं लेकिन आपका मतलब है कि आप क्या कहते हैं, आप क्या करते हैं आप इसके बारे में निश्चित हैं। अपने विचारों को आत्मविश्वास से व्यक्त करना एक ऐसा गुण है जिससे आपको बहुत लाभ हो सकता है और साथ ही आप अपने आसपास के लोगों को भी अपने, अपने अधिकार और न्याय के लिए खड़े होने के लिए प्रेरित करते हैं। याद रखें, जो आत्मविश्वासी है वह सच नहीं हो सकता है लेकिन सच्चाई हमेशा अपने बारे में काफी आश्वस्त होती है। सत्य हमेशा परम होता है। सत्य को करोड़ों-अरबों वर्ष छुपाया जा सकता है लेकिन उसे मिटाया नहीं जा सकता। इसलिए सुनिश्चित करें कि जब आप आश्वस्त हों कि आप सच्चे हैं और अति-विश्वास नहीं हैं आत्मविश्वास आपके जीवन को बेहतर बना देगा और अति आत्मविश्वास इसे खराब कर देगा।

-श्रुती अशोक गांगुर्डे

प्रथम वर्ष (कृत्रिम बुद्धि और डेटा विज्ञान)

मंज़र

जगह वही पुरानी है, पर कारवाँ इस बार नया है
 रास्ते वही पुराने हैं, पर सफर इस बार नया है
 मंज़िल वही पुरानी है, पर कोशिश इस बार नयी है

नयी मंज़िल, नया सफर, नए लोगों के साथ,
 इस नयी हकीकत को धीरे धीरे अपना रही हूँ मैं

बीच में ही पुरानी यादें, लम्हें, क्रिस्से, एहसास को
 महसूस करते हुए, थोड़ी देर के लिए ही सही,
 पुरानी वाली अपने आप से मिल रही हूँ मैं

यह सफर में आगे चलते हुए, थोड़ा रुकते,
 थोड़ा खुदको संभालते, आगे बढ़ रही हूँ मैं

इस नये मंज़र में...पुरानी वाली अपने आपको ढूँढ रही हूँ मैं

-प्रज्वली वाघचौरे

अंतिम वर्ष (यांत्रिक)

तुम

सुबह की पहली किरण हो तुम
मेरे हर एक सवाल का बेहतरीन जवाब हो तुम
रात को सोने से पहले, मेरे दिल और दिमाग में
जिसे हर पल खुशी से जीना चाहूँ वह खूबसूरत
आए वो आखरी खयाल हो तुम
लम्हा हो तुम
रब से मांगी दुआ हो तुम
मेरे दिल की धड़कन हो तुम
जो मैंने तुमसे की है वह वफ़ा हो तुम
मेरी हंसी हो तुम
जिसे हर रोज़ पहनना चाहूँ वह साझ हो तुम
मेरी खुशी हो तुम
मेरी पसंद पर किया जाए वह नाज़ हो तुम
मेरे दिल को चाहिए वह सुकून हो तुम
मेरे जीने का सहारा हो तुम
-सेजल नवारे
मेरी उछलती हुई साँसों का किनारा हो तुम
प्रथम वर्ष (स्थापत्य)
खुली आँख से देखा जाए वह हसीन ख्वाब हो तुम

जननी

हां, मेरी माँ है वो	है लहरों का समंदर
आंसू छिपाना जानती है	पूछा उससे मैंने “ माँ मैं कौन हूँ...??”
रोटी गोल हो या टेढ़ी प्यार मिलाना जानती है	कहती है मैं ही तो हूँ दुनिया का सिकंदर
हां, मेरी माँ है वो...	आसमान भी वो ज़मीन भी वो
आंचल में सुला देती है	सूरज भी वो चांद भी वो
हर तकलीफ भुला देती है	मेरे पास भी वो दूर भी वो.
मुझे सबसे खूबसूरत बनाती है	मुझमे में का मगरूर भी वो
हां, मेरी माँ है वो...	बस ढाई अक्षर, आखिर कौन वो
मेरा नसीब बदलना जानती है	हां, माँ है वो
खुदा नहीं उससे भी बढकर	ममता का आकार है वो
है दुनिया उसके कदमों में	निराधार का आधार है वो
हां, मेरी माँ है वो	जीवन का साकार है वो
मैं कौन हूँ?	हां, माँ है वो
उसके आंखों का काजल हूँ	हां, मेरी माँ है वो
उसकी आंखों का चंदा हूँ	
मेरे सर की वो छत है	
मेरे पैरों की ज़मीन है	-राहुल शर्मा
है करोड़ों की दुनिया	द्वितीय वर्ष (रोबोटिक्स अँड ऑटोमेशन)

समय

अब क्या बताएँ आपको , यह रिश्ता है ही कुछ अनोखा | समय तो है ही बलवान , समय के साथ क्या कुछ नहीं बदलता ? समय हमारे ज़िंदगी का सबसे अनमोल तोहफा है | यह हमारे ज़िंदगी का अविभाज्य पहलू है | लेकिन एक और खूबसूरत तोहफा जिससे हम सब अच्छी तरह से वाकिफ है वो है 'प्यार' | प्यार किसे नाही होता और किस चीज़ से नाही होता | बारिश की पहली बूँद गिरने पर मिट्टी से जो महक आती है उस एहसास की तरह होता है प्यार | प्यार और समय का बहुत गहरा नाता है , मान लीजिये जैसे दिया और बाती | आप सब ने ज़िंदगी में किसी व्यक्ति से या चीज़ों से प्यार किया होगा | कोई चीज अगर आसानी से मिल जये तो उसमे क्या मज़ाप्यार का भी कुछ इसी तरह है | जो प्यार हमे आसानी से मिल जाये हम उसकी कदर नहीं करते | इसलिए जितना लंबा इंतजार उतना ही बढ़ता प्यार ,समय हमे उस प्यार की कदर करना सिखाता है | कहने का तात्पर्य ये है की आप चीज़ों को जितना समय देंगे, उतना ही बेहतर आपको फल प्राप्त होगा |

-यश गरगडे

तृतीय वर्ष (संगणक)

मेरे पापा

एक खिलौना मांगती थी मैं,
तो पापा खिलौनों से मेरा कमरा भर जाते थे,
फिर पता नहीं क्यों पापा कुछ दिन ऑफिस पैदल ही जाते थे।
फिर एक दिन अपने पसंद की ड्रेस माँग ली तो लिफाफे में ड्रेस के साथ एक सुंदर सा गहना था,
लेकिन पता नहीं क्यों पापा ने उस दिवाली में पुराना कुर्ता ही पहना था।
पापा नहीं 'जादूगर' हैं वो,
जो एक मांगो, हजार दे जाते हैं।
अपने लिए एकदम लापरवाह,
लेकिन हर महीने घर के लिए खुशीयों की तनख्वाह लाते हैं।
कोई तो बताए यार कि ये पापा किस दुनिया से आते हैं।

-ऋचा चौधरी

द्वितीय वर्ष (संगणक)

सूर्यास्त

लोग पूछते हैं कि उसे सूर्यास्त क्यों पसंद हैं ?

अगर उनका केहना है कि सब चीजों का अंत होता है |

लेकिन, सूरज का रंग हि है जो उसे खुश करता हैं

यह रंग याद दिलाता हैं उसे कि पूरे दिन कि कठिनाइयों के बाद भी, आप अंत में भी एक सुंदर चीज़ प्राप्त कर सकते हैं |

-आशिया अजारे

प्रथम वर्ष (संगणक)

तो शायद वो प्यार है...

अगर किसी का साथ होना तुम्हें अच्छा लगने लगे , तो शायद वो प्यार है ।

भरी महफिल में किसी का ना होना अगर दिल को

तकलीफ दे , तो शायद वो प्यार है ।

के ना होने से अगर तुम्हें फर्क पड़ता हो ,

तो शायद वो प्यार है ।

कभी किसी के सामने पागलपन करने तुम्हें

अच्छा लगने लगे, तो शायद वो प्यार है ।

किसी का बस नाम लेते ही अगर तुम

मुस्कुराने लगे , तो शायद वो प्यार है ।

अगर उससे बात ना हो और रात को नींद ना आये ,

तो शायद वो प्यार है ।

दिल बस उसी के खयालों में अगर खोने लगे ,

तो शायद वो प्यार है ।

किसी को हर अच्छी और बुरी तरह से अगर तुम चाहने लगे , तो शायद वो प्यार है ।

अगर किसी के साथ बिताये हुए पलो को

याद करते ही तुम शर्मने लगे , तो शायद वो प्यार है ।

किसी का खयाल रखना अगर तुम्हें अच्छा लगने लगे , तो शायद वो प्यार है ।

अगर किसी के खोने के डर से दिल घबराता है,

तो शायद वो प्यार है ।

किसी के हर अच्छे और बुरे वक्त में अगर तुम साथ हो , तो शायद वो प्यार है ।

किसी के सामने आते ही दिल की धडकने तेज हो जाये , तो शायद वो प्यार है ।

किसी के लिए सिर्फ कुछ महसूस करना नहीं पर उस जज्बात को निभाना भी अच्छा लगने लगे , तो शायद

वो प्यार है

जिस का भी ख्याल ये शायरी पढते वक्त तुम्हें आया हो , तो शायद नहीं बस वो ही आपका प्यार है ; बस वो

ही आपका प्यार है ।

-निवेदिता सोनवणे

तृतीय वर्ष (स्थापत्य)

कोरोना काल ने हमें क्या सिखाया ?

कोरोना ये नाम आज सबकी जुबान पर है । कोरोना यह एक वायरस है , चीन देश के वुहान में इसका जन्म हुआ । लोगों के एक दूसरे के संपर्क में आने की वजह से यह लगभग पूरी दुनिया में फैल गया। कई देश इसकी बुरी तरह चपेट में आए। इस पर एकमेव उपाय जो की लॉकडाउन इसको लागू किया गया । भारत में २२ मार्च इस दिन जनता कर्फ्यू लगाया गया और इसके बाद शुरू हुआ लॉकडाउन। लॉकडाउन मतलब रोजमर्रा और जीवनावश्यक चीजें छोड़ दी जाए तो सब कुछ बंद । भारत के साथ सभी देशों में यही उपाय अपनाया गया। बड़े बड़े पंडित भी इसपर कुछ खास टिप्पणी करते नज़र नहीं आए की यह दौर कब तक चलेगा । आज तक यह अनजाना शब्द इतिहास का एक अहम हिस्सा बन जायेगा यह किसने सोचा नहीं था । इस लॉकडाउन के समय में बहुत सी चीजें हो रही हैं जो की भविष्य में होने वाले कई बदलो के लिए ज़िम्मेदार हैं । इनमे से कुछ चीजें अच्छी हैं तो कुछ बहुत बुरी । एक आदर्श आदमी हमेशा अच्छाई की ओर ही देखता है क्योंकि " हर बुराई में कुछ हद तक अच्छाई भी छुपी होती है "

इस लॉकडाउन में सबसे ज्यादा सकारात्मकता पर्यावरण के लिए साबित हुई है । अब तक पर्यावरण को बचाने के लिए कई प्रयत्न किए गए पर कोई काम न आया । "नमामि गंगे" जैसी कई योजनाएं लाई गई पर इस लॉकडाउन की वजह से ही उसका उद्देश पूर्ण हुआ । गंगा आज इतनी सुंदर और पवित्र नजर आ रही है की उसका पानी अब पिया जा सकता है । दिल्ली की यमुना और बाकी नदिया भी साफ हो चुकी है । एक अविश्वसनीय नजारा पंजाब के जालंधर शहर से दिखाई देने वाली हिमालय की पर्वत श्रृंखला जो प्रदूषण की वजह से नजर नहीं आ रही थी अब दिखाई दे रही है । इस लॉकडाउन में यह सुंदर दृश्य साफ नजर आ रहा है । इटली का वेनिस शहर का भी कुछ यह हाल है , इस बंदी के बाद नदियां और तालाब सब स्वच्छ हो चुके हैं , मछलियां साफ साफ आंखों से देखी जा सकती है । स्वच्छता यह कितना अहम भाग्य है जीवन का यह इस काल ने हमें सिखाया है ।

लॉकडाउन की वजह से प्रदूषण का स्तर कम हो चुका है । यूरोप में ५० प्रतिशत कार्बन मोनोऑक्साइड का प्रमाण कम हो चुका है । जमीन को गरम करने वाला कार्बन डाइऑक्साइड गैस भी काम हो चला है और

इसका परिणाम बाकी चीजों पर हो रहा है। आकाश की हवा शुद्ध होकर आसमान खुल चुका है। कई दिनों के बाद आसमान के तारे गिनने की खुशी फिर एक बार मानने का मौका मिल रहा है। स्पेन, इराक और ईरान इन देशों में शांति का माहौल बना हुआ है। समुद्र किनारा शांत हो चुका है। पशु पक्षी जी भर के अपनी आज़ादी का लुत्फ उठा रहे हैं पर इंसान अपने घर का पिंजरा करके उसी में बंद हो चुका है। अपनी ज़िंदगी में होने वाले व्यक्ति कितने जरूरी हैं यह इस कोरोना काल ने हमें सिखाया है। नमस्कार करना यह भारत की बहुत पुरानी परंपरा है। आज फैलते हुए कोरोना की वजह से हाथ मिलाना मुश्किल हो चुका है। नमस्कार करने की प्रथा जो भारत ने इजाद की थी आज पूरी दुनिया इसी भारत की ओर आशा की नजर से देख रहा है। लॉकडाउन की वजह से बाहर वाले बेशक दूर हो चुके हो पर घर के बड़े बुजुर्ग जरूर पास आ चुके हैं। घर में अकेला महसूस करने वाले दादा दादी इन्हे अपने बच्चों के ओर करीब आने का मौका मिला। दिन भर दुनियादारी के खेल में व्यस्त रहने वाले लोगों को अपने अंदर झांकने का मौका मिला। कई लोग अपनी अपनी पसंद की चीजों को दिल से समय दे पा रहे हैं और हर दिन कुछ न कुछ नया सीखने का प्रयत्न कर रहे हैं। इस लॉकडाउन में इंसान ने पैसा कम पर ज़िंदगी का लुत्फ बहुत उठाया। जिस तरह से एक सिक्के के दो पहलू होते हैं उसी तरह हर घटना के भी दो पहलू होते हैं। लॉकडाउन के समय में एक तरफ कई लोग शांति से जीवन जीने लगे तो दूसरी तरफ गरीब और कामगार लोग रस्ते पर आ गए। जीवन जीने के लिए दूसरे राज्यों में बसे हुए लोग मिलो चल कर अपने अपने घर वापस जाने के लिए विवश हो गए। सायकल, मालगाड़ी तो कोई सीमेंट लेकर जाने वाले ट्रकों में बैठ कर अपनी जान दांव पर लगाए हुए अपने घर की ओर चल पड़े। तपती हुई धूप में पैदल चल कर जाने वालों के ऊपर क्या बीती होगी इसकी आप और हम कल्पना भी नहीं कर सकते। कई लोग इन्हीं रास्तों में अपनी जान गंवा बैठे जिनकी खबर तक उनके घर नहीं पहुंच पाई। घर के लोग दरवाजे पर नजर टिकाए बैठे रहे।

इस कोरोना ने मुझे कई चीजे सिखाई जैसे की कठिन परिस्थितियों से कैसे निपटना और किस तरह उसको पार लगाना। कोरोना यह संकट सभी तरफ फैला पर सभी संयम के साथ आई हुई दुविधा को टक्कर देकर आगे निकल चले। आज तक दुनिया में कई अंधविश्वास पैदा हुए और उनका फायदा उठानेवाले ढोंगी बाबा भी इसका भविष्य नहीं बता पाए इसलिए आज हम खुद को अच्छी आदतें लगाए तो भविष्य में आने वाली

कई परेशानियों को हम सरलता से पार कर जायेंगे । भारत में जीवन जीने के कई सूत्र बताए गए हैं पर कुछ समय से हम उसे भूलते जा रहे हैं । जैसे की योग , योग ये हमारे पूर्वजों ने दिया हुआ संदेश है जो की कोरोना ने हमें फिर से याद दिलाया । दुनिया में पैसा ही सब कुछ नहीं होता बल्कि इंसान की मानवता बहुत महत्वपूर्ण है ये कोरोना ने मुझे सिखाया है । कोरोना इस महामारी से कई लोगो की जाने जा चुकी है पर अब यह संख्या कम होती जा रही है ,इसके पीछे सबसे अहम हाथ है डॉक्टर्स , नर्सस और स्वच्छता कर्मचारियों का । अपने परिवार को अलग रख कर सबकी सेवा में लगे रहे हैं । टीकाकरण अब जोरो शोरो से शुरू हो चुका है । पहले चरण में जो नुकसान हुआ था वो दूसरे और तीसरे चरण में बहुत हद तक कम हो चुका है । इस लड़ाई में हमारी पुलिस भी अपने घरों से दूर रहकर हमारी मदद कर रही है । इन सभी के बीच देश के विद्यार्थियों का भी बहुत नुकसान हुआ है । ऑनलाइन शिक्षा के वजह से बच्चो में आंख संबंधित समस्याएं उत्पन्न हो रही है । कोरोना से इस जंग में हमारे कई डॉक्टर , नर्सस और पुलिस वालों ने अपनी जान गंवाई , हम जैसे कई लोगो की जान बचे इसलिए उन्होंने अपने जीवन का बलिदान दिया जिसका दुख सदा हमारे दिलो में रहेगा । कोरोना का हाहाकार रोकने के लिए सरकार ने दिए गए नियमो का सख्ती से पालन करना चाहिए । हाथ साफ धोने चाहिए और नियमित रूप से मास्क का उपयोग करना चाहिए । उचित नियमो का पालन करके ही हम कोरोना से इस जंग में जीत पाएंगे । और इसी निडरता के ओर आत्मविश्वास के भाव के साथ हम इस वक्त को भी पार कर जायेंगे । इसी के साथ मराठी की कुछ पंक्तिया आप सभी के साथ साझा करना चाहूंगी

"चीन मधून आला एक पाहुणा

नाव आहे म्हणे कोरोना,

माणसाची जगण्याची रीत याला आवडलीच नाही

विचार केला बदलाव सर्व काही ॥

माणसाच्या जगण्यातला याने आवाहन केले

आणि जगण्याचे सर्व चित्र बदलले

मास्क, लॉकडाऊन
हे नवीनचं आणले प्रकरण
कसे होईल या आजराचे निरसन
बाजारपेठ झाली बंद
वाहतूक मंद झाली,
एवढंच काय पण
शाळाही थंड झाली
माणुसकीचा शिकवला याने धडा,
पुन्हा गिरवला परंपरांचा पाढा.
परिस्थितीशी लढण्याची दिली मला हिम्मत,
कळली मला आपल्या माणसांची किंमत.
लसीकरणाचा चालू झाला आहे हा खेळ, सांगा कोरोनाला पाहुणे परतण्याची झाली वेळ.”

-साक्षी नागरे

प्रथम वर्ष (संगणक)

रात

रात में कोई तो बात है ,
 कोई सपनों में खुश रहता है , कोई ख्वाब देखता है
 तो कोई भविष्य के बारे में सोचता है , किसी को सपनों
 में खोया रहना पसंद है ।
 किसी को रात के अंधेरे में खोया रहना पसंद है ,
 तो कोई किसी की यादों में खोया रहता है ।
 किसी के लिए रात बस एक अंधेरा है ,
 तो किसी को रात एक विचारों का उजाला है ।
 कोई रात में किसी के याद में आंसू बहता है ,
 और कोई किसी याद कर के उसकी यादों में खोया रहता है ।

-किरण चौधरी

तृतीय वर्ष (यांत्रिक)

भारत के वीर

अगर उंगली करोगे तो हाथ तोड़ देंगे, अगर आँखें दिखाओगे तो आँखें नोच लेंगे,

हम वो नहीं जो तुम्हें कश्मीर देंगे, हम वो है जो तुम्हें चीर देंगे।

न धर्म देखा न कर्म देखा, न हालात देखे न जात देखी, जब जब जरूरत पड़ी वो सीना तान के खड़ा था और
दुश्मन उसके आगे अपनी हर मान कर झुका था।

उसने ना ईद का चांद देखा, ना देखे दिवाली के दिए,

वो कोई आशिक नहीं जो रात भर न सोया था, वो वतन का बेटा था जो अपनी माँ की याद में छुप छुप कर
रोया था। जब हम चैन की निंद सो रहे थे तब इंसानियत के दुश्मन खुन के आँसू रो रहे थे,

ऐसे ही नहीं गूँजे थे वन्दे मातरम के नारे जब भारत के वीर लोटे थे ।

जब देश पर बात आई तब न उसने सियाचिन की ठंड दिखी न दिखी राजस्थान की गर्मी, जो हर हाल में सरहद
पर डटी रहे वो है इंडियन आर्मी।

जो इस वक्रत भी सरहद पर अपने घरवालो की नाजाने कितनी यादे लेकर बेठा है , जो इस पल भी सरहद पर
डटा है, नमन है हमें भारत के वीर पर जिसके कारण हमारा सीना गर्व से चौड़ा हुआ है।

जो दुश्मन को ठोकने के बाद सबूत मांगते हैं निकाल फेंको उन गद्दारों को,

जिसके लिए देश की हिफाजत ही सब कुछ है सलाम है उन वफादारों को।

दुश्मन भी जिसके आगे थर थर काँपते हैं, शेर भी जिस बबन शेर के आगे अपना सर झुकाते हैं,

सलाम है भारत माँ के वीर को जो जब जब जंग पे जाता है तब तब दुश्मन का सीना फाड़ के आता है और
तिरंगा गाड़ के आता है।

-नेहा राजपूत

प्रथम वर्ष (एम.सी.ए.)

मानवता और जातिवाद

भारतवर्ष में सदियों से चली आ रही जातिवाद और मानवता के बारे में हम सभी जानते हैं। आज हम सभी आजाद भारत के ७४वें वर्ष की भ्रंश अग्रसर हैं। हम हमेशा अपने बुजुर्गों के कदमों पर कदम रखते हुए इन्हीं सिद्धांतों का पालन करते हुए जातिवाद को मानते हैं। जीवन की शुरुआत होते ही नए जन्मे हुए बच्चे को मिल जाता है उनका नाम बस यही से शुरू होता है जाति का खेल। स्कूल की पढ़ाई तक तो सबकुछ ठीक चलता है पर जैसे जैसे वक़्त आगे बढ़ता है परिवार और समाज की बातें इंसानी सोच विचार को आहत करने लग जाती हैं। यहां से शुरू होता है जातिवाद इसका नाम यह है इस वजह से ये ब्राह्मण है, ये मुसलमान है, वो सिख है वगैरह वगैरह। जब इनका जन्म हुआ तब तो सब एक जैसे ही थे ना सबको एक जैसे ही बनावट सबके शरीर में खून ही है ना फिर ये नाम और जाति क्यों माना जाता है? स्कूल में सब एक साथ एक ही कक्षा में पढ़ते हैं वहां कोई जाति धर्म कुछ नहीं होता। जातिवाद की असल समस्या शुरू होती है जब यही बच्चे बड़े होने लग जाते हैं। समाज की गतिविधियों में हिस्सा लेने लगते हैं परिवार, आस पास वालों की बातें सुनकर उनका सोचने का नजरिया जानते हैं अच्छे से उनकी बातें सुनते हैं और उसी दिशा में सोचने लग जाते हैं। इस समस्या का एक मुख्य कारण है समाजकी सोच हम सभी को एक समान व्यवहार करके सबको साथ लेकर चलना चाहिए।

हम सभी को जातिवाद को नहीं मानना चाहिए। सबके साथ मिलकर खाना पीना उठना बैठना चाहिए चाहे वो मुसलमान हो या ब्राह्मण आखिर है तो हमारी तरह ही इंसान, उनकी भी एक ऐसी ही दुनिया है वहीं रिश्ते वहीं मान सम्मान बस एक फर्क ये है उनकी जाति जो की असल में फर्क किसी भी तरह नहीं कहा जा सकता। जब भारत में कोई भी पर्व होता है तब सारे जाति के भाई भाई मिलकर काम करते हैं और उसके बाद सब लोग मिलकर एक साथ बैठ कर खाना खाते हैं। एक सबसे बड़ा जीवंत उदाहरण है हमारी फौज हर जाति के लोग होते हैं और सब एक साथ एक समूह बनकर रहते हैं और अपने देश के लिए लड़ते हैं। ये जातिवाद को नहीं मानते उनके साथ उनके घर खाते पीते हैं क्योंकि यह सिर्फ मानवता का महत्व है ना कि जाति का। इसलिए हम सबकी जातिवाद ना मानते हुए मानवता का धर्म अपनाना चाहिए। जातिवाद के कई और

उदाहरण भी है जैसे की सभी खेलों की भारतीय टीम यहां मुसलमान भी है हिन्दू भी ब्राह्मण भी और देश के विभिन्न कोनों से अलग अलग राज्यों से खिलाड़ी आते हैं और अपने देश के लिए खेलते हैं यह देशभक्ति का सच्चा धर्म होता है ।

जब जब हमारे मन में मानवता का खयाल आता है हम मदर टेरेसा , बाबा आमटे जैसे उदाहरण आत्मसात करते हैं । इन हस्तियों ने मानवता का बहुत महत्वपूर्ण स्तंभ आने वाली पीढ़ियों के लिए खड़ा किया है । इन्हीं को याद करते हुए हम सभीने मानवता के धर्म का सही तरीके से पालन करना चाहिए । सभी को एक समान ही इज्जत देनी चाहिए चाहे वो आदमी हो या जानवर सबको साथ लेकर चलना ही मानवता है । इसी प्रकार अगर दुनिया का हर व्यक्ति जातिवाद को ना मानकर सबका अच्छा चाहने लगे वी एवं मानवता को आत्मसात करें तो जरूर दुनिया में बहुत सी अच्छाइयां होने लग जाएगी।

-आदित्य अग्रवाल

तृतीय वर्ष(संगणक)

वक्त

डूबते हुए सूरज के साथ
शायद मन भी डूब जाएगा ,
पर बैसाखी के सहारे खड़े रहो
ये वक्त भी गुज़र जायेगा ।

मूल्यवान है ज़िंदगी
इसके मोल को तुम ना भुलाओ ,
कर दो मन हल्का
जीने की चाह तुम दिखाओ ।

इस जीवन की राह पर
कोई ऐसा राही चुन लो ,
बेझिझक होकर अपने मन की
सारी बाते उससे कह दो ।

-चेतन जगताप

अंतिम वर्ष (यांत्रिक)

माँ

क्या कहूँ ? कैसी होती है माँ ?
 सबसे अलग होती है माँ |
 आँखों में आँसू तो होते है
 पर होंठों से मुस्कुराती है माँ ।
 अंधकार जीवन होता है माँ का !
 फिर भी उसे प्रज्वलित करना चाहती है माँ ।
 अपने बच्चों की खुशी के लिए
 हर मुश्किलों से लड़ जाती है माँ ,
 ऐसी ही होती है माँ ।
 अपने गम छुपाकर हमें खुशियाँ देती है ,
 अपने हिस्से की रोटी भी खिला देती है माँ ;
 ऐसी ही होती है माँ ।

पापा के कदम से कदम मिला कर ,
 हर काम कर जाती है माँ |

अपनी परिस्थिती बदलने के लिए
 हालातों से भी लड़ जाती है माँ ;
 ऐसी ही होती है माँ |

प्यारी माँ
 मैं आपके लिए हर हम सहे जाती हूँ
 आप पर उंगली ना उठे ,
 इसलिए दूसरों की उंगलियां तोड़ आती हूँ ।
 मैं पूरा करूंगी आपका हर वो सपना
 जिससे आपको कभी नहीं है डरना ;
 एक दिन जरूर बनाऊंगी,
 खुशियों का घर अपना ।

-सुनीता जैसवाल

प्रथम वर्ष (रसायन)

एक अलग सी बारिश

उस दिन थी एक अलग सी बारिश

एक अलग सा खुमार,

जो बरस रही थी बूंदें रिमझीम

एक हलका सा फुहार,

बारिश की बूंदों की तरह

था किसी का साथ,

जो भी बरस रहा था

बनके खुशियों की यूँ फुहार,

मीठी सी मिष्टी और

मीठा सा वो साथ,

शुक्रिया उनका हमें देने के लिए

यूँ हँसी की फुहार,

इस बारिश की तरह बरसती रहे

खुशी की मुस्कान,

साथ यूँ आपका हमेशा रहे

हमारे मन के पार,

वो छोठी सी खुशी

वो छोटा सा साथ,
और उन प्यारे लम्हों के लिए
आपका बेहद धन्यवाद

- श्रेया शिरसाठ

द्वितीय वर्ष (रोबोटिक्स एवं ऑटोमेशन)

अभियांत्रिकी का अंतिम वर्ष

"अभियांत्रिकी" इस कठिन से शब्द का कठिन सा सफर चार सालो के बाद खत्म होता है । चार सालो का लम्बा सी यह यात्रा पढ़ाई के साथ साथ बहुत सी यादों के पन्नो की तरह पलटता जाता है । कब यह चार वर्ष पलक झपकते खत्म हो जाते है यह किसीको समझ नहीं आता । प्रथम वर्ष सब कुछ समझने व द्वितीय और तृतीय वर्ष अहम भूमिका निभाते हुए एक अभियान्तिकी विद्यार्थी की नीव का काम करते है । आखिरी में बारी आती है अंतिम वर्ष की , जहा की यह यात्रा अपने खत्म होने की तर्ज पर होती है ।

अंतिम वर्ष एक विद्यार्थी जीवन का सबसे ज्यादा महत्वपूर्ण एवं संवेदनशील हिस्सा होता है । इसके बाद सभी का जीवन एक नई दिशा की और मुड़ जायेगा , सभी अपने अपने सपनो की और अपने कदम बढ़ाते चले जायेंगे । कुछ विद्यार्थी जिन्हे आगे और पढ़ना है वे अपनी अपनी परीक्षाएं देकर अपने अगले पड़ाव की और निकल पड़ेंगे । किसी भी महाविद्यालय के अंतिम वर्ष के विद्यार्थी अपने कॉलेज के सबसे अनुभवी माने जाते है । इन्हे कॉलेज का चप्पा चप्पा मुंह जुबानी याद होता है । कौन से शिक्षको का पढ़ाने का तरीका क्या है , कौन किस तरह की सजा देते है सब कुछ इन्हे बहुत अच्छी तरह पता होता है । अपने से छोटे विद्यार्थियों के लिए वे एक आदर्श की तरह साबित होते है । चाहे वो जूनियर्स की समस्याएं हल करनी हो या फिर महाविद्यालय की कोई दिक्कत का हल कैसे निकालें यह सब कुछ इन्हे अच्छी तरह मालूम होता है । पहले तीन वर्षों का अच्छा खासा अनुभव इनके पास मौजूद होता है । किस परीक्षा में किस तरह से सवाल पूछे जा सकते है , परीक्षा की तयारी किस तरह की जाए इन सब में अब तक ये महारत हासिल कर चुके होते है । अब तक ये लगभग सभी शिक्षको के प्रिय बन चुके होते है तो कई चीजों में बहुत कुछ हासिल कर चुके होते है । अब तक ये लगभग महाविद्यालय के सभी सांस्कृतिक कार्यक्रम में हर जगह हिस्सा लेकर अपनी कला का लोहा मनवा चुके होते है । अभियांत्रिकी के साथ साथ जीवन के सबसे अजीज दोस्त ये बना चुके होते है जिनके साथ इनकी दोस्ती नए परवान चढ़ती है । पढ़ाई में सवाल होने के साथ साथ कई गतिविधियों के हिस्सा लेकर अपने आपको और सजग और जिम्मेदार बनाए हुए आगे बढ़ते है ।

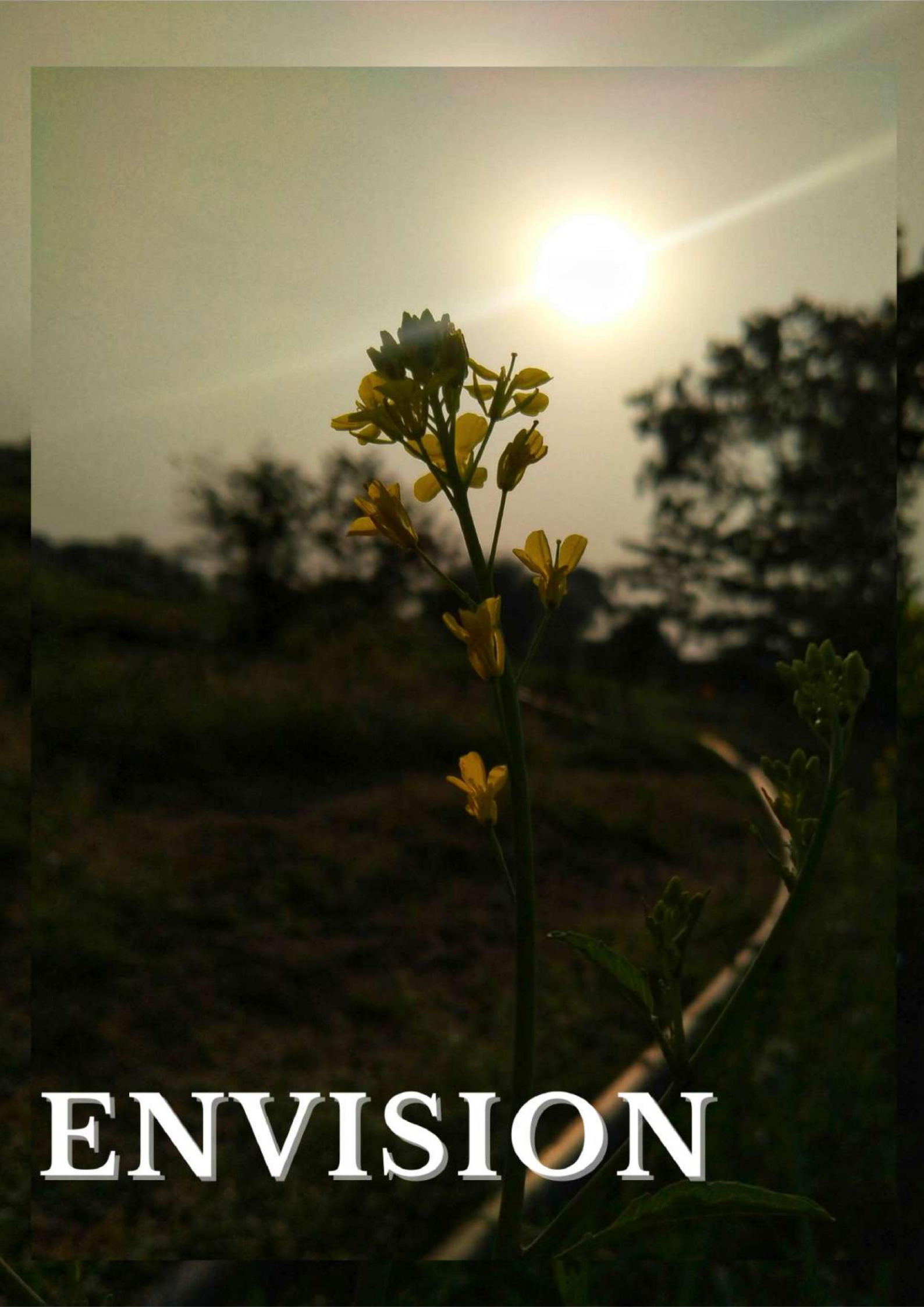
अभियांत्रिकी के सारे उतार चढ़ाव भली भांति जानते हुए जूनियर्स की भरसक मदत करते है वो चाहे कोई प्रोजेक्ट हो या फिर किसी अन्य प्रतियोगी परीक्षाओं की तयारी हो । जितना सरल यह अंतिम वर्ष बाहर से

नजर आता है अंदर से यह कितना मुश्किल एवं तनावपूर्ण होता है यह इसमें से गुजर रहे विद्यार्थियों से अच्छा कोई नहीं जान सकता । महाविद्यालय की ओर से नौकरी लग जाने की चिंता, प्रतियोगी परीक्षाएं पास करने की चिंता , आगे भविष्य में क्या करना है किस तरह अपने पैरो पर खड़ा होना है , खुद का अस्तित्व किस तरह से बनाना है ऐसे अनगिनत विचार सबके मन में उथल पुथल मचाए रखती है ।इन सभी चिंताओं के बावजूद अपनी परीक्षाएं , प्रोजेक्ट्स व अन्य सारी चीजे एकदम सरलता के साथ संभालते हुए हंसी खुशी अपने लक्ष्य की ओर बढ़ते चले जाते हैं । वर्ष खतम होने के साथ ही साथ विदाई समारोह की घड़ी आ जाती है जहा पर सही मायने के सारी पुरानी बातें याद आती हैं और याद आते हैं वो पुराने दिन जो इस अभियांत्रिकी के जरिए इन सबके जीवन के सबसे हसीन पलों में शुमार हो चुके हैं ।

-प्रतीक खोडके

अंतिम वर्ष (अनुविद्युतकीय एवं दूरसंचार)

ENVISION

ENGLISH SECTION

Envision a world where you are in true harmony with the entirety,
Where a bird can perch on you sans the fear of death or threat,
Where you willingly lend yourself for it to sit, though not for eternity,
Where it can look you in the eye to tell you that all is well, it was a treat.

Envision a world where a tree and you smile at each other,
Where it need not envision you with an ax in your hand,
Where it knows you have a kinship close to being its mother,
Where it can tell its peers to cheer, "You are now safe on this land."

Envision a world that can help you to be in oneness with your higher self,
Where intimate dialogues with your soul render immense pleasure,
Where everything and everyone around connects thou with thyself,
Where you live a life laden with meaning and purpose that you'd truly treasure.

EDITORIAL

**“You can’t create an experience.
You must undergo it.”**

I have been a reader since my childhood days, but I write infrequently. When I joined the editorial board of Horizon 2020 as a Design Editor it was an experience of learning new skill, and I got the chance of writing my first article then. That’s when I realized that you cannot decide if you are good or bad at something until you have tried it. So, it’s my message to all the writers out there that take the risk and you will see the magic!

This was my second year working for the editorial board of Horizon 2022, this time as a Section Head, and the experience has been amazing. I got to lead the team this year and faced numerous hurdles. But hurdles and difficulties are not so bad if you learn from them and improvise, right? I and my team worked together from selecting the name of the section to compiling all the beautiful articles together. Everyone has done their job so well, and what do I say about the work of the writers and poets of college, it’s totally worth praising. In a few days, this magazine will be yours i.e., all you wonderful readers. We hope that you love reading it just as much we loved working on it.

“It’s the best experience I have ever had.”

**Yours,
Gargi Chitlange
Last year (Civil)**

INDEX

Sr No.	Chapter	Writer/Poet	Page No.
1.	Rang De Basanti	Umesh Aher	149
2.	The King's Pawn	Gargi Chitlange	151
3.	Rain	Aditya Patil	152
4.	Quotes	Chetan Killewale	153
5.	Fell In Love	Nivedita Sonawane	153
6.	Thou Be The Sun Of Your Own	Krutika Jathe	154
7.	Silence	Atharva Puranik	155
8.	Love	Prajwali Waghchaure	157
9.	She Bleeds!!	Gargi Barve	158
10.	It's "You"	Mayuri Jadhav	159
11.	You Complete Yourself	Sambhav Sharma	160
12.	That Time Of The Night...	Prajakta Borse	161
13.	Engineering	Mayuri Jadhav	162
14.	Bonds Of Love	Rutuja Patil	163
15.	Are We Losing Ourselves In The Process?	Anushka Varade	164
16.	Flawless Imperfections	Teena Nemade	165
17.	Vintage	Dinaz Kazi	166
18.	The Ballad Of The Prison	Gurkiratsingh Kohli	167
19.	Moment Of Night	Gargi Chitlange	168
20.	Life Is A Song	Atharva Dalal	169
21.	What Is Music	Rashi Bhandari	170
22.	Incredible Nations Art	Shivani Jadhav	171
23.	What Corona Time Taught Us?	Prajwal Mali	173
24.	How Does Engineering Contribute To Modern World Innovations?	Tejal Bhalerao	175
25.	She Danced...	Aditi	176
26.	Limitless	Aditya Nimase	176
27.	Winner Vs Looser	Mansi Mahajan	177
28.	How Has The Current Pandemic Situation Has Affected Students All Across The World ?	Lokeshkumar Thakare	178
29.	India's Diplomacy As A Soft Power	Wilson Gowardhan	180
30.	I'm A Girl	Rameshwari Thakare	181
31.	Need U!!!	Samyak Shingi	182
32.	Introvert's Survival In College	Sumeet Kulkarni	183
33.	Alternate Days Of Silence	Sonakshi Shingade	184

Rang De Basanti

A couple of days ago, while surfing on Instagram, I came across a post about Rang de Basanti, which happens to be my favourite movie! I don't think any film ever will have the impact as this one did. This movie was perhaps one of the best works produced by Hindi cinema. Because before this, Bollywood was busy with the terrible half-hearted portrayal of youngsters. The majority of stories involve young people falling in love.

So, here I am explaining to you the good and the bad aspects of this film so that you can ultimately decide whether to watch it or not (watch it anyway). 'Rang De Basanti's' success lay in how authentic and relatable its characters are and, more importantly, their friendship. This film adopted a unique format to tell the story of 'Insurgence' that we all have taken for granted.

1) Music-

They say it took Rahman 3 years to complete this album. And my God! It shows off! Each song has its 'Pictorial motive'. The first song, 'Masti Ki Paathshala,' shows how carefree and unconventional they are! Then comes 'Ik Onkar,' the prayer which gives them the strength and courage to do whatever it takes to stay with the truth and face the wrong. It also sprouts the seed of belief in something higher than themselves. The title song, 'Rang De Basanti,' is their very first instance of their love for their beloved motherland. The land in which they live and their devotion to this land. The Rhapsody of the song touches every heart and soul. Roobaroo: to be a good human, you first need to realise your self-worth. You are responsible for your own Happiness. 'Roobaroo' song is a reminder for us to start anew every day. 'Tu 0Bin Bataye'— people who fall in with defence personnel are extremely brave. They live in constant fear of losing their loved ones and hope that this never comes true. If you listen carefully, the song becomes a sweet and subtle call for transforming the nation into something better. 'Khalibali'— this song depicts the ideology and attitude of the lead gang like a protest fight, overpower your rival but do not let them win. 'Luka Chhupi' - I think this is the 'Catalyst' of the movie. The highly underrated gem. A plea of mother to his braveheart son to return home safely, 'Aaja Sanjh Hui muze teri Fikar Dhundhla Gayi Dekh Meri Nazar aa Ja na' these lines tear my heart.

'Khoon Chala' -

'Khuli Si Chhot Lekar,

Badi si tees lekar,

Ahista... Ahista...

Sawalon ki Ungli ,

jawabon ki mutthi ,

sang Lekar Khoon Chala....'

These six lines struck my heart and brain and made me think, Are we really a citizen of this country. What is our contribution to the well-being and prosperity of this country? There is agony, there is anger, there is fear, but more than that, there is rage, and there is a willingness to turn this all around.

2) Good Screenplay and Dialogues - It takes few words to criticize the country for its incompetence. It takes much more to change this incompetency into productivity!

The dialogue delivered by Karan over the radio can be taken as Proof "Koi bhi Desh Perfect nai hota, use behtar banana padta hai.... Police me bharti ho jao, IAS bano, Politics join krke system ko sudharo." The Dialogues of the Films are still relevant and connect with today's audience. Dialogues like "Ek Pair past mein, Te Ek Pair Future mein, Tabhi To hum aaj pe moot Rahe hai" and "College Gate ke iss Taraf Hum Life ko Nachate hai, Aur Uss taraf Life Humko!" hits hard and felt too real. The movie had a significant influence on inspiring youth activism in Bharat. "Zindagi Jeene ke Do hi Tarike Hote hai... Ek jo ho Raha hai Hone do, Bardasht karte jao. Ya phir Zimmedari Uthao Use badlane ki!" strong performance and powerful dialogues inspired the entire generation of the country to speak against the injustices, corruption and evils of people in power. "Ab Bhi Jiska Khoon na Khaula Khoon Nahin woh Paani hai... Joh desh ke kaam na Aaye woh Bekar Jawaani hai..." It'd be too late if we don't act right now. If we don't make them hear who are willfully trying not to hear. If we don't bring an end to this system. Don't wait until the flames reach you. "Jo Log Uncha Sunte hai.... Unhe Dhamake ki Zaroorat hoti hain..."

- 3) Execution- The Aesthetic Values and characterization, filled us with amazement and elation. The director's audacious take on the arching look of history for answers to questions stunned me. Some key Elements opted by Director just amazed me, like when the film starts, the clock stops at 7.30 PM apparently on this time the legendary 'Bhagat Singh' was Hanged to Death. Unfortunately, as we all commonly say "Chand Hai Go Dagh to Honge Hi" even I think there are some minor flaws which I want to address here:

1) Glorification of Underage Drinking- The Movie's plot is set in Delhi back in the 2000s, where the legal drinking age is 25, and everyone in the movie, except 'DJ', is passing their exams. Since they haven't completed their graduation, that makes them illegal drunkards. I know some of you must be thinking that drinking in the teens is normal and what's wrong with it being shown in the movie? But if you're able to observe, mainstream movies are consumed mostly by kids and teens, and it is no secret that kids and teens are influenced by the characters they admire. I think we should be more careful about this.

2) Portrayal of Indian Air Force in Bad Light- what happened to 'Ajay' was tragic but how this film has portrayed the investigation is questionable! I mean anybody who's seen how 'Defence Forces' works will vouch that accident investigations are not a joke, and their reports about them don't lie! Non-Air-Worthy aircraft will never be allowed to fly hence will be rejected and sent back. Crashes happen Nevertheless, but they're few. It's an extremely professional service that has been mocked in this film.

3) Anarchy- 'A sensation-seeking youngsters kill a minister and businessman who was the father of one in the gang. Then Capture the radio station then confess their act and put their lives at risk to 'Avenge' the death of their friend in a plane crash. Instead of seeking help for processing their grief, they become very emotional and rash and don't think through. However, having said this, I still think it's a very hard-hitting movie that shows the transformation of patriotism and immaturity to awareness very well.

Hope this helps, and don't forget to watch this movie.

(I'm Gonna grab my Headphones and Listen to this Album right now!)

-Umesh Eknath Aher
TE (Mechanical)

The King's Pawn

I moved to e4, a king's pawn opening, they say, dominating the centre. It's intriguing how adventurous life can be in a universe of sixty-four boxes, all black and white, with hundreds of strategies that are built and destroyed in moments. A uniformly slim figure with a bulb head moved to a square named c5, launching the Sicilian defence. The Sicilian defence is considered to be an aggressive move and a challenge to us, as it takes a position in the centre, and an attempt to knock us out.

In our world, we usually don't have names, our names are the same as the square on which we stand, like my neighbour's names on the left is d2, whereas the one on my right has f2 (for now at least). I don't like constant changes to my name, so I fashioned one for myself, Mick. Death, though painful, it is a trivial thing because we are merely reborn as a different piece.

A knight named g1, moved to f3, again dominating the centre. As the pieces moved ahead, some for protecting their own while others for damaging their enemies, but they all moved for one motive which was hidden as stone, they moved for winning. Twelve moves in the game and I lost my neighbour d2, the pawn, although he was avenged by the f2 knight. I was constantly protected by a knight from the queenside and a bishop from the kingside. My other neighbours from the kingside also came forward while the stage was being set for the king to exchange places with the rook on the left, who happens to be my best friend. In the last battle, when I breached the home of the black's, all the way across fifty-six squares, I got promoted to a rook, so he took my position.

As I snapped myself out of memories, we were at the end of the sixteenth move. The black's queen, whose name was c7 changed to a5. Our king went deep in protection as he moved to left, behind the pawns. The next move of blacks started a series of murders, assassinations, and sacrifices. The knight who was standing on my diagonal left got killed by a black pawn, and that ended the seventeenth move. I began the eighteenth move by avenging the knight and eliminating the death threat. A white knight named d4 moved up to the square c6, posing a death threat to the black king, but a king must be protected at all costs with minimum movement, even if it meant getting one of our killed. The knight was murdered by a bishop, d7, and once again I avenged a death.

Now I stood alone at the frontier of the blacks, only a bishop had my back, but I wasn't sure if he would avenge me as I did. The twentieth move ended with me standing toe-to-toe in front of the king, a situation in which neither I, nor he, could kill the other.

The queens moved one square up and down diagonally, trying to get a strategic benefit or securing themselves from getting killed. Next, the pawns, knights, and the rooks moved, each killing their own, but alas their enemy. Move twenty-eighth ended with a knight, b6, killing a rook, d5. My friend who was on d5 moved up to d3, avenging the dead. A sudden jolt kicked in, and suddenly I found my heart beating irregularly, a chill flowed through my body whispering, "it's time,"

I took one last look behind me and saw my friend beside me. One look behind him made it clear that it was necessary, and the bishops and the queen were ready to deliver the final blow. I looked up at the king, took a deep breath, and the black queen moved—clink.

-Gargi Chitlange
BE (Civil)

Rain

It's not just rain, it's everything,
Rain is like a love.
Rain comes and goes,
But it penetrates the land deeply,
And it will remain there indefinitely.
Whenever it rains,
It leaves an fragrance that you can't forget.
Some say rain clears your mind,
And gives you a fresh start, but I don't.
Rain brings memories,
That you cannot forget.
It's more than just rain; it's a sensation...
The best sensation.....
Rainfall from the first to the last drop,
Rain expresses something in everything it does.
Raindrops fall, the wind blows,
and the lovely sound of raindrops.
It's more than a word;
It's a way of expressing love.
It's not just rain, it's everything.

-Aditya Yashwant Patil

BE (Production)

Quotes

The best quotes, I can give to a person are:

"You can Build your Own Life, so, Don't Live One, Build One".

"Be Ashamed to Die, until you have scored some victory for Humanity".

"Change the World, by being yourself".

-Chetan Killewale

Fell in Love

Fell in love with you when you lost yourself while looking into my eyes,

I fell in love with you when you touched me the first time,

I fell in love with you when you blushed and

smiled while expressing your feelings,

I fell in love with you when you kissed me unexpectedly,

I fell in love with you when you took care of mine more than yourself,

I fell in love with you when I was much more important

for you more than anyone,

I fell in love with you when you started creating poems for me,

I fell in love with you when you always annoyed me,

I fell in love with you when you hugged me tight after our fight,

I fell in love with you when you behave crazy with me,

I fell in love with you when you expressed your love without hesitating,

I fell in love with you when you sang a romantic song for me,

I fell in love with you when you played with my hair for irritating me,

fell in love with you again and again whenever I just took your name...

-Nivedita Sonawane
TE (Civil)

Thou be the sun of your own

Thou be the sun of your own,
Illuminating thy soul,
With thousands of rays
Of hopes and blaze of love.

Thou be the sun of your own,
Fumes of gratitude and love,
Be sparkling along the way,
And new fire be born to selflessly serve.

Thou be the sun of your own,
Inside be the light,
The light illuminating from the rays,
Reflecting the unconditional mirror of love.

Thou be the sun of your own,
Dark night be there always,
Bleakest hopes light the lamp
Of the eternal way to home.

Thou be the sun of you own,
The sun be blazing only brighter to brightest,
love and compassion only be the rays,
Alone Enlighten thou soul.

-Krutika Jathe

SE (Robotics & Automation)

Silence

Sets and rises, the sun

Gives birth to dawn, twilight and dusk

A stranger - a nameless one, told me once

Of the beauty of them all; in response

A nod I gave him - my eyes shut.

Entombed in the labyrinth of my mind;

All the light - I cannot see;

Eternity to eternity, Darkness surrounds me.

Twists and flows, the river

Draws in beings, Eons ago a traveler

With throat - parched as a bleached bone -

Sang a song, his thirst quenched and gone;

My hands covered my ears.

Entombed in the labyrinth of my mind;

All the sounds - I cannot hear;

My own screams fill my ears.

Extensive and fragrant, the apple orchard

Mesmerizes a princess - innocent young

Her blushed skin akin to apples red, golden and grand

From her little basket around her little hand;

I stared at the apple she gave me, till it rotted.

Entombed in the labyrinth of my mind;

All the flavors - I cannot taste,

Eating ashes; with poison interlaced.

Silent and ominous, the grave
Weathers the elements, visited by none
But an old man - teary eyed - in the memory
Offers a white rose; for his wife Emilie.
Its fragrance - reaches me not.
Entombed in the labyrinth of my mind;
All the aroma - I cannot smell,
Choking on the smoke from hell.
Craved when I love, gave me hate
Craved when I hate, gave me love
Conscience empty; pain sustained me
Chained me down; bleed to break free.
Your embrace - cold; kiss – colder still;
Entombed in the labyrinth of my mind;
All the feelings - I never felt
Tell me – am I alive or dead?
Hidden underneath the sound of
Weeping and ragged breathing -

Forever hating myself;
The silence prevails.

-Atharva Puranik
SE

LOVE

We are always coming to see that love is about completeness,
compatibility, togetherness...

But it's not always about expressing;
it is in the little things,

There is a love, hidden behind someone's care, attention and time.
Sometimes it is about sharing anything just as a reason to talk to them.

Sometimes it is in just their presence around us.

Sometimes it is in seeing them doing their own stuff— smiling while
looking at them and feeling glad because they are the part of our life.

Sometimes it is in the first new year wish and that one
birthday wish which makes your day more special.

Sometimes it's about to get their single glimpse and wishing,
this moment would freeze...

Sometimes it is in seeing them growing and going ahead in
their journey and feel proud not only for them
but also about your choice...

Sometimes it is in, whenever going to that same place
and missing nothing but their vibe!!!

- Prajwali Prakash Waghchaure
BE (Mechanical)

She bleeds!!

So, you can't mock her over her periods!

Don't talk about it says her relatives,

Sit here, don't sit there,

Wear this, don't wear that,

Don't have this food,

Don't go to the temple,

Stay away from religious places,

Bro, she is already going through a lot.

She knows what to wear and what to not,

You may never understand what it's like to

Bleed...

Rushing and crashing,

Latching and falling!

To have your inside hurt like hell,

What is gross and impure is your mindset,

Not her bleeding!

-Gargi Barve
SE (IT)

It's "You"

Hey you!! "You are not perfect"

Make those words which was used to affect you long ago...

It takes your too much time to understand that

You can't be perfect in a way that others want.

Well, you have your own perfection beyond others vision,

You don't need anyone's annoying comments for no reason.

Don't let those comments affect you anymore.

Yes, nothing affects you anymore...

Because you all have someone who appreciates you in real,

You have somebody who sees your worth,

You have someone to love you beyond infinity and birth,

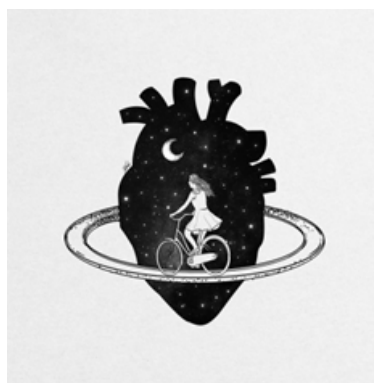
You have someone to find you cute the way you are...

Do guys want to know who's that somebody??

Well, YOU are that somebody.

I will repeat,

It's you and only you who is designer, decorator and admirer of your own life.

-Mayuri Jadhav
SE (Computer)

YOU COMPLETE YOURSELF

Once they look through the outer presence and look at you for what you really are on the inside, that's when the real you cannot be disguised anymore. All the façade comes crashing down like a house of cards & all that remains underneath is "YOU". That's when you realise, you can mask yourself up with things that make you feel better about yourself. But you cannot deny your reality. And you cannot escape "YOU". And you know what?! You don't have to because: "YOU COMPLETE YOURSELF", and that's all you will need, Love yourself without any greed, Only when you feel enough, Getting along with anything won't ever be tough !!

-Sambhav Sharma

FE (Chemical)

That Time of the night...

Heavy is the heart, heavy feels the world.

What could ever be the escape rather than these words?

Each breath as it passes makes sure that I get crazy,

Crazy over thoughts that are reel and even would make you hazy

I've been alone, I'm alone and I'll always be.

Crying myself to sleep with no one ever around to see,

Nobody to comfort or to hug or to kiss me.

The heart becomes full of sorrow and reaches its peak.

Then one day, that time shall come when I will go,

To a place that no one would ever know,

They shall grieve for one day or not even that much,

Because no one ever tried to get through this soul, and it remains untouched

These nights are very weird and can be very playful

Make you happy in one moment and in other leave you tearful

I shall close my eyes now hoping to get some sleep

Not in reality but in dreams I may find Peace

-Prajakta Borse
BE (Mechanical)

ENGINEERING

Engineering, Engineering,
 Engineering
 You going to turn my life's
 steering...
 I decided to grow on CS branch
 from many of your branches,
 And I got you after overcoming
 so many circumstances...
 Before you my life was full of
 Volts, Newtons and Ampere
 along with differentiation,
 integration and titration,
 But there were still some
 things blur
 that is computerization and
 implementation...
 You going to load things from
 my memory to my system
 software,
 That's why in this global world
 I want to be your player...
 Thanks for giving me a chance
 to become a creator...

My life was like boring
 assembly code
 now it will be interesting like
 C++, JAVA and PYTHON.
 I love the way you run the
 programs
 that never exist before...
 With your algorithms and
 compiler
 You going to generate and
 correct my life codes.
 I cannot survive without you,
 because you are going to be
 my processor...
 You are now here with me.
 My heart is overjoyed
 Up till today I was your
 consumer.
 Ctrl, Alt and Delete...

Mayuri Jadhav
 SE (Computer)

Bonds of Love

You are my peace, you are my beloved,

You are the one who cares for me.

The feeling that came from you,
made you my sun and my moon.

The day on which I don't see you,
Is the day when I feel alone too...

You are in my eyes, as the moon in the sky—

Looking at you makes me shy.

You are like the beats of my heart,
for me you are like a dazzling star.

You are the sun who shines very bright,
I am the earth who reflects your light.

You told me who I am and what I am

You gave me an identity just like butter and jam.

There is a bond of love between us,

There is a feeling of trust between us.

This is what keeps our relation constant

Without you my world is abandoned...

-Rutuja P. Patil
FE (AI&DS)

Are we losing ourselves in the process?

Sham, pretense, act, call it whatever you want. No one accepts it, but deep inside we all know that we keep pretending almost all the time. There are a very few times when we are ourselves. We are free minded in front of our friends, peers, and colleagues; although, we might not realize it that even this is perhaps not the purest candid version of us.

Most of the time, we pretend to be someone else— someone we adore, someone we want to desperately be like, someone we want to portray, to be like just to get into a company, or simply someone who we feel is COOL. Sometimes, we might benefit from it, but mostly we don't. There's a high probability of losing our own self in the process. We might end up questioning our own self, when exactly we turned into this wax statue— only supposedly perfect from outside.

We all grow up only to realize that childhood was the best phase of our life. Why do we feel this? We never really cared about the circumstances or the consequences of our actions, is that so? We just did things we enjoyed doing. Never pretended and were awfully innocent. But this changed when we grew up. We modeled ourselves in such a way that we were a perfect candidate for a job, a student craving for marks, or a child who gives in to parental, social, or peer pressure just to FIT IN! But what about who we really are? Have we lost that innocent child inside us? Have we lost our true self?

Well, we probably have. And it's natural, but it's really important to keep a balance between our childhood and adulthood. Maturity is important, but so is our true self. Being too naive is harmful, being too productive is harmful too.

Excess is poison, be it whatever.

Now, changing our self to be a better version is not a bad idea at all! But pretending, definitely is. Trying to improve our self for the betterment of our own, our parents, our friends, or the society is really good, but only if we are doing it willingly. The crux always remains PRETENSE, and not CHANGE.

For change is constant. But pretense should perhaps not be.

-Anushka Varade

TE (E&TC)

FLAWLESS IMPERFECTIONS

Flawless is a word very close to perfection, and may I know your definition of perfection? We dissect ourselves into pieces, judging each other, thinking perfection is something we can achieve. But. To think you can be flawless is the biggest flaw we possess. Life puts in front of us two choices: Be perfect and be admired, or be authentic, be you, and be loved. Don't imprison yourself in a world which is constantly trying to make you someone else. Embrace your flaws; they make you more distinct. (Kintsugi— a Japanese tradition— the cracks in a pot are mended with powdered gold because they believe your broken places make you stronger and better than ever before). Just try and create a bit of awareness about the emotional depression, the dark fearful tunnels you have created within yourselves. Didn't you, yourself, install this bug of jealousy, a feeling of comparison, and hatred? Instead of installing affection, a working attitude, a fearless mindset, and the courage to be you. The other day I saw an advertisement saying, "wear your flaws like a voluntary Star."

Every second we dive into our identity— either psychological or physical— a desire rises up, creating a want for something, and a feeling of compulsiveness for achieving something, to feel complete; unconsciously making your emotions, energies, feelings, and thoughts to be remote that is dependable on external factors.

Not following desires does not mean you need to resist your natural temptations or consider them mistakes, sins, or guilts. Instead, it means to follow your natural inclinations joyfully, making every task you encounter a brave romance, cherishing the tiniest details and not sinking in it. Instead of enjoying the grand flow of it, take a second off to keep your identity aside, entering an eternal world from an external world; it is here you will discover a constant, unending source of happiness and completeness within yourself!

-Teena Nemade
TE (Civil)

VINTAGE

Memories are not abstract;
Perhaps a place to be
Through the tunnel of thoughts,
Through the ecstasy...
Memories might not be clear,
Though they give warm and chills,
Those vintage things in head
Possess a lot of feels...
It's like a breeze unknown;
A flashback deeper into lone,
Those Vintage memories are fine,
Just set up in a line...
My Vintages belongs to me,
Complied with all that WE,
It's not too hard to know
What's me and What's my flow...

-Dinaz kazi
SE (Robotics & Automation)

The Ballad of the Prison

We have heard the song in the
 prison cage
 In the dim and dusty town,
 And far away on the moorland's
 edge
 When the summer day went down,
 Among the deep green leaves of
 June,
 And the wild-flower bells did ring,
 But they sound upon our prison cell.
 Oh, the sun has come, and the light
 has come,
 But it cannot break this heart;
 The wild-flower bells do not call me
 home
 For they do not call me free.
 I hear the prison gates shut close
 And the prison doors close fast;

'Twas there I heard the last night,
 The last night the prison bars did
 clang.
 Oh, we have seen the dawning light
 And the summer day and we did
 hear
 The wild-flower bells upon the moor
 For we did hear them call;
 'Twas there that we heard the wild-
 flower bells
 But they call to us no more.
 Oh, the sun has come and the light
 has come,
 But it cannot break this heart;
 The wild-flower bells do not call me
 home
 For they do not call me free

-Gurkiratsingh Kohli
 TE (E&TC)

Moment of Night

The wind is cold, and the night is dark,
The sand is wet, and the sea is rough,
And the rain is cold, and the waves are grey.
The wind will blow, the night will darken,
The sea will storm, the clouds will pour,
And this day that we have seen,
must soon be past.
Now the tide is coming in, and it creeps,
It creeps up to the moonlight very slowly,
But the moon is watching, and sees
when it goes.
The silver sands are covered over,
and deep,
And then you can never see the sea.
The tide is rising high, in the sea it covers,
The wind blows, the waves leap up and down.
Now, the land is covered,
and the shore is hidden by the tide,
and I do not know,
If the ocean be wet or dry.

-Gargi Chitlange
BE (Civil)

Life is a song

We humans have much long life in which we undergo different stages.

We grow, we struggle, go through ups and downs, people come in our life and go, money comes and goes, we become young and then

old. There is a striking reality of life. If we were told to remember happy moment in our life we would count them on fingertips. These are those times when our happiness is at zenith, and we feel something

like this 'This is life changing moment', 'I will ever remember this', 'I am above all'. Such feeling last for very short time like from few minutes to few hours.

Here happy "moments" is the striking thing. It's so strange that in a life so long we have very few such moments. Often, we say that we are happy but in real

it means we are not sad or its just better than worst. Most of the time there is nothing new in us

life. Even our thoughts are old, we don't think anything new.

All this is analogous to the concept of 'chorus' in a song.

Chorus is the climax of song; the most captivating line or stanza of the song. It comes repeatedly in song but altogether it is small part of song. The chorus makes us remember the song. Chorus is most appealing part of song which also has

most beautiful music in the whole song. Many times, people hear the song again and again just to hear the chorus.

Same happens with our life. We live for many years.

But very short time of our life is spent in splendidly. And we just live because of those good times.

We live for the happy moments; we live for choruses of life.

-Atharva Chandrashekhar Dalal

FE (Mechanical)

What is Music?

Music is just like yoga; it keeps you happy and fresh. It is also called the universal language of life. It is a combination of melodies and harmony. Music is not just a sound or rhythm but it's a feeling and emotions of a person. Music touches the heart through the ears.

Music helps us to get rid of our sorrows, depression and stress. Music also gives us joy in our happy times. It has the power to refresh our minds and soul and keep them calm. Music has different types of languages, for example, jazz, rock, pop music, hip hop music, folk music, soul music etc. It has the divine power to act as an energy booster.

Music is a header to all human emotions of our daily life, and also plays a vital role in our life it can be used clinically as well used as inspiration for life and career it heals people by providing them peace and joy

"It is said that a day without music is a day wasted"

-Rashi Sandeep Bhandari

SE (Computer)

Incredible Nations Art

Dance is the word that in itself reflects energy, strength, grace, elegance, perfection, traditions, etc. Dance is life in its purest form of a collaboration of the body and soul, which results in magic that can't be experienced anywhere else. India has a very prosperous culture of dance and music traditional, classical, folk, and tribal dance - forms. These incredulous traditional dances of Incredible India originated during ancient times and are considered the mother art of classical dances. Among all Indian classical dances, nine main dance forms have contributed immensely to the richness of our culture and are widely popular.

Bharatanatyam :

Bharatanatyam is considered being the ancient form of dance and the mother of all other styles of classical dances in India. And this dance form emerged from the art of temple dancers in the state of Tamil Nadu and is based on Nitya shastra. Bharatanatyam is a reworked form of dance from the tradition Satri and a combination of expression, music beat, and dance. Bharatanatyam is considered being a fire dance, the mystic manifestation of the metaphysical element of the fire in the human body, and one of the most popular styles of dance performed by male as well as female dancers.

Kathak :

Kathak originates from Uttar Pradesh and is one of the nine forms of ancient classical dances in India. Famous Kathak dances are derived from katha or storytellers, people who narrate stories during the whole art of Kathak dance. It is also a dance form that needs a lot of perfection in each continuous movement and also has an attractive costume base.

Manipuri :

Manipuri dance form is one of the major classical dance forms of India, originating from the northeastern state of Manipur. Manipuri themes are based on the Ras Lila act of Radha and Krishna and are purely religious, along with spiritual experience. The dance is unique with its delicate, lyrical, and graceful movements with only rounded moves avoiding any forms of jerks, sharp edges, or straight lines.

Odissi :

Odissi is the oldest surviving dance form in India, originating from the state of Orissa. The Odissi dance form is known for its style, the independent movement of the head, chest, and pelvis. Beautiful Odissi dance is a traditional and ancient temple dance, and it shares many common elements with Bharatanatyam but with a higher rhythm.

Kathakali :

Kathakali is one of the most attractive classical Indian dance-drama performed by well-trained artists. Kathakali originated in God's place Kerala in the 17th century and got popular in every corner of India. Kathakali is a group presentation in which dancers take various roles in performances based on themes from Hindu mythology, especially the two epics, the Ramayana and the Mahabharata. The attractive makeup and detailed gestures and elaborate costumes of the characters, along with the body movements with playback music, make up an amazing visual experience.

Kuchipudi :

The classical Indian dance form originated in Andhra Pradesh state and got its name from Kuchipudi village near the Bay of Bengal. It is known for its graceful movements and its strong, meritable and dramatic nature. This dance form is performed with violin, flute, and the tambura instruments and the characters first introduce themselves by the dharavu. The movements in Kuchipudi are quicksilver and scintillating, rounded, and fleet footed. The solo exposition is the most popular form of this dance.

- Shivani Jadhav
TE (Computer)

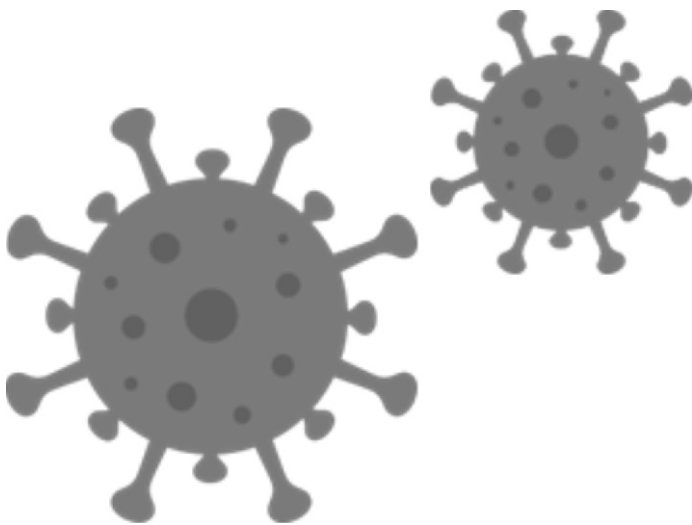
What Corona time taught us?

What a virus came and changed everyone's life. Humans have suffered from many diseases in the world so far, but the virus has wiped out the entire world by spreading the virus throughout the world. The number of patients is still increasing in many countries. The situation is the same in India too. There is a good and a bad side to everything in this world. And that's what this crisis has done around the world, and it has taken millions of people by surprise, but it has also taught a lot of things to many people, and if you think about it, you have gained a lot. The coronavirus was such a deadly virus that it stopped the whole world. The government of India announced a lockdown, so it was time for everyone in the family to stay home, so all the family members could spend time together. Yes, the corona has taught me over the years that sometimes good emerges from bad. We learned a little bit about technology and began to understand the language of this earth, but the truth is that we are charged in front of nature. A virus invisible to the naked eye can destroy the entire human race, but even in this frightening and stressful environment, many have learned some things, some have learned the same things, we have gotten into some new habits, and the positive and negative body has made a huge difference in the lives of all of us. Someone who focused on reading during Corona's time; someone interacted with family more than before; someone re-experienced childhood; someone watched web series; someone participated in social media innovation and most importantly many never gave time for themselves Corona realized the importance of health assets. Corona not only taught us how important hygiene is and how we can live a healthy life through fine habits but also taught our people how beautiful family life is in the village. Compassion taught us three important things: to live in difficult situations, to teach us how low our needs are. And third, to teach respect for nature. Humans have done great damage to nature. Pollution has increased global warming and its effects are beginning to show. But now you have a simple answer to the question of what this corona taught? If nature bothers you, it bothers you, and nature should not assume that this is an important teaching. So, taking care of nature is one of the biggest lessons learned from the crisis. During the Corona period, everyone pursued their hobbies. Everyone got a chance to do their favorite things. Since school and college were closed, the online education system was introduced. Not only are housewives able to spend time happily with their children every day with new foods but also because of the closure of road traffic industries, noise pollution, and air pollution have been reduced. Office meetings for office employees using various apps launched online, people got acquainted with the latest technology. Just as there are two sides to every coin, there are good and bad sides to everything. We have also lost some of the things we earned during the Corona period. The boys and girls also lost their jobs. Lack of employment for young children has created tension among them. Traffic from one village to another has been disrupted. The closure of buses from one village to another has damaged private transport houses. The closure of buses and trains has also caused huge financial losses to the Government of India. Restrictions on children due to closure of entertainment venues such as gardens, temples, malls, and theaters. Corona has given impetus to Indian culture such as washing hands and feet

when coming from outside, joining hands, saluting, proper disposal of garbage, daily bathing, wearing clean clothes every day are some of the good habits already present in our Indian culture. But people were forgetting who reminded us of our Indian culture.

What Corona time taught us? There was a lot of awareness about diet in Indian culture but in modern life and stressful life proper diet was widely neglected. Hotel culture side effects, such as fast food like pizza burger chips, endanger people's health. People with life-threatening illnesses such as diabetes and high blood pressure are exposed to the Coronavirus, but they also understand the importance of the immune system. Corona Virus To understand the importance of human body property, proper physical habits, proper pranayama, etc., need to be considered. The greatness of Indian culture was understood for a reason but at the same time with the proper use of modern technology the situation of the time was overcome. The world continues to thrive with the help of mobile computers and the Internet, with applications like Google Meet, zoom continuing education. Corona shattered religious ideas During the lockdown, all religious places, such as temples, mosques and churches, remained closed No saintly cleric or religious leader of any religion has come forward to defeat Corona. On the other hand, the central and state governments, which we always criticize, rushed to our aid like gods It is just as important to think about what you gained and what you lost in the Corona period as it is to think about what you learned in the Corona period. Doctors, nurses, health workers, caring for corona patients without caring for themselves and their families, have saved the lives of many people today. At the same time, the police alerted us from time to time and faithfully carried out their duties. Some people voluntarily served compassionate patients. Till date, the governments of various countries have been spending heavily on securing their borders, with emphasis on military armaments. War was being fought on the border. It did not have much effect on the domestic society. If warfare was fought with the help of army, then wars can be fought biologically and not just with the help of army and sciences. So, the society also has to be enlightened During the corona period, many people got to enjoy their hobbies Living as they please, but not just for those who have enough money, but for the poor, this corona lockdown has become a monster... This is how Corona taught us to live. The years 2020 and 2021 will be remembered for centuries to come.

-Prajwal Mali
SE (E&TC)

HOW DOES ENGINEERING CONTRIBUTE TO MODERN WORLD INNOVATIONS?

Innovation is the need of modern world. Day by day, new technologies are innovated to make our life more comfortable and advanced. With all the revolutions, technology has made our lives easier, faster, better and new more fun. But to give birth to these technologies, knowledgeable and skilled individuals are required as, whom we called as engineers.

In this modern world, as the population is reaching to its apex, there is increasing demand for buildings, restaurants, hospitals, business complexes, etc. Here comes the task of Civil Engineers. Civil engineers are necessary for designing, construction and maintenance of such construction complexes. Architects and Interior Designers are required to glorify the work of Civil Engineers. Interior designers make the indoors functional and beautiful. There is a great demand of innovative interiors in huge Hotels, Malls, Airports, etc. making the role of Architects and Interior designers crucial in modern world.

With the increasing population, there is a rise in health issues. Variety of diseases emerging day-by-day requires various specific treatments, advanced equipment's, etc. To detect any specific disease, there is requirement of medical equipment's which can be manufactured by engineers. Equipment's such as x-rays, Sonography machine, MRI scanner, laser equipment's, etc. needs skilled and professional individuals to design and manufacture them, enhancing the importance of engineers in medical field.

In this rapidly emerging world, Business has reached at the top level. There is always a need of software, algorithms, etc. in Business industry. Various techniques like data mining, neural networking, web designing, etc. have crucial role in Business for analyzing data, advertising, knowing public demands and interests of customers, etc.

Software engineers play important role in designing software's useful for various fields such as cyber security, marketing, etc. Social media has brought this world closer. Different types of social media applications such as Twitter, Facebook, WhatsApp, etc. required skilled engineers for development, maintenance and security purposes. Engineers are also needed to design various gaming applications, software's and also web pages, business profiles, etc. Also in educational field, there is need of various teaching software's, new learning techniques, various learning methods for practical understanding, etc. Hence computer engineers are in great demand.

-Tejal Bhalerao
FE (Computer)

She Danced...

When she Danced...

The Forest hummed to the beats of her
steps...

When she danced,

The Music flourished with the sound of
crushing dried leaves...

When she danced...

The dew drops splashed into the pond to the
claps of her feet...

When she danced,

She Danced...!!!

-Aditi

LIMITLESS

Take me high,
High to the sky,
I want to see the sky by being in it,
I want to touch it by my figures,
I want to lift it and feel it,
Play and sleep and stay in it,
I want to make it mine,
All mine,
But someone told me it cannot be yours,
You didn't make it,
You don't own it,
I said is that so,
Now wait and watch,
Here I go,
Take me even higher,
This time above the sky,

Above the clouds and all the rain,
This time not for being in someone
else's cloud,
But for making my own,
This time not for seeking pleasure from
others creation,
But for creating my own,
Make your own,
Seek what you want,
From your own.
[If you stop me from achieving,
I will achieve higher than that.]
[There is no limit,
If sky is the limit,
Make your own sky,
MAKE IT LIMITLESS.]

-Aditya Nimase
FE (Computer)

Winner Vs Loser

The winner is always a part of the answer,

The Loser is always a part of a problem;

The winner always has a plan;

The loser always has excuse.

The winner says, let me do it for you.

The loser says, That's not my job.

The loser sees the problem in every answer;

The winner sees the answer in every problem.

The winner sees the green near every sand trap;

The loser sees the Saint trap near the answer.

The winner says, " may be difficult but it's possible."

Looser says, it may be possible, but it is difficult.

-Mansi Deepam Mahajan

SE (Computer)

How has the current pandemic situation affected students across the world?

The foundation of every nation gets crushed whenever there is a depreciating outbreak of pandemic in the world. Several innocent lives fall victim to it. In the present time that outbreak is COVID-19. Covid-19, the worst nightmare of the millennials, has drastically spread its lethal web across the globe. And everything has been on a halt since then. Many sectors of the world had to suffer due to the impact of the crises. One such sector is the education system which had a global impact, on all the students worldwide.

All the educational institutions around the globe have been temporarily closed down to reduce the spread of Covid-19. China was the first country to pull in restrictions against the pandemic, and a while later all other nations followed the same. Home quarantine has caused many problems that are difficult for students to cope with. Number one problem is the social statue of the students that have hit the most. Students are unable to have a physical interaction with their friends and teachers. This state of nature is new for the students of young age. They are in a limbo of confusion due to uncertainty of the situation. No one knows when will things become normal. In such conditions, they can neither study nor work. The pandemic had a robust effect on part-time students, undergraduate students, students with a lower living standard and a less developed region from Africa and Asia. Majority of the schools, colleges and universities have shifted toward the digital platform to link with students and resume their studies from home. The learners are grasping knowledge through video conferences and live interactions with their teachers through the internet. The governments around the globe are doing everything possible to prevent failure in the educational process. They are coming up with new policies and bringing more investment in the field of digital literacy and its infrastructure. So that there is flexibility and a user-friendly system in the digital platform for both, the teachers and the students. But this kind of facility is not available in the underdeveloped nations. Some countries in Africa and Asia are not able to do so due to lack of internet service provider and weak digital infrastructure. Although the Covid-19 pandemic is affecting all students, it has impacted more to those who were in their last year of bachelor's degree. They don't have a result in their hands. And the unemployment rate in India is skyrocketing. Students appearing for the engineering and medical college entrance exam test had to suffer a lot due to the postponing of their exams. Many of the exams either did not happen or were closed down in the middle. Due to such circumstances students went through a trauma of emotions, which led to depression and anxiety. Many students have committed suicide to get rid of stress and the signs of failure in their coming future. Education disruption impacts the readiness of students for the future and also has a gargantuan economic and lifestyle impact. Students from rural areas were affected the most as they didn't have the accessibility to the internet and current news related to studies and exams. Many of them lost their jobs and internships and are struggling to have a livelihood. Especially the students who are orphan. Every educational institute in the world makes a planned schedule and timetable advance in time so that their systems operate smoothly. Due to Covid-19, their plans have got muddled. Many educational institutes are facing problems of lack of funds.

Thus, shifting the education system on a digital platform helps them a lot. But in some parts of the world students are facing problems as the universities and schools are demanding more money than usual. Financially backward students are falling prey to the rise in fees. The government should have a look into this matter and pass a decision to help those students. Due to this pandemic, parents now have time to spend and be able to focus on their kid's studies and education. Students were discussing their problems with their parents so that they have crystal clear views related to education. To make things easy for students, many online educators have developed courses for students to procure knowledge outside the academic subjects. Students are learning about coding, ethical hacking, English speaking, and many others. They are attending and are applying for online internship courses. Some of them are working on futuristic notions which could change the world. Others are focusing on startups which could pave their paths towards a better future. It's a fact that people die due to the fear of disease rather than the disease. In the time of lockdown, students mind and body get affected the most. They should try meditation to help themselves stay calm. Engaging yourselves in in-home activities or fun activities could help. Students should find a source of inspiration and positivity for their coming future. Nothing can stop you if you are on the move. The spare time which the students have got due to COVID-19 is precious in itself. They should make use of it as much as productive as possible. They can use this time to learn new skills and hobbies and refurbish the old ones. Those skills can be painting, dancing, indoor games, singing and many others. Start reading eBooks through the internet to learn something value-adding. Or later you could end up with just regrets. Instead of clicking on the phone, try to find the improvements needed. Change your frame of perspective if you want to see a change.

This pandemic has opened a new window of opportunity, which is online education. It is very vital in a country like India, where 48% of its population is between 15–40 age group. And all of them want to learn something new every day. In today's day and age, online learning isn't just to satiate curiosity and to get quick answers. But to explore the vastness and richness of the subject. EdTech companies and startups have a well built and feasible structure which is cost-effective, sustainable and user-friendly. You can access this course from anywhere and at any time as per your needs. You can interact with the professionals of the particular field to solve your doubts and resolve your interests. It's estimated that in 2021 the online education market of India would be around 2 billion dollars. Which will be a win-win scenario for both the students and the governments.

Truly Covid-19 pandemic has unleashed the biggest calamity for the 21st Century. But as every coin has two sides, so do the situations and its consequences. And thus, we need to overcome this situation and squeeze out the yield. While doing so, remember to avoid public gatherings and maintain social distancing. Follow the guidelines provided by the WHO. And appreciate the front-line heroes around us for their service.

#Dontspreadthedisease

-Lokeshkumar Thakare

TE (Mechanical)

India's diplomacy as a Soft Power

Somebody ask me, what type of Nation India is? I preferably think that what type of diplomacy does India practicing? Is it Simple, strategic or? bidirectional towards the other nations? Unlike, As the world practicing globalization through the trade, treaty, defense, market etc., our country practicing it as showing the value addition. Now the value addition may be in the field of law, architecture, entertainment, culture, peace, human rights, religion, medicine, environment, sustainable development, happiness, etc. By considering these things, so can we say India's diplomacy as a soft power at the global level..... There are two types of countries mainly Hard Power and Soft Power. Hard Power country mainly deals with military force, defense, which having strong economy, which makes sanctions to many other nations. The best example of these is like United States. While in opposition to Hard Power, Soft Power countries deals with attracting the peoples through their values. The best example is India, Japan. Now, how the India uses its Soft Power Policy? Few years ago, PM Modi begins the program "World Yoga Day". Today it is celebrated globally on 21st June each year. Indian Cricket team always sitting in the 1st position. India having legends like Tendulkar, Kapil Dev, Dhoni & Kohli. One of the Seven wonders, Taj Mahal is in India. India respects women unlike the world in such a level that peoples even pray the goddess. This is the best example before others. In India, constitution has given women's all rights & equality status at the starting only unlike the other country. Almost all religions exist in India but we have unity in diversity. Bollywood is famous at global level. 3 Khans, Amitabh Bachchan are more famous than many other actors from Hollywood. Bahubali is the biggest hit & most liked Indian movie thought the world. Most of the countries attracted towards India just because of Buddhism. Because it originated in India. "Mehmaan Bhagwaan Hota Hai" such type of culture makes tourism increase. Our Ayurveda teaches the world about medicine. Today India is known as World's Farmacy. The good environment & geographical locations make it stronger & example before the others. Because of all above the things, can we say, World's peoples attacking towards India. So thus, can we say India emerging as a Soft Power nation. Now that day no longer further, when the India become the Vishwaguru once again in Software.

-Wilson Gowardhan
BE (Electrical)

I'm a Girl

I'm a girl, and I am in my young age.

Pretty, energetic, charming, cute, happy, and naughty.

A graceful girl.

But I'm a girl, and although I am young in age;

I'm sad, worried, broken, and frightened.

Yes, I was beautiful, but my glow is lost in worrying.

I was charming, but my charm is lost among rude people.

Yes, I was attractive, but it is lost in my straightforwardness.

I was energetic, but it is lost within disappointments.

Yes, I was happy because I was unknown to tears

-Rameshwari Thakare

BE (Civil)

NEED U !!

I want you to be there when I cry,
Bring me a band aid when I bleed.
I've lost the light this world used to hold,
but you're the only star I need.
I don't want to seem selfish,
and I don't want to ask too much of you.
But if you have a lifetime to spare,
I'm willing to hand mine over too.
It's 3AM and the lonely is sinking in,
I'm looking at your picture again.
You smiled so bright the last time I saw you,
but now your smile looks so dim.
I wrote you a lullaby,
even though I know we are not kidding anymore.
Maybe someday I will sing it to you,
and you will remember the promise
I made to love you forevermore.

-Samyak Manoj Shingi
SE (E&TC)

Alternate days of silence

How strong are
those bright days
which hold on
those tears so
firmly
&
Weakness of those
nights has levels
of amazement ! which
let it go of so in
damn silence.

- Sonakshi Prakash Shingade
(BE Mechanical Engineering)

Introvert's Survival in College

The basic definition of an introvert is "a shy person who prefers to be alone than with other people". According to a survey 30 to 50 percent of the population is introverted in India. As more than half are extroverts, introverts may find their influence over them in college. It's a human tendency "the majority seems to be right" due to which introverts may experience Inferiority complex. But that's not the case; in fact introversion is the power of being alone and still conquering the world. But the term introvert does not equate with shyness or lack of communication. Introversion is the personality in which a person is not willing to talk with a group of people while lack of communication skills is something you are not able to make conversation. In today's competitive world one can't excuse themselves of being introvert over having bad communication skills. The word survival in the Title may sound harsh but co-coping with a group of people almost opposite to your personality and still not draining out is a task. For this to happen you have to accept and make some changes in yourself that definitely would not alter your personality (i.e. from introvert to extrovert) but will give the advantage of living in an extroverted society. Below are the points one should consider if wanted to survive (grow) in college.

Talking is the key : Try to talk with a slightly more number of people in college. This will make you confident while talking.

Join clubs : Joining clubs will give you the experience of interacting with more and new people.

Find an extrovert friend : Though you are an introvert try to be a friend with one who is an extrovert. This will make you familiar of living in extroverted group of people.

Play games : Playing games acts as a stress buster and gives the courage to be in a large number of people.

Do what you love : By implying the above changes you may feel drained out or uncomfortable and to compensate this do things which you love on daily basis. Remember introvert is a personality, not a disorder. There is nothing bad about being an introverted just you have to work on the skill which is necessary for today's world even if it comes under the extrovert category.

-Sumeet Pravin Kulkarni
SE (Computer)

ART WORK

DESIGN SECTION

उमगलेल्या सृष्टीचे, सार काहीसे शिंपता
कणाकणातील सृजन, कलेने परी गुंफता

सप्त स्वर संगीत, वाद्य नृत्य गंध कृती
कुंचला, रंग करी साथ रेखाटण्या आकृती,

निर्मितीच्या आकाशाला, चतुशष्टी कलेचे तारे
कलेचे मिळावे वाण, रेखाटण्या हे भाव विश्व सारे

वर्णीतो अंतरी रंग, गिरवण्या सारे भाव
अव्यक्त व्यक्त करी, कला साधन हे अना

EDITORIAL

**Art is the way of expressing our thoughts,
it's a medium of communication**

It was an honor for me to work as design section head in the college magazine "Beyond The Horizon". Working in a team full of people with different perspectives and thinking was a challenge and fun too. I Learned, explored, and experienced a lot of things that will help me in my future. Designing a magazine was a great challenge because here we have to make such a creation that will reflect creativity, thoughts, and imagination. Working in a college magazine has helped me to go beyond the horizon of my imagination, skills, ideas, perspective, and capabilities. I have upgraded my qualities due to this opportunity. I am thankful to my professors for giving me this opportunity.

In reality, Magazine is not just a bunch of papers but it's an exhibition, a reflection of talented young writers and artists. If I talk about art then in this world full of various languages art is the one language that is used to express instead of using words.

We can say that "where words fail art speaks"

**Yours,
Shivani Bhausaheb Jadhav
Third year (Computer)**

Shweta Zaware
Second Year (MBA)

Gauravi Vasantrao Gawale
First year (AIDS)

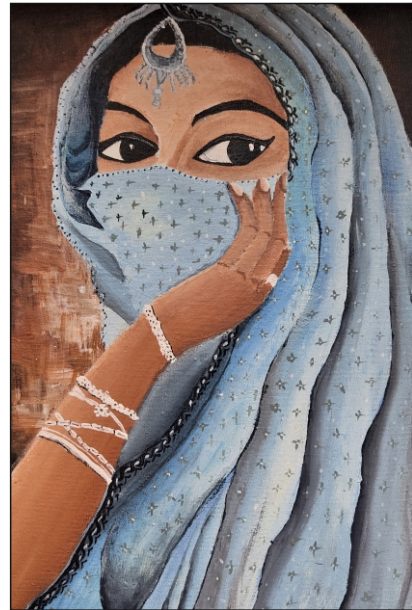
Roshan Shivaji Pingle
Last year (Production)

Tanay Laxman Ahirrao
Second year (Mechanical)

Vishakha Premkumar Sainani
First year (Computer)

Anushka Unhale
First year (Computer)

Umesh Gosavi
Last year (Mechanical)

Shruti Shinde
First year (IT)

Prathamesh Nitin Dharmadhikari
Second year (Computer)

Sanjita Sanjay Jain
First year (Computer)

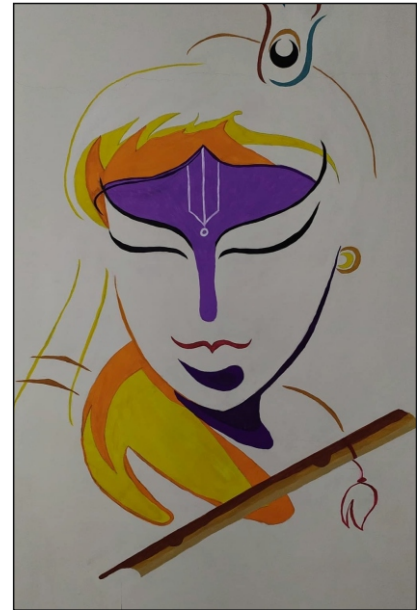
Dhanashri Gulabrao Patil
First year (Computer)

Sarthak Wagh
Third year (Computer)

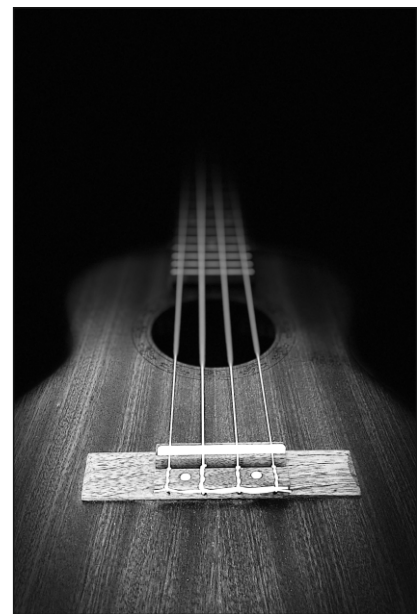
Neha Dilip Ahire
Third year (Mechanical)

Sakshi Ghodke
First year (MBA)

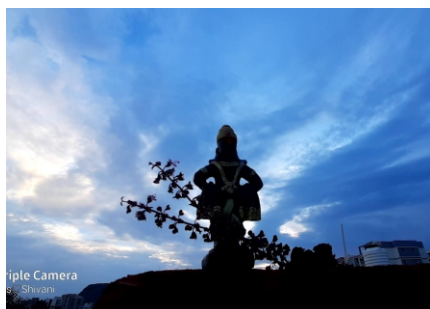
Atharva Deore
First year (Computer)

Arya Patil
Second year (E&TC)

Neha Ravindra Kothawade
Third year (Computer)

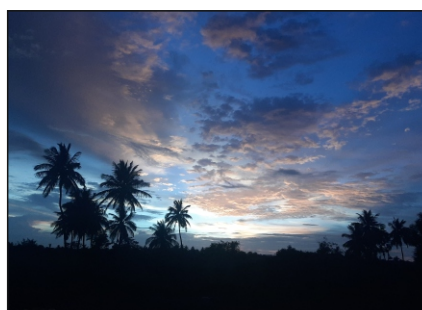
Shivani Jadhav
Third year (Computer)

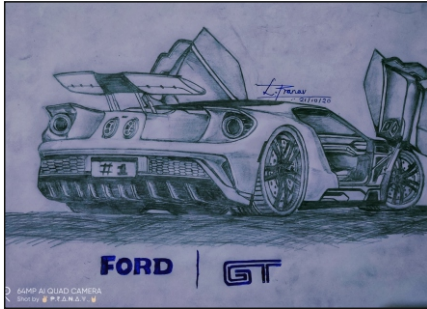
Tina Anil Nemade
Third year (Civil)

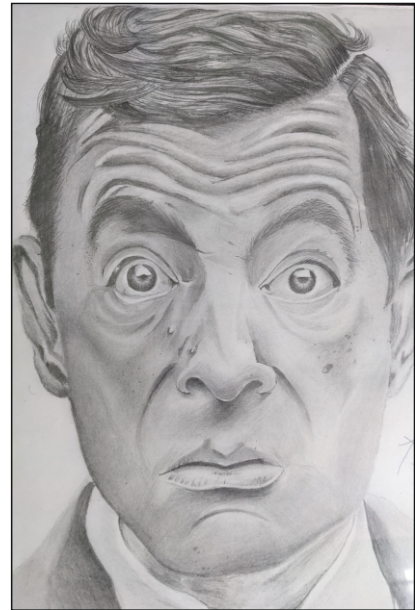
Shweta Zaware
Second year (MBA)

Sanyogeeta Patil
Last year (Civil)

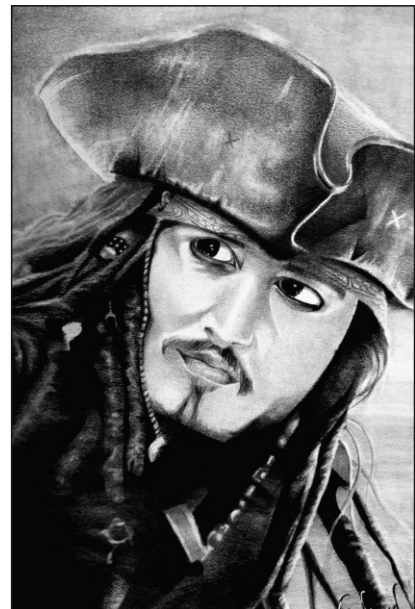
Pranav Lature
Second year (Computer)

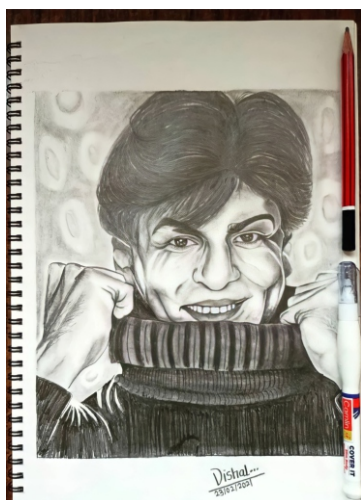
Atharva Kailas Shimpi
First year (Computer)

Varun Kiran Kunwar
Second year (Mechanical)

Vaibhav Gaikwad
First year (AIDS)

Vishal Sambhaji Borse
Second year (Computer)

Omkar Gule
Second year (Mechanical)

Vishakha Premkumar Sainani
First year (Computer)

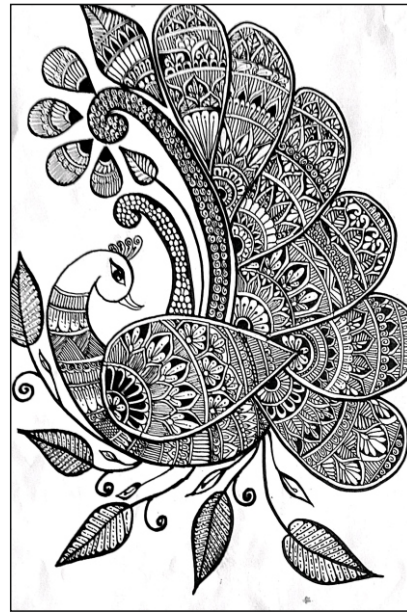
Shivani Jadhav
Third year (Computer)

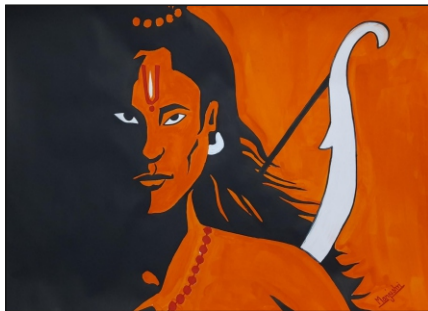
Sharyu Rajesh Marwadi
Second year (Computer)

Rameshwar Manoj Pol
First year (AIDS)

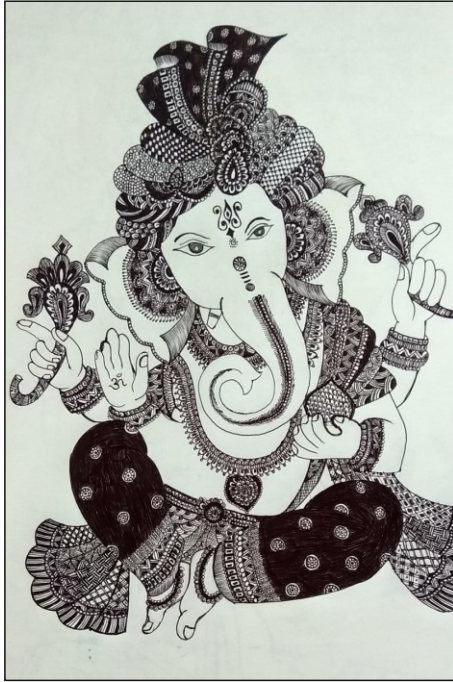
Shruti Ware
First year (Computer)

Manjushri More
First year (Electronics)

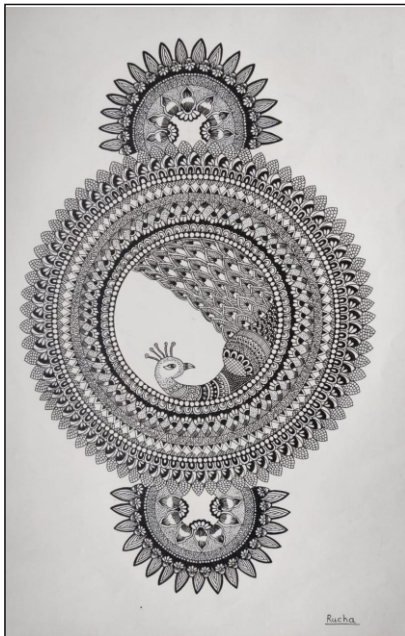
Raj Eknath Kuwar
First year (Computer)

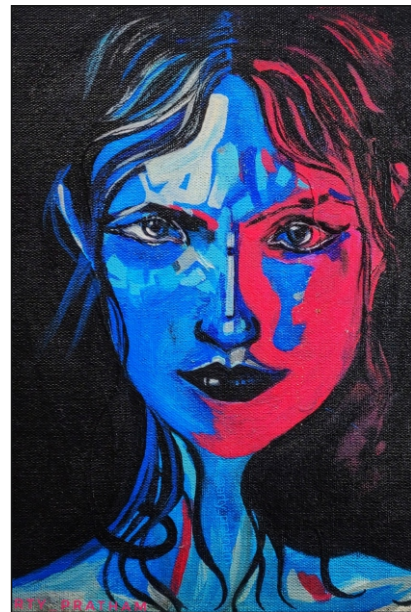
Shweta Kharde
Last year (E&TC)

Nishigandha Balasaheb jadhav
First year (MBA)

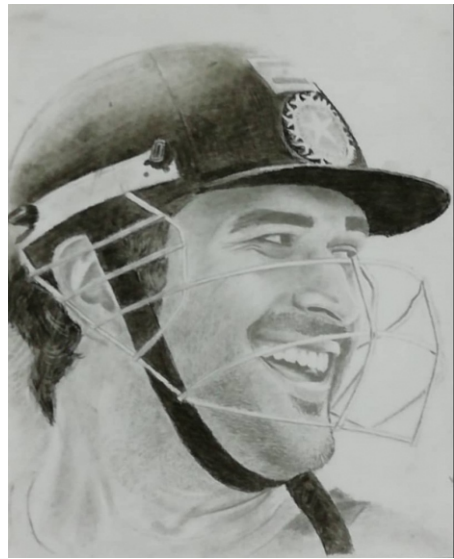
Rucha Chandrashekhar Mondhe
Last year (Civil)

Prathamesh Nitin Dharmadhikari
Second year (Computer)

Gargi Chitlange
Last year (Civil)

Janhavi Indrajeet Nagare
Second year (IT)

Ankit Sudam Gorane
Second year (E&TC)

Vaibhav Gaikwad
First year (AIDS)

MEMBER'S EXPERIENCES

सर्वप्रथम मला संपादकीय मंडळामध्ये मराठी विभागात, माझ्या मातृभाषेमध्ये, काम करण्याची संधी देण्याबद्दल मी महाविद्यालयाची तसेच आमच्या संपादकीय मंडळाची आभारी आहे. मी असं म्हणून की महाविद्यालयीन वार्षिक अंकाने, "होरायझन 2022" ने माझ्या विचारांना तसेच लेखन केलेला एक नावीन्यपूर्ण वेशभूषा देऊन त्याचे रूप अधिकच सुंदर केलेले आहे. नवीन मित्र-मैत्रिणींसोबत मिळून मिसळून काम करताना विचारांची देवाण-घेवाण झाली. एकमेकांच्या सहकार्याने केलेल्या कामाचे फळ नेहमी उत्कृष्ट असते. याचे उत्तम उदाहरण म्हणजे "होरायझन 2022" आहे. एकूणच संपादकीय मंडळामध्ये काम करण्याचा माझा अनुभव अविस्मरणीय व प्रेरणादायी होता.

~सायली चंदन कुलकर्णी

"होरायझन २०२२" या महाविद्यालयीन वार्षिक अंकाच्या संपादकीय विभागात काम करण्याचा अनुभव खूप समृद्ध करणारा होता. या निमित्ताने नवीन मित्र-मैत्रिणींसोबत काम करता आले. बाकी लोकांकडून नवीन गोष्टी आत्मसात करता आल्या. तसेच मराठी विभागासाठी आलेले लेख, कविता यांवर काम करताना नवीन दृष्टीकोन विकसित झाला. या अंकासाठी सर्व सहकाऱ्यांनी मिळून उत्कृष्ट काम केले आणि त्याचीच परिणती म्हणून हा वार्षिक अंक आपल्या सर्वांपुढे सादर झाला याचा सर्वस्वी आनंद आहे.

~हर्षदीप मिलिंद पाटील

अभियांत्रिकी सारखे तांत्रिक शिक्षण घेत असतानाच माझ्या मातृभाषेत स्वतःला अजमावण्याची संधी "Horizon 2022" या महाविद्यालयाच्या वार्षिक अंकाने दिली. प्रथम वर्षापासून एक गट म्हणून काम करताना सहकाऱ्यांच्या कल्पकता समजून घेण्याची सवय लागली. विद्यार्थ्यांच्या प्रतिसादातून मराठी वाचनाची, लेखनाची आवड दृढ झाली. विचारांच्या भरारीला कल्पकतेची पंखे लावून वैचारिक उन्नती करण्याची संधी "Horizon 2022" या वार्षिक अंकाने मला मिळवून दिली.

~ मृण्मयी सतीश भदे

महाविद्यालय के संपादकीय विभाग मे सभी सदस्यो के साथ काम करने मे बेहद मजा आया | संपादकीय काम करते समय कई लोगो से मुलाकात हुई, उनसे बहुत कुछ सिखने मिला | नई नई कविताएं और बढ़िया लेख पढ़ने मिले | वैसे तो मैं कविता लिखती हु पर संपादकीय मंडल में काम करते हुए मुझे दुसरे पहलू भी सिखने मिले साथ ही मेरा खुदपर विश्वास बढ़ा | एक सहयोगी संपादक के रूप में संपादकीय मंडल में काम करना बेहद शानदार अनुभव था |

- श्रेया शिरसाठ

HORIZON के साथ काम करने का मेरा अनुभव उल्लेखनीय रहा है। मैंने अनुभव किया कि कैसे पूरी टीम कड़ी मेहनत करती है और पत्रिका में जाने वाली सामग्री के संपादन के साथ-साथ पृष्ठों को डिजाइन करने के प्रति समर्पण के साथ काम करती है। टीम के साथ काम करने से मेरे नेटवर्किंग कौशल में भी मदद मिली है और मुझे इस बात की बेहतर समझ मिली है कि एक टीम के भीतर विभिन्न छात्र एक साथ कैसे समन्वय करते हैं। मौका मिला तो मैं फिर से HORIZON के साथ जरूर काम करूंगी..!

~आशिया अजारे

क्षितिज 2022 का हिस्सा बनना मेरी खुशी है। न्यू टू होरायजन के रूप में मैंने वरिष्ठों से बहुत सारी रचनात्मकता के साथ संपादित करने, सीखने और प्रवाहित करने की कला सीखने का आनंद लिया। सबसे महत्वपूर्ण मैंने अपनी पढ़ाई संभालना सीखा मेरी पाठ्येतर गतिविधियों के साथ

हम सभी को जीवन को छूने के लिए खुद को व्यक्त करने और तलाशने का अवसर देना चाहिए। जब तक हम दूसरों के नजरिए से नहीं देखते हैं हम विकसित नहीं हो पाएंगे या कुछ महान नहीं सीख पाएंगे।

~श्रुती अशोक गांगुर्डे

MEMBER'S EXPERIENCES

Horizon magazine gave me my first experience of being an editor; I have always been a writer, but the magazine pulled me out of this comfort zone, which helped me gain more insight into writing and improved my skills in the process. It can be a challenging job sometimes but an amazing one nevertheless, and I have been fortunate to have worked with some of the most incredible people. Overall it was indeed a wonderful experience for me!

~GURKIRAT KOHLI

I always seek for learning new things and do various activities which lead me to be a part of Horizon Magazine. It was truly a great experience to work within deadlines, how to deal or behave with all other teammates, and also learn about various creative ideas. I got a chance to learn various things while working for our prestigious magazine. I'm glad to be part of it.

~SONAKSHI SHINGHADE

Being in editorial board and working for college magazine was an amazing experience. I got to learn so many good things which I would never be able to explore otherwise. Being a person who writes and is enthusiastic about literature as well as design, this was the place where I could find extremely creative and talented people to work with and enhance my skill even more. Lastly, I would like to thank the chief editor and section editors for being such a great mentors to us.

~DINAZ KAZI

व्यक्त होण्यास जेव्हा शब्द संपताना , तेव्हा कला बोलते. कला व कलाकार यांना मिळालेले हक्काचं व्यासपीठ म्हणजे 'होरायझन' मॅगझीन. या वार्षिकेमध्ये, 'आर्ट अँड डिझाईन' या सदरात काम करणे हा, माझ्यासाठी एक उत्कृष्ट अनुभव व अद्वैत आनंद होता. जगण्यास आनंद पेरणारी कला व त्याचे कलाकार या दोघांनाही जवळून अनुभावण्याची संधी मला या निमित्ताने मिळाली. चित्र हा माझ्यासाठी जिव्हाळा, व मला 'होरायझन' मुळे तो अनेक जनांपर्यंत पोहचवता आला, यासाठी मी 'टीम होरायझन' चा सदैव आभारी आहे. सृजनाचे हे बीज निरंतर पेरले जावो, व ते अधिक अधिक वृद्धिंगत होत राहो, हीच सदिच्छा.

- अभिलेष बडगुजर

Contributing in HORIZON 2022 I was able to acknowledge myself with learning lot of expertise and, innovative ideas, built confidence and social skills to a better extent. Working as editor in design and arts section not just gave me good sense of responsibility but also enabled me with creativity and enhanced my skills in designing. I felt privileged to work with editorial board and grateful for this wonderful journey with tremendous amount of good experiences.

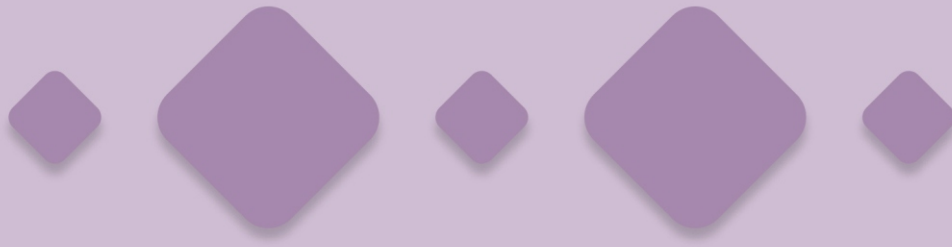
~PRANJALI SATONE

Horizon was an enjoyable experience, I gained exposure to the design field and I learned how to work as a part of a team. Team coordination was amazing, everyone were dedicated and hardworking. Overall Horizon was a worthwhile experience..

~OM PARDESHI

Credits

- ◆ **COVER & BACK PAGE IDEA & DESIGN :**

Shivani Jadhav (TE Computer)

- ◆ **COVER PAGE PHOTOGRAPH :**

Rahul Sharma (SE Robotics & Automation)

- ◆ **INNER PAGES DESIGN:**

Shivani Jadhav (TE Computer)

Abhilesh Badgujar (SE Robotics & Automation)

Om Pardeshi (FE AI DS)

- ◆ **SECTION OPENING POEMS:**

Pratik Khodke (BE E&TC), Hindi Section

Revati Badgujar, Marathi & Design Section

- ◆ **SECTION NAMES:**

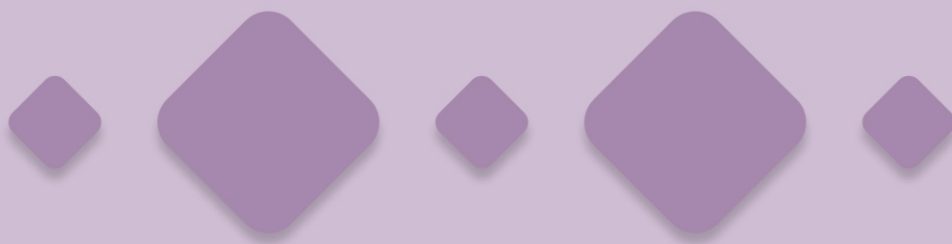
Sayali Kulkarni (SE Computer)

- ◆ **SECTION COVER PAGE PHOTOGRAPH & DESIGN:**

Abhilesh Badgujar (SE Robotics & Automation), Marathi Section

Sarthak Wagh (TE Computer), Hindi Section

Shivani Jadhav (TE Computer), English Section

*TODAY IS A GIFT,
A NEW DAWN THAT IS WAKING
OPEN YOUR EYES AND SEE THAT A NEW
DOOR IS OPENING...*

-WINNIE MATHENGE